

Kallelse till Natur- och byggnadsnämnden

Tid Måndag den 19 november 2018, klockan 14:00

Plats Sjödalsrummet

Ärenden	Diarienummer
<i>Allmänhetens frågestund</i>	
Upprop <i>14:00 1 min</i>	
1 Val av justerare <i>14:01 1 min</i>	
2 Fastställande av dagordning <i>14:02 1 min</i>	
3 Information om Tvärförbindelsen Södertörn <i>Cin Hui Nilsson, trafikplanerare,</i> <i>14:03 10 min</i>	NBN- 2018/1608.134
4 Information om bisysslor <i>Daniela Fuciu, avdelningschef,</i> <i>14:13 7 min</i>	NBN- 2018/1608.134
5 Information om åtgärdsplan för ekonomi i balans <i>Johan Lidström, enhetschef,</i> <i>14:20 5 min</i>	NBN- 2018/1608.134
6 Fyllnadsval AU <i>14:25 1 min</i> <i>AU: Noterat förslag</i>	NBN- 2018/1748.905

7	Månadsrapport oktober 2018 <i>Johan Lidström, enhetschef,</i> <i>14:30 5 min</i> <i>AU: Enligt förslag</i>	NBN-2018/108.182
8	Verksamhetsplan för Natur- och byggnadsnämnden 2019 <i>Johan Lidström, enhetschef,</i> <i>14:35 15 min</i> <i>AU: Utan eget ställningstagande</i>	NBN- 2018/1688.111
9	Remissvar angående revisionsrapport för marklovsbestämmelser <i>Sofia Dûring Forslund</i> <i>14:50 5 min</i> <i>AU: Enligt förslag</i> <i>Stängda dörrar</i>	NBN- 2018/1703.331
10	VISÄTTRA 1:13, Byggsanktionsavgift <i>14:55 3 min</i> <i>AU: Enligt förslag</i>	NBN- 2018/1708.331
11	FORSEN 62, Byggsanktionsavgift <i>14:58 3 min</i> <i>AU: Enligt förslag</i>	NBN- 2018/1710.331
12	PARADISBACKEN 31, Byggsanktionsavgift, föreläggande med vite och nyttjandeförbud <i>15:01 3 min</i> <i>AU: Enligt förslag</i>	NBN- 2018/1712.331
13	VÅRBY GÅRD 1:23, Avslag av ändring av lov för balkong, byggsanktionsavgift och föreläggande med vite <i>15:04 3 min</i> <i>AU: Enligt förslag</i>	NBN- 2018/1713.331
14	PUKAN 6, Byggsanktionsavgift och föreläggande med vite <i>15:07 3 min</i> <i>AU: Enligt förslag</i>	NBN- 2018/1718.331

15	BOPLATSEN 1, Föreläggande med vite <i>15:10 3 min</i> <i>AU: Enligt förslag</i>	NBN- 2018/1709.331
16	Delgivningar, Natur- och byggnadsnämnden 2018 <i>15:16 3 min</i> <i>AU: Utan eget ställningstagande</i>	NBN-2018/61.111
17	Delegationsbeslut natur- och byggnadsnämnden 2018 <i>15:19 3 min</i> <i>AU: Enligt förslag</i>	NBN-2018/62.111
18	Förvaltningsdirektörens information 15:22 5 min	
19	Övrigt - Fråga om hur gränsen går mellan husen och parkeringen vid Rosenhill.	

Huddinge den 14 november 2018

Christian Ottosson (C)
Ordförande

Ewa-Marie Ås
Sekreterare

Möjlighet till förträff

Stabsrummet för koalitionen

Hagarummet för oppositionen

Förhinder anmäls till

Ewa-Marie Ås 08-53536419 eller på e-post ewa-marie.as@huddinge.se

Datum
2018-11-02

Diarienummer
NBN-2018/1608

Handläggare
Erik Johansson

Natur- och byggnadsförvaltningen

Förstärkta ekonomiprocesser på NBF.

Innehåll

Bakgrund	1
Åtgärder	2
Lantmäteriafdelningen.....	2
Bygglovsavdelningen	2
Natur- och Gatudriftsavdelningen.....	3
Naturvårdsenheten	3
Gatudriftsenheten.....	4
Utförarenheten	5
Miljötillsynsavdelningen, NBN och TN samt NBF Stab	5
Organisation och ansvar	5
Risakanalys	6
Personalresurser.....	6
Taxor och avgifter	6
Oförutsedda utgifter.....	6
Tidplan	7
Budgetering	7
Ansvarig	7
Uppföljning	7

Bakgrund

Natur- och byggnadsnämnden redovisar per den sista september 2018 en negativ avvikelse jämfört med budget på 26,5 mkr. Med detta som bakgrund behöver förvaltningen skapa en insikt i hur det har kunnat ske, hur nuläget ser ut samt hur läget kan förbättras på kort- och långsikt. De största avvikelserna finns inom natur- och gatudriftsavdelningen och omfattar såväl uteblivna intäkter som ökade kostnader. En stor del av kostnadsökningarna är relaterade till den vinter som varit och som påverkat det ekonomiska utfallet negativt. Det finns även andra kostnadsposter inom driftverksamheten som påverkat utfallet som svårligen kunnat förutses eller påverkas. Inom denna verksamhet pågår redan ett antal insatser för att skapa bättre ordning och reda. Det finns anledning att tro att dessa måste påskyndas och sannolikt förstärkas med ytterligare insatser i syfte att

HUDDINGE KOMMUN

Natur- och byggnadsförvaltningen

Post 141 85 Huddinge
Besök Sjödalsvägen 29

Tfn
Tfn vxl 08-535 300 00

nbf@huddinge.se
www.huddinge.se

etablera bättre kontroll på kostnader och intäkter. Avvikelse finns på intäktsidan inom lantmäteriafdelningen och bygglov.

Åtgärder

Aktiviteter för att nå målet, en ”förstärkt ekonomiprocess på NBF”, redovisas i denna åtgärdsplan. Dessa aktiviteter delas in i en kortsiktig del med mål fram till årsskiftet 2018, samt en del med mer långsiktiga mål (efter årsskiftet 2018/2019). Dokumentet är förvaltningsövergripande, men varje avdelning / enhet behöver bli medvetna om de åtgärder som planeras så att en förstärkt och väl fungerande ekonomiprocess etableras inom NBF.

Följande åtgärder ska genomföras inom NBF i Huddinge kommun:

Lantmäteriafdelningen

Lantmäteriafdelningen bedriver en verksamhet vars driftkostnader till betydande del består av personal och lokaler. Det förekommer dock inköp av konsulter samt varor och tjänster. Verksamheten är enligt budget 2018 till 2/3 finansierad av i huvudsak taxor och avgifter och till 1/3 skattefinansierad. Intäkterna har under året legat under budget. En viss återhämtning har skett efter halvårsskiftet men intäkter är alltså en osäker del för verksamheten.

Åtgärder:

Kortsiktigt (innan årsskiftet)

1. Noga följa utvecklingen av taxor och avgifter.
2. Se över ifall konsulter kan avvecklas
3. Se över behov av rekrytering vid vakanser, pensionsavgångar

Långsiktigt (under 2019)

1. Inom den här avdelningen måste fokus ligga på förväntad ingång av taxor och avgifter. Det avgör helt hur man går vidare med eventuella åtgärder. Detta måste löpande bedömas och följas upp löpande.

Ansvarig: Lantmäterichef

Bygglovsavdelningen

Bygglovsavdelningen arbetar ned bygglovsverksamhet, bostadsanpassning samt energirådgivning. Bostadsanpassning är helt skattefinansierad och består till största delen av bidrag till bostadsanpassning en mindre del avser personal och lokalkostnader. Personal och lokalkostnad ligger helt inom budget. Bidrag för bostadsanpassning ligger för närvarande inom budget, men är behovsstyrt så det kan ändra sig. Energirådgivning bedrivs med bidrag från staten. Verksamheten håller sig i stora drag inom budget. Bygglov är till 95% finansierat av taxor och avgifter. På driftkostnadssidan har varor och tjänster dragit över budget som till stor del kompenseras av att personalkostnaden ligger under budget. Taxor och avgifter ligger i september ungefär 25% under budget. I oktober så är taxor och avgifter så här långt c:a 40% under budget.

Åtgärder:

Kortsiktigt (innan årsskiftet)

1. Noga följa utvecklingen av taxor och avgifter.
2. Vidta åtgärder för att anpassa verksamheten ifall taxor och avgifter förväntas ligga lågt. DVS i första hand personalrekrytering.
3. Inom varor och tjänster är det mesta inom budget. Kontot osäkra fordringar är dock 1.8 mkr över budget. En genomgång pågår över vad detta beror på.

Långsiktigt (under 2019)

1. Inom den här avdelningen måste fokus ligga på förväntad ingång av taxor och avgifter. Det av gör helt hur man går vidare med eventuella åtgärder. Detta måste löpande bedömas och följas upp löpande.

Bostadsanpassning och energirådgivning är verksamheter som är en del av Bygglovsavdelningen men inte sammankopplade med bygglov. För bostadsanpassning bygger budget på erfarenhet från tidigare år och energirådgivning utförs med statliga bidrag. Risken för över/underbudgetering är liten för dessa verksamheter. Inga åtgärder planeras.

Ansvarig: Bygglovschef

Natur- och Gatudriftsavdelningen

Natur- och gatudriftsavdelningen består av 3 enheter. Naturvård, gatudriftsenheten samt utförarenheten. Det är inom denna avdelning som merparten av budget överdraget gjorts under 2018. Det finns en stab som har en buffert för oförutsedda utgifter på 3 mkr. Utöver det så har staben i princip endast personal och lokalkostnader och utgör ingen större risk för att ligga över/under budget. Inom Natur- och gatudriftsavdelningen har en översyn av ansvar, uppdrag och roller skett under 2018.

Naturvårdsenheten

Naturvårdsenhetens driftkostnader består till drygt 60% personal och lokaler, 20% inköp av varor och tjänster samt kapitaltjänstkostnader plus lite övrigt. Det finns bidrag från staten för vissa åtgärder inom naturvård. Det finns ett överdrag framförallt inom inköp av varor och tjänster.

Åtgärder:

Kortsiktigt (innan årsskiftet)

1. Nya rutiner för granskning av fakturor. Fakturor har i många fall godkänts för lättvindigt. Inköp skall dels endast ske när budgetmedel finns, rutiner för upphandling följts samt kontering och godsmottag gjorts enligt processen för hantering av fakturor.
2. Endast prioriterade inköp av varor och tjänster på grund av budgetöverdrag.

Långsiktigt (under 2019)

Under 2019:

1. Utifrån varje naturreservats skötselplan skapa en drift och underhållsplan för varje naturreservat där driftkostnader och investeringsbehov är avstämt mot enhetens budget och godkänd av nämnden.
2. För varje projekt etablera en månatlig rapportering (typ LONA osv). En sammanställning av samtliga projekt görs månadsvis där man kan se progress samt kostnadsutveckling. Även ifall projekten till 50% har statlig finansiering noga stämma av att budget medel finns för förvaltningens del. Start av nya projekt skall godkännas av nämnd och rymmas inom budgetramen för enheten.
3. Se över vilka insatser som görs idag som kan läggas över på arrendatorer eller föreningar i kostnadssparande syfte.

Ansvarig: Avdelningschef Natur- och gatudriftsavdelningen

Gatudriftsenheten

Åtgärder:

Kortsiktigt (innan årsskiftet)

1. Etablera en rutin för uppföljning av vinterservice med uppföljning veckovis. Hög prioritet.
2. Tillsätta en ansvarig för respektive område samt etablera rutiner för uppföljning av budget.
3. Nya rutiner för granskning och attest av fakturor.

Långsiktigt (under 2019)

1. För följande områden:
  - Vägunderhåll vinter
  - Vägunderhåll beläggning
  - Belysning
  - Broar
  - Park
  - TA/Schakt

Skall en väl dokumenterad plan för drift, underhåll samt investeringsbehov inom enhetens budget sammanställas samt förankras i nämnden. Ett budgetansvar följer med för respektive område. För det fall ett överdrag mot budget förväntas förankra detta i nämnd och hos ekonomiansvarig på förvaltningen.

2. Tidigare har även utförarenheten beställt externt arbete. Tanken är att gatudriftsenheten tar över den uppgiften och det ansvaret fördelas på respektive förvaltare på gatudriftsenheten. Tidigare har

ansvarsfördelningen varit oklar vad gäller beställning av externa utförare. Det har bidragit till att driva fram det underskott som vi har 2018.

3. Månadsvis uppföljning av ovanstående områden. Där månadsvis rapporteras till ekonomiansvarig för inköpta entreprenader där det finns ej mottagna fakturor på minst 100 tkr. Detta för att kunna reservera för upplupna kostnader i månadsboksluten.

Ansvarig: Avdelningschef Natur- och gatudriftsavdelningen

Utförarenheten

Åtgärder:

Kortsiktigt (innan årsskiftet)

1. Nya rutiner för granskning och attest av fakturor. Inköp stäms av mot budgetram. Enheten har i princip inga medel kvar att förbruka.
2. Ny rutin för att hantera ärenden till utförarenheten som kommer från servicecenter, kultur- och fritidsförvaltningen, naturvårdsenheten mfl.
3. Etablera tidsredovisning för att bättre kunna följa upp vad som görs inom verksamheten samt etablera nyckeltal för uppföljning.

Långsiktigt (under 2019)

1. Beställningar av entreprenadarbeten tas över av gatudriftsenheten. Se gatudriftsenheten för bakgrund.
2. Skapa nya rutiner samt systemstöd för en bättre och mer effektiv ärendehantering.

Ansvarig: Avdelningschef Natur- och gatudriftsavdelningen

Miljötillsynsavdelningen, NBN och TN samt NBF Stab

Dess verksamheter ligger för närvarande med marginal inom budget.

Verksamheterna är planerings bara med en låg risk för avvikelser mot budget.

Därmed planeras inga åtgärder för dessa delar, varken kort eller långsiktigt.

Organisation och ansvar

Uppdraget genomförs i en projektliknande organisation enligt nedan.

Beställare:	Anders Lindelöf, förvaltningsdirektör, NBF
Uppdragsledare:	Erik Johansson, controller, staben, NBF
Styrgrupp:	Anders Lindelöf Karin Hagström, avdelningschef NGA, NBF

	Daniela Fuciu, avdelningschef staben, NBF
Arbetsgrupp:	Erik Johansson Margaret Sandström, konsult NGA
Referensgrupp:	Anders Ramqvist, enhetschef, GDE, NGA, NBF Torvald Duan, enhetschef, UE, NGA, NBF Anna Avilov, enhetschef, NVE, NGA, NBF Ralph Strandqvist, budgetchef, KSF
Övriga intressenter:	Magdalena Bosson, kommundirektör, KSF Christian Ottosson, ordförande natur- och byggnadsnämnden Hans Nyström, ekonomidirektör, KSF NBF ledningsgrupp Handläggare/förvaltare GDE, NGA, NBF Arbetsledare UE, NGA, NBF Ekonomikoordinator NGA, NBF

Risakanalys

Personalresurser

Risker kan finnas att vi ej uppnår planens syfte med befintliga personalresurser. Förändringar behövs i beteenden, inriktning på arbetsuppgifter samt eventuellt ytterligare förstärkning av administration inom ekonomi uppföljningsprocessen.

Taxor och avgifter

För framförallt Lantmäteriet och bygglovsverksamheten så avgör förväntad ingång av taxor och avgifter hur man går vidare. Verksamheten bygger till stor del på beslut som ligger utanför kommunens kontroll. Här finns en betydande risk för en felaktig prognos och därmed följande felaktiga beslut.

Oförutsedda utgifter

På Natur- och gatudriftsenheten har en buffert för oförutsedda utgifter budgeterats inför 2019 på 3 mkr. Med tanke på vilka oförutsedda utgifter avdelningen har haft hitintills under 2018 kan det tyckas lite och här finns en risk att det inte räcker. Det finns dock dedikerade budget för illegala bosättningar samt dumpning på 1,5 mkr som inte belastar budgeten för drift under 2019 så länge den ramen räcker.

Tidplan

Se respektive åtgärd.

Budgetering

Åtgärderna ska genomföras inom befintlig budget.

Ansvarig

Se under respektive område.

Uppföljning

Planen följs upp en gång i månaden i samband med månadsrapportering.

Datum
2018-11-07

Diarienummer
NBN-2018/1748.905

Handläggare
Ewa-Marie Ås
ewa-marie.As@huddinge.se

NBN

Valärenden NBN november 2018

Förslag till beslut

- 1) Natur- och byggnadsnämnden befriar från 2018-11-19 Lasse Larsson (L) från uppdraget som ordinarie i Natur- och byggnadsnämndens arbetsutskott.
- 2) Natur- och byggnadsnämnden väljer från 2018-11-19 Gabriella Zaring (L) som ordinarie i natur- och byggnadsnämndens arbetsutskott.

Sammanfattning

Lasse Larsson (L) befrias från uppdraget som ordinarie i Natur- och byggnadsnämndens arbetsutskott. Han ersätts av Gabriella Zaring (L) från och med 2018-11-19.

Anders Lindelöf
Teknisk direktör

Daniela Fuciu
Administrativ- och personalchef

Bilagor

Bilaga 1. Fyllnadsval i KF 15 oktober 2018

Beslutet delges

Kommunstyrelsens förvaltning
Gabriella Zaring
Lasse Larsson

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsvägen 29

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

15 oktober 2018

Paragraf

§ 10

Fyllnadsval

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktiges beslutar om följande fyllnadsval för nedan angivna tider:

Ny 2:e vice ordförande, ny ledamot och nya ersättare i gymnasienämnden för perioden till och med den 31 december 2018:

Göran Hallberg (S), ny 2:e vice ordförande efter Stefan Björk

Claes Thim (S), ny ledamot efter Stefan Björk

Berit Sisell (S), ny ersättare efter Celal Celepli

Attila Kuru (M), ny ersättare efter Lena Lionskoog

Ny ersättare i äldreomsorgsnämnden för perioden till och med den 31 december 2018:

David Nord (L), efter Margareta Forsell

Ny ledamot i natur- och byggnadsnämnden för perioden till och med den 31 december 2018:

Gabriella Zaring (L), efter Lars Larsson

Ny ersättare i kultur- och fritidsnämnden för perioden till och med den 31 december 2018:

Roger Alis (V), efter Jonatan Spejare

Ändring av omfattning av kommunalrådsuppdrag

En begäran har inkommit från Miljöpartiet om att ändra Anders Lönroths (MP) kommunalrådsuppdrag från 35 % till 70 % av ett heltidsuppdrag. Ändringen föreslås gälla från och med den 15 oktober 2018.

Kommunfullmäktige beslutar

1. Anders Lönroths (MP) kommunalrådsuppdrag ändras från 35 % till 70 % av ett heltidsuppdrag.
2. Beslutet enligt punkten 1 gäller med verkan från och med den 15 oktober 2018.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur

Datum
2018-11-07

Diarienummer
NBN-2018/108.182

Handläggare
Erik Johansson
Erik.Johansson@huddinge.se

Mottagare
Natur- och byggnadsnämnden

Månadsuppföljning för oktober 2018 för natur- och byggnadsnämnden

Förslag till beslut

Natur och -byggnadsnämnden godkänner månadsuppföljningen för oktober 2018.

Sammanfattning

Natur- och byggnadsförvaltningen har tagit fram en månadsuppföljning. Utfallet för oktober visar på en negativ avvikelse på -25 896 tkr.

Avvikelsen kommer i huvudsak av natur- och gatudriftsavdelningens verksamhet som fördelar sig enligt:

Ökade kostnader för vinterservice utöver budget på -17 299 tkr som beräknas bli -16 400 tkr för hela året. Ökade kostnader för barmarksservice på -10 654 tkr för stängsel -700 (pga avtal med Trafikverket) samt -1 300 tkr i ej budgeterade åtgärder för rulltrappan i Flemingsberg. För barmarksservice tillkommer även ökad kostnad för dagvatten på -3 600 tkr per år då taxan höjs från 400 tkr till 4 000 tkr. Eftersom taxehöjningen görs från halvåret blir det ökade kostnader på -1 800 tkr för 2018. Intäkter från parkeringsanmärkningar förväntas minska med -2 000 tkr. Minskningen av felparkeringsanmärkningarna jämfört med budget beror på ett svagt första kvartal då personal ännu inte var på plats. Även under semesterperioden har antalet felparkeringsanmärkningar varit lågt. En viss återhämtning väntas till hösten men vi når inte upp till det vi budgeterat för hela året. Totalt för Natur- och gatudrifts avdelning ökade kostnader på -31 000 tkr.

För Lantmäteriet förväntas minskade intäkter på hela året med -2 000 tkr. Varav 500 tkr är minskade intäkter från Södertörn på grund av olika personalförändringar. Antalet ärenden är lägre än budgeterat men i linje eller något bättre än förra årets resultat. Den ökning man budgeterat för uteblir vilket ger en minskning av intäkter på 2 000 tkr.

Totalt för hela förvaltningen -33 000 tkr. För budgetöverdrag för vinterservice bidrar kommunstyrelsen med 85 % i kostnadstäckning.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsvägen 29

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Datum
2018-11-07

Diarienummer
NBN-2018/108.182

Anders Lindelöf
Teknisk direktör

Daniela Fuciu
Administrativ- och personalchef

Erik Johansson
Controller

Bilagor

- Bilaga 1 Månadsrapport oktober drift
- Bilaga 2 Månadsrapport oktober investeringar
- Bilaga 3 Månadsrapport oktober vinterservice

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsvägen 29

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

NATUR- OCH BYGGNADSNÄMNDEN	Månadsutfall			ACKUMULERADE VÄRDEN			HELÅRSVÄRDEN		
	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE	HELÅRSBUDGET	PROGNOS	AVVIKELSE
tkr	-13 212	-13 829	617	-160 429	-134 533	-25 896	-161 756	-194 756	-33 000
NÄMND	-121	-126	6	-1 106	-1 265	160	-1 519	-1 519	0
STAB	-1 254	-1 555	302	-13 311	-15 281	1 971	-18 324	-18 324	0
BYGGLOV	-1 519	-881	-639	-9 072	-7 843	-1 230	-9 603	-9 603	0
LANTMÄTERI	-131	-1 047	916	-8 811	-8 399	-412	-10 210	-12 210	-2 000
NATUR- OCH GATUDRIFT	-10 188	-10 220	33	-128 130	-101 745	-26 384	-122 100	-153 100	-31 000

Kostnad för vinterservice beräknas bli -16 400 dyrare än budgeterat. I det ingår en uppskattning att vinterservice kostar -4 000 under november/december. Utöver det så ökar kostnaden för potthål -1 000, stängsel -700, rulltrappshuset -1 300, ny vattentaxa -1 800. Trafikverksamheten har minskade intäkterna på -1 700 och ökade kostnader med -1 700. För lantmäteriet minskar intäkterna på helår med -2 000.

BYGGLOVSAVDELNINGEN	Månadsutfall			ACKUMULERADE VÄRDEN			HELÅRSVÄRDEN		
	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE	HELÅRSBUDGET	PROGNOS	AVVIKELSE
tkr	-1 519	-881	-639	-9 072	-7 843	-1 230	-9 603	-9 603	0
BYGGLOVVERKSAMHET	-607	-261	-345	-6 855	-1 687	-5 167	-2 209	-2 209	0
BOSTADSANPASSNING	-485	-617	132	-3 436	-6 159	2 723	-7 394	-7 394	0
ENERGIRÅDGIVNING	-428	-2	-426	1 218	4	1 214	0	0	0

Mixen av ärenden och det faktum att en hel del ansökningar om nybyggnad har resulterat i avslag istället för bifall har under september månad lett till något lägre bygglovsintäkter än normalt i september. I prognosen för hela året så förväntas ingen större avvikelse. Bostadsanpassning ligger lågt och är styrft av behov. Energirådgivning har intäkter som avser även kommande månader.

LANTMÄTERIAVDELNINGEN	Månadsutfall			ACKUMULERADE VÄRDEN			HELÅRSVÄRDEN		
	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE	HELÅRSBUDGET	PROGNOS	AVVIKELSE
tkr	-131	-1 047	916	-8 811	-8 399	-412	-10 210	-12 210	-2 000
MÄT-, KART- OCH GISVERKSAMHET	-286	-912	626	-8 253	-7 495	-758	-9 040	-10 740	-1 700
LANTMÄTERIMYNDIGHETEN	154	-136	290	-559	-905	346	-1 170	-1 470	-300

Intäkterna förväntas bli 2 000 lägre för hela året på grund av minskade antal ärenden. Den uppgång man räknat med i årets budget jämfört med föregående år har inte infriats. Volymerna ligger kvar på ungefär samma nivå som ifjol.

NATUR- OCH GATUDRIFTSAVDELNINGEN	Månadsutfall			ACKUMULERADE VÄRDEN			HELÅRSVÄRDEN		
	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE	UTFALL	BUDGET	AVVIKELSE	HELÅRSBUDGET	PROGNOS	AVVIKELSE
tkr	-10 188	-10 220	33	-128 130	-101 745	-26 384	-122 100	-153 100	-31 000
NATURVÅRD	-1 037	-1 393	356	-15 484	-13 614	-1 870	-16 400	-16 400	0
VINTERSERVICE	-1 106	-2 846	1 740	-45 761	-28 462	-17 299	-34 119	-50 519	-16 400
BARMARKSSERVICE	-6 065	-3 458	-2 607	-45 170	-34 516	-10 654	-41 381	-53 981	-12 600
GATUBELYSNING	-731	-1 322	591	-10 078	-13 155	3 077	-15 800	-15 800	0
TRAFIKVERKSAMHETEN	-13	224	-238	715	2 252	-1 538	2 700	700	-2 000
KAPITALTJÄNSTKOSTNADER	-1 235	-1 425	190	-12 351	-14 250	1 899	-17 100	-17 100	0

Kostnaden för vinterservice förväntas på helår gå över budget med -16 400, Barmark med -12600 för ökade kostnader för buskröjning, trädfällning mm hos utförarenheten 5,6, potthål 2,4, rulltrappan i Flemingsberg med reparationer för totalt 1 300 samt ökad Vattentaxan som höjs från 1/7 vilket ger ökade kostnader på -1 800 för i år. Ett avtal med Trafikverket för binder oss att betala halva kostnaden för återuppbyggnad av stängsel för 700 (relaterat till arbete med stambanan). Trafikverksamheten har ett underskott med -2 000.

NATUR- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

	Budget 2018	Utfall oktober 2018	Återstår 2018
Gaudriftsinvesteringar			
Beläggning	50 000	43 865	6 135
Gatubelysning	10 000	5 966	4 034
Åtgärder broar	9 000	5 667	3 333
Dagvattenbrunnar	3 000	640	2 360
Maskininvesteringar	500		500
Lekparker, bryggor och bad	300	31	269
Hissar	400		400
Rulltrappshus Flemingsberg	1 000		1 000
Stängsling av teknikytor	2 000		2 000
Trappor och träbroar	500		500
It-stöd för drift- och underhåll	2 500	115	2 385
Utfasning av direktverkande el	200		200
Lantmäteriet			
Digitala planer	1 800	156	1 644
Naturvårdsinvesteringar			
Upprustning naturvårdsfastigheter	1 200	2 020	-820
Arrendegårdar	3 000	1 045	1 955
Vattenvårdsåtgärder	1 900	772	1 128
Investeringar enligt faställda reservatbeslut	700	495	205
Övriga investeringar			
Tekniska stöd och inventarier i samband med flytt	7 000	1 287	5 713
Summa	95 000	62 059	32 941

Vinterservice 2018

	jan- maj	nov dec	Totalt 2018
Vinterservice jan-maj	-45,8		-45,8
Vinterservice nov-dec		-4,7	-4,7
Vinterservice totalt	-45,8	-4,7	-50,5
Avgår budget	30,1	4,0	34,1
	-15,7	-0,7	-16,4

Datum
2018-10-24

Diarienummer
NBN-2018/1688.111

Handläggare
Igor Rankovic
Igor.Rankovic@huddinge.se

Natur- och byggnadsnämnden

Verksamhetsplan för Natur- och byggnadsnämnden 2019

Förslag till beslut

Natur- och byggnadsnämnden beslutar att godkänna

1. verksamhetsplan för natur- och byggnadsnämnden 2019,
2. drift- och investeringsbudget för 2019,
3. att hemställa till kommunstyrelsen att budget om 626 tkr gällande flytt av en ekolog tjänst från natur- och byggnadsnämnden till samhällsbyggnadsavdelningen.
4. att hemställa till kommunstyrelsen att budget om 260 tkr gällande flytt av handläggning av parkeringstillstånd för handikappade från natur- och byggnadsnämnden till Servicecenter på KSF
5. att den tekniska direktören inom givna ramar kan besluta om mindre justeringar i budgeten.

Sammanfattning

Natur- och byggnadsförvaltningen har arbetat fram ett förslag till verksamhetsplan inklusive internkontrollplan gällande 2019 för natur- och byggnadsnämnden. Förslaget har sin utgångspunkt i Mål och budget 2017 och den målbild som kommunfullmäktige har fastställt för Huddinge kommun.

Verksamhetsplanen för 2019 innehåller totalt 17 utvecklingsåtaganden varav två är kommungemensamma och utgår från de särskilda prioriteringar som anges i Mål och budget 2019. Två åtaganden är överföringar från 2018 års verksamhetsplan.

Internkontrollplanen består av sammanlagt tio prioriterade risker varav sju stycken omhändertas i verksamhetsplanen och därmed inte inom den interna kontrollen. Två av dessa risker *Förvaltning av parker och planteringar* och *Förvalta verksamhetslokaler* överförs från 2018 varav den sistnämnda omhändertas i verksamhetsplanen. Vidare föreslås åtta systematiska kontroller inom ekonomihantering, myndighetsutövning och bisyssla. Nämnden har inför 2019 två utestående revisionsrekommendationer som innefattar elva åtgärder.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsvägen 29

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Nämndens driftbudget uppgår till 173 337 tkr i Mål och budget 2019. Inför 2019 är följande justeringar gjorda för att budget medel skall finnas där verksamheten utförs. Från natur- och byggnadsnämnden flyttas 626 tkr för en ekolog tjänst, 260 tkr för handläggning av parkeringstillstånd för handikappade på servicecenter samt till natur- och byggnadsnämnden 1 500 tkr för flyttprojektet till Flemingsberg. Nettot i natur- och byggnadsnämndens budget för 2019 blir då 173 951 tkr. Nämndens investeringsbudget uppgår till 122 980 tkr.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner verksamhetsplan för natur- och byggnadsnämnden 2019, drift- och investeringsbudget för 2019, hemställningar samt att den tekniska direktören inom givna ramar kan besluta om mindre justeringar i budgeten.

Beskrivning av ärendet

Natur- och byggnadsförvaltningen har arbetat fram ett förslag till verksamhetsplan och internkontrollplan 2019 för natur- och byggnadsnämnden. I arbetet har förvaltningen prövat och valt ut de av kommunfullmäktiges mål, delmål och särskilda prioriteringar som har relevans för nämndens verksamhet. Urvalet beskrivs under avsnittet om *Nämndens tolkning av målen* i bilaga 1.

I verksamhetsplanen beskrivs nämndens basuppdrag under respektive delmål, där det även finns mått samt etappmål för att mäta måluppfyllelse av detsamma. De utvecklingsåtaganden nämnden har satt för 2019 finns beskrivna under respektive delmål. Verksamhetsplanen innehåller totalt 17 utvecklingsåtaganden. Två av dessa är kommungemensamma och två stycken är överföringar från 2018.

Medarbetare på förvaltningen har under ett öppet hus den 13 september 2018 haft möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till 2019 års verksamhetsplan och internkontrollplan. Nämndens förtroendevalda gavs möjlighet att lämna synpunkter under en gemensam workshop den 24 september 2018.

Utifrån medarbetarnas och nämndens synpunkter har ett antal mått som mäter basuppdraget justerats. Nämnden efterfrågade prioriterade insatser för att säkerställa att arbetet med en revidering av jord- och skogsbruksprogrammet slutförs så snart som möjligt. Efter synpunkter från de förtroendevalda och medarbetarna har även ett antal språkliga korrigeringar och förtydliganden lagts till.

Förslag till internkontrollplan 2019

I verksamhetsplanen ingår en del om internkontroll. Angivna risker i internkontrollen har sin utgångspunkt i förvaltningens årliga riskanalys i enlighet med kommunens reglemente för intern kontroll, som tillsammans med synpunkter från revision/annan granskning samt systematiska kontroller sammanställts till en internkontrollplan. Nämndens förtroendevalda och förvaltningens medarbetare fick lämna synpunkter på förslaget till internkontrollplan under ovannämnda tillfällen med workshop och öppet hus.

Internkontrollplanen för 2019 består av sammanlagt tio prioriterade risker varav sju stycken omhändertas i verksamhetsplanen och därmed inte inom den interna kontrollen. Två av dessa risker *Förvaltning av parker och planteringar* och *Förvalta verksamhetslokaler* överförs från 2018 varav den sistnämnda omhändertas i verksamhetsplanen. Nämnden har inför 2019 två utestående revisionsrekommendationer som innefattar elva åtgärder. Under 2018 har åtta systematiska kontroller av verksamheten inom ekonomihantering, myndighetsutövning och bisyssla genomförts. Förvaltningen föreslår att samtliga behålls under 2019.

Budget

Nämndens driftbudget uppgår till 173 951 tkr inför 2019.

Följande justeringar är gjorda mellan verksamheterna jämfört med 2018:

- Till samhällsbyggnadsavdelningen från natur- och byggnadsnämnden överförs 626 tkr avseende en ekolog tjänst.
- Till Servicecenter överförs 260 tkr för handläggning av parkeringstillstånd för handikappade.

Kommunens satsning på att minska underhållsskulden inom gator och vägar som nu successivt åtgärdas leder till ökade driftskostnader i och med avskrivningar på investeringarna. För detta får nämnden en kompensation på 2 000 tkr under 2019. Nämnden har även fått en förändrad ram på grund av ökade avskrivningar på andra kapitaltjänstkostnader till samhällsbyggnadsprojekt, investeringar i gator och vägar samt lantegendomar på 2 000 tkr. Under 2019 får nämnden även ett tillskott om 4 000 tkr för sopsaltning av gång och cykelvägar vintertid. På natur och gatudriftsenheten har 3 000 tkr avsatts för oförutsedda utgifter samt 1 500 tkr för illegala bosättningar samt dumpning.

Nämndens investeringsbudget uppgår till 122 980 tkr. Den största delen går till gatu- och parkdriftsinvesteringar där beläggning står för 60 000 tkr.

I verksamhetsberättelsen 2018 kommer nämnden begära överföring av ej förbrukade investeringsmedel då ett antal investeringsprojekt har försenats eller inte kunnat slutföras under 2018 av olika skäl.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner verksamhetsplan för natur- och byggnadsnämnden 2019, drift- och investeringsbudget för 2019, hemställningar angående flytta av ekolog tjänst och handläggning av parkeringstillstånd samt att den tekniska direktören inom givna ramar kan besluta om mindre justeringar i budgeten.

Datum
2018-10-24

Diarienummer
NBN-2018/1688.111

Anders Lindelöf
Teknisk direktör

Daniela Fuciu
Administrativ- och personalchef

Igor Rankovic
Utvecklingsledare

Bilagor

Bilaga 1. Verksamhetsplan 2019 för natur- och byggnadsnämnden.

Beslutet delges

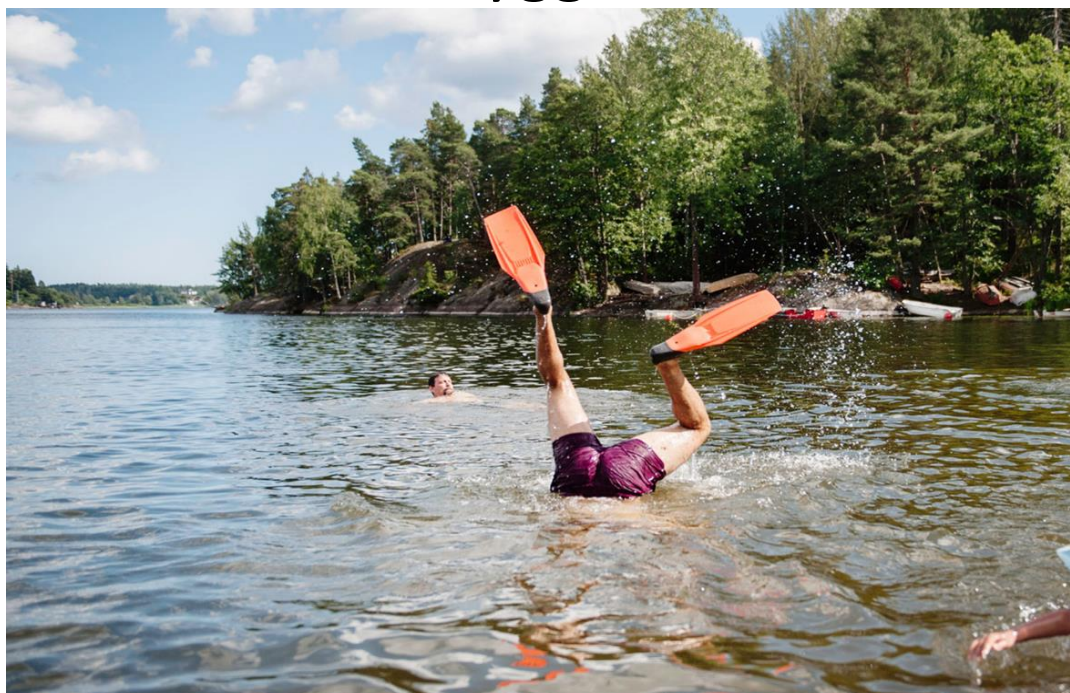
Kommunstyrelsen

NBN-2018/1688

Huddinge

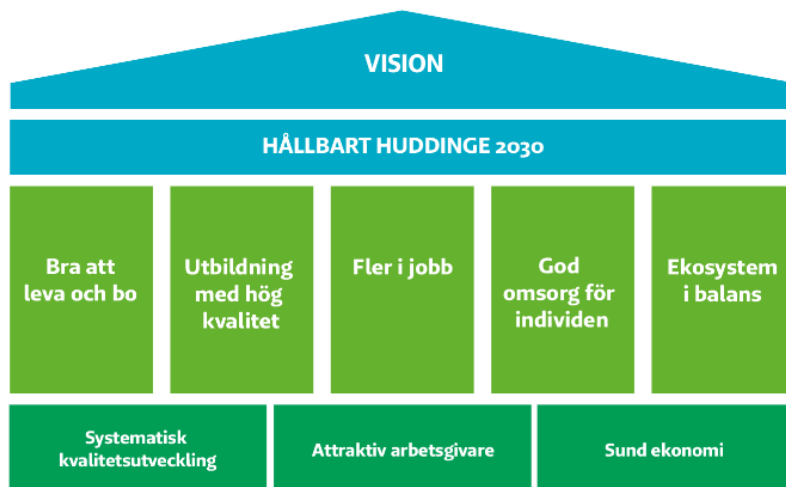
Verksamhetsplan 2019 för natur- och byggnadsnämnden

Innehåll

Huddinges vision och mål	4
Ansvarsområde	5
Natur- och byggnadsnämndens mål och resultat	6
Bra att leva och bo.....	8
Fler i jobb.....	14
Ekosystem i balans.....	16
Systematisk kvalitetsutveckling.....	20
Attraktiv arbetsgivare	23
Sund ekonomi.....	27
Plan för intern kontroll	32
Nämndens internkontrollarbete	32
Riskreducerande åtgärder	33
Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning.....	35
Systematiska kontroller	37
Plan för uppföljning och insyn	39
Uppföljning 2019.....	39
Organisation	40
Källförteckning	41

Huddinges vision och mål

Vision: Huddinge - en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län

Huddinges vision är att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län att bo, besöka och verka i.

Visionen ställer stora krav på våra verksamheter. För att sträva mot visionen måste vi utföra våra uppdrag mycket bra, tåla jämförelser med andra kommuner i länet samt bemöta invånare och företag på ett positivt och professionellt sätt. Arbetet med att sträva mot visionen kräver engagemang och uthållighet från medarbetare och verksamheter.

Hållbart Huddinge 2030

I Ett hållbart Huddinge pekar kommunfullmäktige ut en långsiktig, önskvärd och möjlig framtid med fokus på år 2030. Här beskrivs hur ett hållbart Huddinge ter sig och vilka vägval kommunen bör göra för att komma dit.

Mål för Huddinge

För att nå det framtida läget i Ett hållbart Huddinge 2030 och visionen om att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län, är *fem övergripande mål* formulerade som visar utåtriktat vad kommunen åstadkommer för invånare, brukare och kunder.

- Bra att leva och bo
- Utbildning med hög kvalitet
- Fler i jobb

- God omsorg för individen
- Ekosystem i balans

För att vara framgångsrik i detta arbete ska kommunen ständigt sträva efter att förbättra verksamheterna och detta är formulerat i *tre strategiska mål* under rubriken *effektiv organisation* som visar inåtriktat hur och med vilka resurser kommunen genomför sitt uppdrag.

- Attraktiv arbetsgivare
- Sund ekonomi
- Systematisk kvalitetsutveckling

Huddinges kärnvärden

Kärnvärdena är den värdegrund som Huddinge vilar på; både nu och i framtiden. Dessa kärnvärden fungerar som ledstjärnor för alla verksamheter och individer som verkar i kommunen.

Huddinge ska stå för:

Mod – betyder att vi vågar ta för oss, ta nya vägar och ta ställning i viktiga frågor.

Omtänksamhet – betyder att vi bryr oss om människor, besökare, företagarna och natur.

Driv – betyder att vi kraftfullt driver utvecklingen framåt och att vi tar en ledande roll i regionen.

Mångfald – betyder att vi tar tillvara på variation och omväxling i miljöer, invånare, medarbetare och utbud. Vi vill utnyttja potentialen i mångfalden och skapa ett rikt och flexibelt samhälle.

Ansvarsområde

Natur- och byggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter som ankommer på byggnadsnämnd och för uppgifter inom plan- och byggväsendet. Nämnden äger rätt att besluta om detaljplaner som inte är av principiell beskaffenhet eller av större vikt, med vissa undantag. Kommunstyrelsen har dock ansvaret för översiktsplaneringen och för övriga detaljplaner.

Nämnden svarar för drift och underhåll av kommunens gator, vägar, torg och allmänna platser. Nämnden ansvarar även för skötsel och tillsyn av naturreservaten i kommunen. Natur- och byggnadsnämnden handhar även frågor som angår den kommunala lantmäterimyndighetens organisation, personal och ekonomi samt kommunens, från myndighetsutövning, fristående mättnings-, och kartläggningsverksamhet. Nämnden ansvarar även för adress- och namnsättning samt spridning av geografisk information.

Lantmäteriavdelningen ansvarar för insamling och förvaltning av geografiska data genom flygfotografering med flygplan och drönare, laserskanning och terrester mätning. Verksamheten förser samhällsbyggnadsprocessen med förädlade geodataprodukter och tjänster i form av t.ex. nybyggnadskarta, baskarta, planeringsunderlag samt utstakning av byggnader och kontrollmätningar. Avdelningen ansvarar också för utveckling, samordning och spridning av geografisk information. Verksamheten tar fram nya namn och adresser samt ajourhåller register av byggnader, fastigheter, vägar mm.

Natur- och gatudriftavdelningen ansvarar för drift och underhåll av kommunens gator med tillhörande tekniska anläggningar och övriga allmänna platser. Avdelningen ansvarar för myndighetsutövning genom trafikhandläggning, parkeringsövervakning och handläggning av ansökningar för

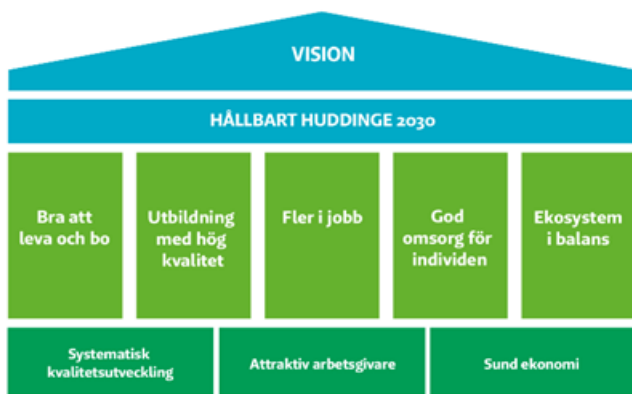
schakttillstånd och trafikanordningsplaner samt gatuispektion.

Natur- och gatudriftavdelningen har även i uppdrag att förvalta kommunens naturreservat och biotopskyddsområden samt övrig kommunägd naturmark samt informationsinsatser inom naturvården kopplat till förvaltning av naturreservaten och övriga områden som ingår i förvaltningsuppdraget. Uppdrag inom natur- och vattenvård enligt miljöprogrammet och övriga styrdokument ligger också inom avdelningens ansvar. Avdelningen ansvarar vidare för upplåtelse av arrendegårdar, mark, hyresobjekt samt jakt och fiskerättigheter inom kommunens markinnehav samt bedriver skydds jakt och viltvård.

Bygglövsverksamheten svarar för myndighetsutövning enligt plan- och bygglagen. Verksamheten handlägger ansökningar om förhandsbesked, bygglov, rivningslov och marklov samt tillsynsanmälningar och anmälningar om åtgärd. Bygglövsverksamheten handlägger också ärenden om hissar och obligatorisk ventilationskontroll (OVK). Proaktiv tillsyn, service och rådgivning ingår i arbetet.

Energi- och klimatrådgivningen ger rådgivning i energi- och klimatfrågor. Olika projekt genomförs gemensamt med Hanninge, Tyresö och Salems kommuner där Huddinge kommun har ett samordnande ansvar.

Bostadsanpassningsverksamhetens uppgift är att utföra myndighetsutövning enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Natur- och byggnadsnämndens mål och resultat

Nämndens mål utgår från de lagar och förordningar som gäller för verksamheten samt från kommunfullmäktiges vision och mål i Mål och budget 2019.

Den gemensamma strukturen och innehållet i nämndens verksamhetsplan utgår från kommunfullmäktiges övergripande och strategiska mål. De aspekter som kommunfullmäktige valt att beskriva under respektive mål/delmål ska vara vägledande för var nämnden beskriver sina mål och åtaganden. För vart och ett av de övergripande och strategiska målen har kommunfullmäktige tydliggjort vad som särskilt ska prioriteras 2019. Utgångspunkten i Mål och budget 2019 är att tydligt fokusera på kärnverksamheten. Samtliga utvecklingsåtaganden som är särskilt prioriterade ska leda till att resurser frigörs till kärnverksamheten.

Fokus under kommande året ska ligga på långsiktigt förebyggande arbetet inom våra verksamheter och på att finna smartare lösningar för drift av vägar, parker och idrottsanläggningar, samt åtgärder som effektivare minskar klimatpåverkan samtidigt som de sänker kostnaderna. Digitalisering, ökat samarbete och jämförelser med andra kommuner och aktörer är viktiga utgångspunkter i strävan efter att hitta bästa lösningarna för kvalitetsutveckling och kostnadseffektivitet i kommunens arbete.

Tydliga steg ska tas under 2019 för att ge fristående aktörer möjlighet att vara med och effektivisera eller kvalitetsutveckla våra skattefinansierade verksamheter genom konkurrensprövning.

Nämndens tolkning av målen

Nämnden har systematiskt gått igenom alla kommunfullmäktiges mål, delmål och särskilda prioriteringar och prövat vilka som har relevans för nämndens verksamhet och därmed är ett ansvar för nämnden.

Natur- och byggnadsnämnden har inte inkluderat det övergripande målet *Utbildning med hög kvalitet* eftersom det främst berör utbildningsnämndernas verksamhetsområden. Detsamma gäller för det övergripande målet *God omsorg för individen* som omhändertas av verksamhetsområdena inom utbildningsnämnderna, kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, äldreomsorgsnämnden och socialnämnden. Till följd av detta har nämnden inte heller tagit med de särskilda prioriteringar som ryms under respektive övergripande mål. Natur- och byggnadsnämndens verksamhet ryms istället under de tre målområdena *Bra att leva och bo*, *Fler i jobb* och *Ekosystem i balans*.

Under målet *Bra att leva och bo* har nämnden exkluderat ett delmål på grund av begränsad rådighet. Delmålet *Utbyggd samhällsservice i takt med bostadsbyggandet* mäter måluppfyllelse genom ett mått om att fler medborgare ska få sitt förstahandsval till förskola och skola. Nämnden förfogar inte över förskola och skola men bidrar till en förbättrad samhällsbyggnadsprocess, vilket leder till bättre förutsättningar för att förskolor och skolor planeras och byggs.

På samma sätt exkluderas särskilda prioriteringar och delmålet *Fler i egen försörjning* under det övergripande målet

Fler i jobb, då dessa omhändertas främst inom socialnämndens verksamhetsområde. Nämnden bidrar dock till kommunens arbetsförsörjning genom att ta emot personer i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder såsom Huddingejobb, praktik och trainee.

Slutligen har delmålet *Miljöanpassad samhällsplanering* exkluderats under målområdet *Ekosystem i balans*. Nämnden ansvarar inte över samhällsplaneringen men bidrar till attraktiva fysiska miljöer och trygghet, vilket beskrivs under

delmålen *Förbättrad infrastruktur* och *Ökad trivsel och trygghet i Huddinges områden*.

För de mått där etappmålet anges som *indikator* utgör inte måttet underlag för att avgöra nämndens grad av måluppfyllelse i slutet av verksamhetsåret. Måttet följs ändå eftersom natur- och byggnadsnämndens verksamheter påverkar resultatet, dock tillsammans med andra nämnder och aktörer. Nämndens rådighet över resultatet är därför begränsad.

Bra att leva och bo

En förutsättning för att Huddinge ska upplevas som en av de tre mest populära kommunerna i Stockholms län att bo i är att invånarna är nöjda med att leva i kommunen och med den verksamhet som kommunen bedriver.

Ökat bostadsbyggande

Huddinge har en stor potential att bygga fler bostäder. Förutom de 18 500 bostäder inom Spårväg syds influensområde som kommunen åtagit sig i och med Sverigeförhandlingen fram till 2035 planeras för ytterligare bostäder utanför influensområdet. Totalt sett finns det förutsättningar att bygga cirka 20 000 bostäder totalt i hela kommunen fram till 2030.

Antal färdigställda bostäder, mätt i slutbesked				Etappmål
	2016	2017	2018*	2019
Totalt (antal)	135	784	1151	Indikator
Varav (antal)				
Småhus	135	262	208	Indikator
Flerbostadshus	0	522	943	Indikator
Andel bygglovsärenden som beslutas inom tio veckor** från komplett ansökan				Etappmål
	2016	2017	2018*	2019
Totalt (%)	95	93	96	95
Totalt (antal)	1096/ 1155	1231/ 1296	542/ 566	
Andel av alla nybyggnadskartor (fullständig och förklarad) som levereras inom tre veckor från komplett beställning				Etappmål
	2016	2017	2018*	2019
Totalt (%)	53	9	7	70
Totalt (antal)	151/285	33/371	14/193	

*Per den 31 augusti 2018.

**Alternativt 20 veckor när beslut om förlängd handläggningstid har fattats.

Andel lantmäteriförretningar som avslutas inom fyra månader				Etappmål
	2016	2017	2018*	2019
Totalt (%)	31	24	27	40
Totalt (antal)	55/180	51/211	37/138	

Antalet färdigställda bostäder har ökat markant under 2018 jämfört med tidigare år. Samtidigt har andelen bygglovsärenden som beslutats inom tio veckor, alternativt 20 veckor om beslut om förlängd handläggningstid har behövt fattas, ökat och överstiger något det procentuella målet för 2018.

Lantmäteriafdelningen kommer att arbeta fram nya nyckeltal under 2019 som på ett bättre sätt mäter framsteg och måluppfyllelse.

Särskilt prioriterat 2019: Planera och genomföra samhällsbyggnadsprojekt i anslutning till Spårväg syd och Tvärförbindelse Södertörn.

Under nästkommande år är det prioriterat att öka bostadsbyggandet i anslutning till Spårväg Syd och Tvärförbindelse Södertörn. Nämnden arbetar med prioriteringen genom att delta i det kommungemensamma arbetet med att förbättra samhällsbyggnadsprocessen, samt genom att utreda hur nämnden kommer påverkas utifrån förväntad befolkningsökning. Nämnden arbetar även för att ha en hög leverans i basuppdraget för att säkerställa att prioriterade projekt, som bidrar till ny infrastruktur, kan genomföras.

Överfört från 2018: Genomföra en konsekvens- och åtgärdsanalys utifrån förväntad befolkningsökning

Huddinge kommun växer och befolkningsantalet förväntas öka, inte minst på grund av Sverigeförhandlingen som förväntas ändra kommunens infrastruktur. Under 2018 hade Huddinge ett kommungemensamt åtagande om att genomföra en konsekvens- och åtgärdsanalys av alla verksamheter med hänsyn till den förväntade befolkningsökningen.

Konsekvens- och åtgärdsanalysen har gjorts i fyra av nämndens fem verksamheter. Det återstår att genomföra analysen för natur- och gatudriftavdelningen. Under 2018 har det gjorts en översyn av natur- och gatudriftavdelningens ansvar och roller samt ett arbete har påbörjats med att få bättre strukturer och arbetssätt. Detta arbete ger en grund för att kunna göra analyser av hur verksamheten påverkas av den förväntade befolkningsökningen. Det pågår ett arbete med att ta fram årshjul, inventering av ansvar, skötselobjekt och drift- och underhållsstrategi, vilket är en nödvändig förutsättning för genomförandet av konsekvens- och åtgärdsanalysen. En konsekvens- och åtgärdsanalys för natur- och gatudriftavdelningen beräknas kunna göras klart under våren 2019.

Utvecklingsåtagande

- Genomföra en konsekvens- och åtgärdsanalys utifrån förväntad befolkningsökning

Förbättrad infrastruktur

Goda kommunikationer och bra infrastruktur är avgörande för att Huddinge kommun ska kunna bygga ett hållbart samhälle. Enligt Huddinge kommuns trafikstrategi ska gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras och vara utgångspunkt vid all planering och tas i beaktande vid samtliga infrastrukturprojekt. Huddinges cykelnät är i behov av upprustning och cykelplanen pekar ut inriktningen för vilka stråk som ska genomföras för att skapa bättre förutsättningar för cykeltrafik i hela kommunen. Samhällsbyggnadsavdelningen på kommunstyrelsens förvaltning är ansvarig för arbetet med denna upprustning. Möjligheten att kunna cykla året runt ska förbättras med nya metoder för underhåll på utvalda stråk. Försöksverksamhet med sopsaltning införs för fyra utvalda stråk vintersäsongerna 2018-2020. Utbudet av kommunikationer i Huddinge ska vara anpassat efter resandebehov och underlätta för personer att välja att åka kollektivt, cykla eller gå samtidigt som det skapar utrymme för dem som är beroende av bilen. Underhållet av gator och vägar ska förbättras så att alla invånare ska kunna röra sig fritt utomhus. I det lokala vägnätet ska fokus ligga på trafiksäkerhet, framkomlighet, tillgänglighet och miljö. Utifrån beläggningsplanen görs en utökad satsning med hjälp av tilldelade investeringsmedel på ökad nivå jämfört med 2018. Driftskostnader ska alltid beaktas vid investeringar och insatser som långsiktigt kan minska driftkostnaderna ska prioriteras. Dessutom kommer samarbetet med kommunstyrelsens förvaltning kring driftaspekterna vid planering av nya anläggningar att utvidgas.

Andel invånare som är nöjda med beläggningsen på trottoarer, cykelbanor respektive gator (%)				
	2014	2016	2018	Etappmål 2019
Trottoarer	37	49	46	59
Cykelbanor	41	48	46	58
Gator	28	37	31	50

Nöjd-Kund-Index för beläggning				
	2014*	2016*	2018*	Etappmål 2019**
Totalt	34(-)	45(56)	41(52)	55
Kvinna	34(-)	47(58)	43(54)	
Man	35(-)	42(54)	40(52)	
Högst (Vårby)	(***)	(***)	68	
Lägst (Snättringe)	(***)	(***)	39	

Andel invånare som är nöjda med vinterunderhållet på trottoarer, cykelbanor respektive gator (%)				
	2014	2016	2018	Etappmål 2019
Trottoarer	24	36	24	50
Cykelbanor	16	28	17	50
Gator	35	46	34	56

Nöjd-Kund-Index för vinterunderhållet				
	2014*	2016*	2018*	Etappmål 2019**
Totalt	30(-)	40(54)	30(45)	50
Kvinna	29(-)	40(54)	25(42)	
Man	31(-)	40(54)	32(48)	
Högst (Vårby)	(***)	(***)	56	
Lägst (Snättringe)	(***)	(***)	37	

Betygsindex för gång- och cykelvägar ¹				
	2013	2015	2017	Etappmål 2019
Rankning i länet	11/20	11/21	8/19	Öka
Totalt	50	55	57	
Kvinna	(***)	(***)	57	
Man	(***)	(***)	56	
Högst (kommundel)	(***)	(***)	(***)	
Lägst (kommundel)	(***)	(***)	(***)	

* Resultat enligt den nya indexberäkningen visas inom parentes. Resultatdata saknas för 2014

**Etappmål enligt den nya indexberäkningen

*** Resultatdata saknas på grund av den nya kommunområdesindelningen

Kommunens gator och vägar ska vara välskötta och väl underhållna. Beläggningsen ska vara god och underhållas löpande. Vintertid ska både gång- och cykelvägar snöröjas med samma prioritet som huvudgatorna för att främja hållbara transporter i enlighet med trafikstrategin. Natur- och

¹ Mätningen utförs av Statistiska centralbyrån

gatudriftavdelningen arbetar aktivt med att förbättra utförandet av uppdraget för att förbättra nöjdheten hos invånarna. Det genomförs två olika undersökningar som riktar sig till boende i kommunen i syfte att mäta nöjdheten med drift av kommunens transportinfrastruktur. Genom den översyn av organisation och roller som gjorts under 2018 samt det pågående arbetet med en konsekvens- och åtgärdsanalys har förvaltningen ambitionen att detta ska resultera i en förbättrad nöjdhet hos kommunens invånare. I takt med bostadsbyggandet ökar Huddinges volym av gator, vägar och gång- och cykelvägar kontinuerligt. Drift och underhåll av vägnätet ska anpassas till denna ökning.

Natur- och gatudriftavdelningen har inte varit optimalt organiserad och bemannad för att klara av den stora mängd felanmälningar och klagomål som kommit under pågående snöröjning och sandsopning det senaste året. Rutiner och organisation har setts över till kommande vinter för att förbättra detta. I vinter kommer några av de regionala cykelstråken med förbindelser till Huddinge sjukhus och pendeltågstationer att sopsaltas i syfte att förbättra vinterunderhållet på gång- och cykelbanor. En översyn av organisation, ansvarsområden och rollfördelning pågår för att förbättra genomförandet av uppdraget och för att nå uppsatta mål.

Fler är nöjda med natur-, kultur- och fritidsutbudet

Huddinges skyddade naturskyddsområden utgör en tredjedel av kommunens yta och erbjuder många möjligheter för den natur- och fritidsintresserade, till exempel att promenera på leder i skogen eller att motionera på elljusspår. För att ge jämlika möjligheter för alla invånare att delta i friluftslivet behövs hög tillgänglighet till naturområden genom tydligt markerade och välskötta entréer, leder och rastplatser, förbättrad kollektivtrafik samt gång- och cykelvägar. Som ett led i detta arbete kommer Huddingeleden att invigas under året. Huddingeleden kommer att vara åtta mil lång och knyta ihop samtliga skyddade områden² och andra viktiga natur- och friluftsområden i kommunen. För att underlätta nyttjandet av Huddingeleden är den märkt i bebyggda områden och ansluter till kollektivtrafiken. Lissmadalens naturreservat kommer att få en helt ny entré med förbättrad tillgänglighet. En grusgång till flytbrygga i Lissmasjön med hög tillgänglighet har uppförts, spänger och grindar i beteshage likaså samt en upprustning av fågeltornet. Även Gömmarens naturreservat får en bättre och tydligare huvudentré.

² Naturreservat och biotopskyddsområde

Index för nöjdhet med skötsel och anläggningar i naturområden				
	2014*	2016*	2018*	Etappmål 2019**
Totalt	60(-)	59(63)	62(68)	68
Kvinnor	60(-)	60(63)	64(68)	
Män	60(-)	59(62)	61(68)	
Högst (Högmora)	(***)	(***)	72	
Lägst (Glömsta)	(***)	(***)	64	

Årets friluftskommun				
	2016	2017	2018	Etappmål 2019
Rank i länet	1	1	1	1

Besöksstatistik enligt mätstation vid huvudentrén i Paradisets naturreservat, antal passager/1000 invånare				
	2016	2017	2018	Etappmål 2019
Totalt	-	391	-	360

* Resultat enligt den nya indexberäkningen visas inom parentes. Resultatdata saknas för 2014

**Etappmål enligt den nya indexberäkningen

*** Resultatdata saknas på grund av den nya kommunområdesindelningen

I Huddinge har en invånarenkät³ genomförts i syfte att bland annat ta reda på hur god kännedom medborgarna har om kommunens naturområden, samt hur nöjda de är. Mätningarna visar att nöjdheten med skötseln ökat från 2011 till 2018 och att etappmålet uppnåtts. Även nöjdheten med städningen av naturområden, vandringlederna (skick och uppmärkning) samt skötseln av intilliggande parkeringsplatser har ökat. Etappmålet höjs nu till det uppnådda målet för att bibehålla den goda nivån på naturområdena.

Utmärkelsen årets friluftskommun utgår från en årlig undersökning av arbetet för friluftsliv i Sveriges kommuner. Kommunerna svarar på frågor om planering, information, samarbete och aktiviteter. Frågorna är fokuserade på planer för friluftsliv, information och samarbete kring friluftsliv samt aktiviteter inom friluftsliv. Undersökningen är genomförd de senaste åtta åren. År 2018 fick Huddinge 29 poäng och är därmed fortsatt bäst i Stockholms län, vilket Huddinge varit under flera år. Ambitionen för kommande år är att bibehålla första platsen i länet.

Ökad trivsel och trygghet i Huddinges områden

Den offentliga miljön ska vara trygg och trygg och de verksamheter som bedrivs i Huddinge kommuns regi ska ske i trygga och säkra lokaler. Huddinge

³ Naturvårdsenkäten genomfördes 2011, 2014, 2016 och 2018.

kommun växer vilket ställer stora krav på att planeringen av bostäder, områden och verksamhetslokaler fungerar. Genom samarbete mellan nämnderna ska relevant kunskap fångas upp från olika infallsvinklar och utgångspunkter vilket ger goda förutsättningar för att på ett kostnadseffektivt sätt kunna skapa trygga och säkra verksamheter och miljöer att vistas i.

Huddinge kommun ska i samverkan med polisen, andra myndigheter och organisationer i samhället öka den upplevda tryggheten samt minska utsattheten för brott. Varje ny mandatperiod åligger det kommunen att fastställa en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras, vilken ska baseras på en ny risk- och sårbarhetsanalys som genomförs tillsammans med andra berörda aktörer i samhället för att öka kommunens krishanteringsförmåga ytterligare.

Under 2019 ska kommunens arbete fortgå med att planera verksamhet för att fullgöra de uppgifter inom det civila försvaret som åligger kommunen. Planeringen för det civila försvaret ska baseras på kommunens krisberedskapsarbete och förmågan att hantera kriser i samhället i fredstid. Digitala verktyg ska underlätta för såväl invånare som för kommunens verksamheter att skapa trygga utemiljöer.

Nöjd-Kund-Index för renhållning				Etappmål
	2014*	2016*	2018*	2019**
Totalt	47(-)	51(61)	43(53)	60
Kvinna	45(-)	52(62)	43(54)	
Man	49(-)	50(61)	43(52)	
Högst (Vidja/Ågesta)	(-)	(-)	64	
Lägst (Snättringe)	(-)	(-)	45	
Andel invånare som är nöjda med skötsel av parker och lekplatser (%)				Etappmål
	2014	2016	2018	2019
Totalt	50	51	47	60
Kvinna	-	55	50	
Man	-	47	45	
Nöjd-Kund-Index för belysning				Etappmål
	2014*	2016*	2018*	2019**
Totalt	50(-)	48(60)	55(64)	65
Kvinna	48(-)	47(60)	52(62)	
Man	52(-)	50(61)	57(65)	
Högst (Vårby)	(***)	(***)	70	
Lägsta (Vidja/Ågesta)	(***)	(***)	51	

* Resultat enligt den nya indexberäkningen visas inom parentes och resultatdata saknas för 2014

**Etappmål enligt den nya indexberäkningen

*** Resultatdata saknas på grund av den nya kommunområdesindelningen

Andel anmält klotter via felanmälan som tvättas bort från förvaltningens byggnader, egendom och naturmark inom 48 timmar på vardagar (%)				Etappmål
	2016	2017	2018*	2019
Totalt	35	38	-	70
Andel anmält rasistiskt eller kränkande klotter via felanmälan som tvättas bort från förvaltningens byggnader, egendom och naturmark inom 24 timmar på vardagar (%)				Etappmål
	2016	2017	2018*	2019**
Totalt	80	50	-	90

* Resultaten kommer att redovisas i verksamhetsberättelse 2019

**Etappmålet om 90 procent nås i de fall felanmälan inkommer under ordinarie arbetstid.

Trenden med ökad nöjdhet med kommunens arbete vad gäller renhållning och skötsel av parker och lekplatser i mätningen genom *Gatuenkäten*⁴ har vänt och nöjdheten har nu minskat något. Statistiken visar dock inget samband mellan hur ofta de svarande besöker parker/lekplatser och hur nöjda de är med renhållning och skötsel av desamma. Etappmålet höjdes inför 2018 och bibehålls till nästa mätning 2020.

Natur- och gatudriftavdelningen har under 2018 gjort en översyn av ansvar, uppdrag och roller och under 2019 kommer fokus vara på att implementera nya arbetssätt och rutiner. Avdelningen har även ett omfattande arbete med att inventera skötselobjekt/-ytor, ta fram skötsel-/drift- och underhållsplaner för de ansvarsområden där det saknas samt införa digitala processer och systemstöd för att effektivisera och förbättra verksamheten.

Natur- och gatudriftsverksamheterna har behov av digitala verksamhetsstöd för att verksamheten ska kunna skötas på ett effektivare sätt. Detta är ett omfattande arbete med ett stegvis införande i takt med utveckling av verksamheten. Framtagande av ett nytt system för felanmälan behöver prioriteras. Slutmålet är att verksamheten ska ha förvaltarssystem där alla objekt (t.ex. broar, stängsel, papperskorgar, fågeltorn, gator) finns registrerade och utifrån det kan skötsel/drift- och underhållsplaner tas fram och följas upp. I enlighet med målsättningar i kommunens Program för trygghet och säkerhet 2018-2021 kommer allt rasistiskt eller kränkande klotter att saneras inom 24 timmar, medan 70 procent av det övriga klotret kommer åtgärdas inom 48 timmar. Höjningen av etappmålen som gjordes inför 2018 bibehålls för 2019 då den nya klottersatsningen kommer verkställas fullt ut i kommunen.

⁴ Se enkätbeskrivning under *Förbättrad infrastruktur*

Samordning av driften av utemiljöer

Kommunen har under flera år investerat i nya bostads- och verksamhetsområden, lekplatser, parker och utemiljöer för att skapa attraktiva mötesplatser för invånarna. Den höga byggnationstakten i kommunen kommer fortsätta i och med satsningar bland annat på utvecklingen av Flemingsberg, Kungens kurva, infrastrukturprojekt samt upprustning och nyanläggning av parker och lekplatser. Under 2019 fortsätter investeringarna då bland annat Härbreparken, Stortorpsparken, Rosendalsparken, Gula gången och Sjödalsparken planeras rustas upp. Det är viktigt för kommunen att säkerställa trivsamma utemiljöer som är utformade för att ge en lugn och trygg utemiljö. Kommunen kommer att särskilt prioritera samordning av drift av utemiljöer mellan kommunen, Huga Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB i enlighet med etappmålet under målet Bra att leva och bo. De tre organisationerna ska utreda möjligheter att skapa gemensamma lösningar inom områdena beredskapsorganisation, lokaler samt upphandling. Gemensamma lösningar inom dessa områden avser att såväl effektivisera som utveckla driften av kommunens utemiljöer.

Utvecklingsåtagande

- Samordna driften av utemiljöer

Ökad delaktighet

De politiska partierna och deras förtroendevalda utgör grunden i den representativa demokratin. De förtroendevalda ska ges goda förutsättningar för sitt arbete så att demokratin kan fungera. Huddinge kommun ska även utveckla arbetet med att göra invånare och brukare mer delaktiga.

Nämnden arbetar med ökad delaktighet genom att digitalisera verksamheternas ärendeprocesser för att möjliggöra att enskilda och företag kan följa sitt ärende under handläggningen. Det ger både enskilda medborgare och företag större insyn i ärendeprocessen och en högre delaktighet.

Nämnden arbetar även för att nämnden ska ha ett högt förtroende hos invånarna och att beslut som fattas är rättssäkra. Natur- och byggnadsnämnden arbetar kontinuerligt för att bibehålla och förbättra arbetets kvalitet.

Ökad jämlikhet

Jämlikhet i Huddinge betyder att alla ska ha likvärdig service och jämlikt bemötande oavsett bostadsort, ålder, kön, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck,

funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Ingen ska lämnas efter och ingen ska hållas tillbaka.

För att skapa bäst möjlighet att verka för jämlika levnadsvillkor är kunskap om våra invånares förutsättningar och möjligheter viktigt. Exempelvis är det av vikt att sociala aspekter såsom jämlikhet kommer in tidigt i samhällsplaneringen, samt att personer med funktionsnedsättning tillförsäkras ett jämlikt delaktighet och inflytande i vardagen. I Huddinge ska verksamheter genom jämlik styrning mäta och analysera statistik och resultat utifrån köns-, områdes- och åldersperspektiv. Omotiverade skillnader ska redovisas och åtgärdas.

Natur- och byggnadsnämnden redovisar statistik uppdelat på kön och område där sådan statistik är relevant samt möjlig att ta fram. Nämnden arbetar även med att tillgänglighetsanpassa och bibehålla en god tillgänglighet till den fysiska miljön, t.ex. på kommunens parkeringar och entréer till naturreservat.

Nämnden arbetar kontinuerligt med att alla anställda inom förvaltningen ska vara orienterade i jämlikhetsfrågor, diskrimineringslagstiftning och normkritik. Dessutom deltar nämnden aktivt i kommungemensamt integrationsarbete bland annat genom sitt deltagande i samordningsgruppen för finskt förvaltningsområde och nationella minoriteter.

Ökad nöjdhet med bemötandet vid kontakt med kommunen

Bemötande och kundservice är nyckelfrågor om Huddinge ska bli en av de populäraste kommunerna i länet att bo, besöka och verka i. Natur- och byggnadsnämnden arbetar därför för att samtliga invånare får en god och effektiv service samt ett gott bemötande vid kontakt med förvaltningen.

Nöjd-Kund-Index gällande handläggning och service för bygglovsärenden ⁵				
	2016	2017	2018	Etappmål 2019
Totalt (%)	47	51	57	65
Ranking i länet	23/25	20/24	*	

*Resultatet kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen 2019

Sedan flera år tillbaka genomförs en kundundersökning (NKI) för att mäta nöjdheten med handläggning och service gällande ett antal olika myndighetsområden, däribland bygglov. NKI-undersökningen baseras på faktiska ärenden som privatpersoner, företagare, myndigheter och ideella or-

⁵ Gäller privatpersoner, företagare, myndigheter och ideella organisationer.

ganisationer har haft med bygglovsavdelningen. NKI-mätning för 2017 visar att nöjdheten med bygglovshandläggningen ökat under året efter att ha sjunkit under 2016. Verksamheten har vänt på den negativa trenden.

Under 2018 har NKI för bygglov ökat ytterligare, bland annat som en följd av den digitala resa som bygglovsavdelningen har gjort, och har nått⁶ det mål som har satts för 2018. Etappmålet för NKI-bygglov höjs inför 2019.

Förbättrad kundservice

Invånarnas förväntan på effektiv och snabb kontakt med kommuner och andra myndigheter medför också ökade krav på snabb respons från kommunens verksamheter. Det innebär i sin tur ökade krav på tillgänglighet och kompetens i kommunens servicecenter, men också inom verksamheterna. Kommunens webbplats ska ge bra och tydlig målgruppsinriktad information om den kommunala verksamheten och beslutsprocessen samt vart man vänder sig i olika frågor. På webbplatsen ska det finnas möjligheter att utföra administrativa ärenden, jämföra utförare, lämna synpunkter, förslag och klagomål. I syfte att förbättra servicen till invånare och företag fortsätter nämnden sitt arbete med att utveckla smarta e-tjänster, öka tillgängligheten på kommunens webbplatser och underlätta för våra kunder att få svar på sina frågor redan vid första försöket.

Alla medarbetare har ett ansvar att bemöta invånare och företag enligt gällande värdegrund. Samverkan mellan nämnderna och med myndigheter inom och utom kommunen är avgörande för god kommunal verksamhet och samtliga nämnder har ett ansvar för att samverka med berörda parter, inte minst med användaren som tjänsten är till för.

Natur- och byggnadsförvaltningen har ett stort inflöde av frågor. Framförallt har invånarna många frågor om bygglov och om drift och skötsel av bland annat gator och belysning. Även om kundnöjdheten inom flera områden är god och har ökat under 2018 finns områden där kunderna fortsatt inte är nöjda med det bemötande de får och att service och återkoppling till kunderna behöver förbättras. Arbetet med att identifiera och åtgärda brister i nämndens processer och tjänster kommer att fortsätta under 2019.

Ökad valfrihet

Valfrihet är en självklarhet för de flesta idag. Valfrihet kan till exempel innebära att man har möjlighet att välja mellan olika verksamhetsalternativ, med olika profiler och/eller med olika utförare. Valfrihet med kvalitet ska vara ledord för all offentligt finansierad verksamhet. Såväl den verksamhet som sker i kommunal regi som privata utförare ska följas upp och krav på åtgärder ska ställas om brister upptäcks. Det ska vara enkelt för invånarna att göra medvetna val och den som inte kan eller vill göra ett aktivt val ska kunna förlita sig på att all kommunal service håller god kvalitet.

Särskilt prioriterat 2019: Ett aktivt och strukturerat arbete för att ge fler privata aktörer möjlighet att bygga och driva offentligt finansierad verksamhet ska genomföras. Hälften av alla nya verksamheter ska byggas och drivas av en fristående aktör. Huddinge Samhällsfastigheter AB ska bygga kvalitativa lokaler till låga kostnader.

För att attrahera privata aktörer inom offentligt finansierad verksamhet till kommunen, har en process tagits fram som säkerställer ett väl fungerande mottagande av dessa kontakter. En företagslots har anställts som tar emot frågor. Lotsen slussar sedan vidare till de kontaktpersoner som kommer att utses inom respektive förvaltning, för vidare hantering av förvaltningsspecifika frågor.

Kommunstyrelsen kommer under året att leda ett utvecklingsåtagande avseende strategi för konkurrensprövning, valfrihet och nyetablering

Successivt minskat skatteuttag

En rimlig kommunalskatt är en viktig faktor för att Huddinge ska vara en attraktiv kommun att leva och bo i. Huddinges invånare ska inte beskattas hårdare än övriga länsbor och skatten ska, långsiktigt, ligga i nivå med länsnittet. Anpassningen ska dock ske i en ansvarsfull takt så att verksamheterna samtidigt kan utvecklas och bli bättre

⁶ Per den 31 augusti 2018

Fler i jobb

Arbete är det enskilt viktigaste verktyget för delaktighet i samhället och ger människor möjlighet till egen lön, arbetsgemenskap och att forma den egna vardagen. Varje människas vilja och förmåga att arbeta ska tas tillvara. Samtliga nämnder ska inom sitt ansvarsområde prioritera insatser som bidrar till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Insatser som stödjer arbetslinjen ska prioriteras.

Fler arbetstillfällen

Antal Huddingejobbare, trygghetsanställda, praktikanter och traineer på natur- och byggnadsförvaltningen				Etappmål 2019
	2016	2017	2018*	
Totalt (antal)	11	9	14	10

*Per den 31 augusti 2018.

Nämnden kommer att, inom sina verksamhetsområden, ta emot Huddingebor som står långt från arbetsmarknaden. Detta bidrar till att öka olika målgruppers möjlighet till inträde på arbetsmarknaden samt till att tillföra ny arbetslivserfarenhet. Nämnden prioriterar detta genom att ta emot personer i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder såsom Huddingejobb, praktik och trainee.

Fler och växande företag

Kommunen ska vårda och utveckla sitt samarbete med näringslivet, statliga myndigheter och andra berörda aktörer. Ett förbättrat näringslivsklimat genom tillgänglighet, korta handläggningstider samt ett professionellt bemötande ska vara utgångspunkten inför mötet med det lokala näringslivet. Organisation och arbetssätt behöver ta hänsyn till företagets behov och samtliga nämnder ska vara delaktiga i att implementera detta förhållningssätt.

Nöjd-Kund-Index för företagare gällande handläggning och service för bygglovsärenden				Etappmål 2019
	2016	2017	2018*	
Totalt	49	50	65	70

*Per 31 augusti 2018.

Placering i byggherreankäten** inom Stadsbyggnadsbenchen				Etappmål 2019
	2014	2016	2018**	
Totalt	3/9	7/9	-	Öka

**Byggherreankätundersökningen genomförs vartannat år under period november december och resultatet kommer under första kvartalet 2019

Kundundersökningen för att mäta nöjdheten med handläggning och service gör det möjligt att specifikt se företagares upplevelser. Under 2018 har nämnden arbetat intensivt med utökad tillgänglighet och förbättrat kundbemötande. Utöver detta har nämnden har hela bygglovsprocessen snabbats upp och gjorts mer medborgarvänlig genom den ökade digitaliseringen av processen. De som vill söka om lov eller göra en anmälan kan göra detta digitalt i en e-tjänst. Ärendet kan följas på nätet och så fort en händelse av betydelse har registrerats i ärendet får den sökande ett sms eller mejl om detta via bygglovsroboten Atom. Detta har resulterat i att NKI för Bygglov för 2018 har ökat och överträffat etappmålet. Nämnden ska under 2019 fortsätta att aktivt arbeta för ett förbättrat företagsklimat, se utvecklingsåtagande nedan.

Eftersom detta NKI-mått inte bara ger uttryck för företagets nöjdhet med den aktuella bygglovsprocessen utan också skickar signaler om företagets nöjdhet med kommunens samhällsbyggnadsprocess i stort har fokus under 2018 också varit på att förbättra samarbetet mellan berörda avdelningar och förvaltningar i samhällsbyggnadsprocessen⁷. Syftet med detta har varit att ytterligare effektivisera samhällsbyggnadsprocessen på ett sätt som tillgodoser företagets behov. I början av 2019 kommer bland annat ett nytt upplägg kallat proaktiv bygglovsprocess att testas. Upplägget innebär ett utökat samarbete mellan i första hand bygglovsavdelningen, plansektionen och mark- och exploateringssektionen och innebär att företrädare för dessa verksamhetsområden har gemensamma möten med byggherrar för att vägleda i frågor som kan uppkomma sedan en detaljplan beslutats, men innan en ansökan om bygglov lämnats in.

Särskilt prioriterat 2019: Fortsätt utveckla kommunens företagsklimat. Näringslivsstrategin och handlingsplanen för ett bättre företagsklimat anger inriktningen i arbetet.

Näringslivet möter och berörs av kommunens alla verksamheter. Varje förvaltning har därför en viktig roll i arbetet för

⁷ Se utvecklingsåtagande under *Ökat bostadsbyggande*

ett förbättrat företagsklimat. Genom att ta fram och genomföra konkreta åtaganden med utgångspunkt i näringslivsstrategins strategiska prioriteringar bidrar alla verksamheter till arbetet. Den nybildade förvaltningsövergripande näringslivsgruppen har en sammanhållande funktion för kommunens övergripande insatser för ett förbättrat företagsklimat. Näringslivsgruppen samlar åtaganden från kommunens olika verksamheter i en handlingsplan, analyserar och följer upp, samt för vidare inspel och synpunkter från näringslivet ut i organisationen.

Förbättrat näringslivsklimat

Ett särskilt fokusområde för 2019 är att fortsätta att utveckla kommunens företagsklimat. Medarbetare som har företagskontakter ska ha god insikt och förståelse för förutsättningarna att driva företag i kommunen samt aktivt arbeta med att utveckla bemötandet. Näringslivet möter och berörs av kommunens alla verksamheter. Varje förvaltning har därför en viktig roll i arbetet för ett förbättrat företagsklimat. Genom att ta fram och genomföra konkreta åtaganden med utgångspunkt i näringslivsstrategins strategiska prioriteringar bidrar alla verksamheter till arbetet.

Den nybildade förvaltningsövergripande näringslivsgruppen har en sammanhållande funktion för kommunens övergripande insatser för ett förbättrat företagsklimat. Näringslivsgruppen samlar åtaganden från kommunens olika verksamheter i en handlingsplan, analyserar och följer upp, samt

för vidare inspel och synpunkter från näringslivet ut i organisationen. Nämnden kommer att aktivt delta i arbetsgruppen och bidra med att genomföra åtaganden i handlingsplanen för ett förbättrat företagsklimat.

Inom natur- och byggnadsnämndens verksamhetsområde finns mycket kontakter med företag inom ramen för myndighetsutövning. Olika aktiviteter görs för att utöka servicen för företag. Under 2018 har bygglovsavdelningen exempelvis börjat med en ny möjlighet för företag att tidsboka besök i en särskild e-tjänst. Därutöver erbjuder energi- och klimatrådgivningen kostnadsfri rådgivning till små och medelstora företag. Under 2017-2019 erbjuder Huddinge kommun dessutom fördjupad energirådgivning till företag via ett särskilt coaching program med stöd av EU-medel.

Inom natur- och gatudriftavdelningens ansvarsområde har nämnden ett flertal upphandlade entreprenörer som utför arbeten. Vilka typer av jobb som upphandlas på entreprenad och vilka som sköts av kommunens egen utförarenhet beror på tillgång till utrustning, kompetens hos personalen och utifrån vad som bedöms effektivast för genomförande av verksamheten. En utvärdering av vad som sköts i egen regi och utförs av entreprenörer görs löpande och utvärdering av entreprenörernas arbete är en del i basuppdraget.

Utvecklingsåtagande

- Fortsätta att utveckla kommunens företagsklimat.

Ekosystem i balans

Huddinge kommun står inför en kraftig expansion och bland annat kommer en stor mängd bostäder och arbetsplatser att byggas. Det är en stor utmaning att samhällsbyggandet sker på ett hållbart sätt och att hänsyn tas till ekosystemens ramar. Likaså är det mycket viktigt att arbeta för att påverka människors beteenden i rätt riktning, till exempel för att minimera klimatpåverkan.

Det strategiska miljöarbetet i kommunen ska utgå från kommunens miljöprogram. Under kommande år ska arbete ske med implementering och förverkligande av miljöprogrammet i nämndernas verksamhetsområden. Många mål genererar åtgärder som respektive förvaltning råder över. Ett framgångsrikt internt miljöarbete är viktigt för att nå målen. Nämndens interna miljöarbete kommer i huvudsak att fokusera på en effektiv energianvändning i kommunens lokaler, att minska koldioxidutsläpp från transporter från kommunala verksamheter, att nämndens fordonsflotta ska vara fossiloberoende 2025 samt delta i förvaltningsövergripande arbete för att ta fram en plan för giftfri miljö.

Minska klimatpåverkan och luftföroreningar

Huddinge kommun arbetar med att minska klimatpåverkan, bland annat genom att se över utsläppen från kommunala transporter och genom en minskad energianvändning i kommunala lokaler. Huddinge har som mål att energianvändningen, inklusive verksamhetsel, i kommunala lokaler ska senast 2020 vara högst 137 kWh/m². För att minska klimatpåverkan och luftföroreningar har kommunen även som mål att kommunens fordonsflotta ska vara fossiloberoende 2025. Förvaltningen kommer under året se över fordonsflottan. När det gäller måttet antal kontakter/rådgivningstillfällen via telefon, e-post eller besök för klimat- och energirådgivningen i Huddinge har dessa ökat under 2018. Då förhoppningen i förlängningen dock är att behovet av sådana kontakter ska minska som en följd av ökad kunskap och medvetenhet bland kommunens medborgare togs detta mått bort och tre nya mått togs fram för 2019. De nya målen är att Energi- och klimatrådgivningen i Huddinge ska se till att de organisationer och invånare som efterfrågar rådgivningen ska få detta inom två veckor samt Energi och klimatrådgivningen ska anordna minst tio utåtriktade aktiviteter i kommunen årligen.

Företag och föreningar som skickar in önskemål om ett rådgivningsbesök ska få detta inom två veckor (%)				
	2016	2017	2018	Etappmål 2019
Totalt	*	*	*	100

Invånare som efterfrågar rådgivning ska få det inom två veckor (%)				
	2016	2017	2018	Etappmål 2019
Totalt	*	*	*	100
Kvinna	*	*	*	
Man	*	*	*	

Energi- och klimatrådgivningen ska anordna tio utåtriktade aktiviteter inom kommunen per år				
	2014	2016	2018	Etappmål 2019
Totalt	*	*	*	10

*Nytt mått för 2019

Andel fordon med förnyelsebart bränsle i nämndens fordonsflotta (%) *				
	2015	2016	2017	Etappmål
Totalt	5	4,8	11,9	20

Natur- och byggnadsförvaltningens utsläpp av CO ₂ från tjänsteresor (ton/årsarb.)				
	2015	2016	2017	Etappmål
Totalt	1,09	0,99	0,81	Minska

*42 fordon varav 5 fossilbränslefria = 11,9%

Särskilt prioriterat 2019: Energieffektivisering genom beteendeförändring.

Under 2019 kommer nämndens verksamhet att flytta till nya aktivitetsbaserade lokaler i Flemingsberg. Lokalen ägs av Hemsö fastigheter och tillsammans har förvaltningen och fastighetsbolaget slutit ett grönt hyresavtal. Under 2019 kommer nämnden samverka med Hemsö fastigheter för att ta fram en systematik för implementering av det gröna hyresavtalet, vilket kommer bidra till att minska klimatpåverkan. Nämnden kommer även arbeta för att byta från direktverkande el till förnyelsebar energi på arrendegårdar.

Huddinge kommun bedriver även ett arbete för att växthusgasutsläppen ska minska per invånare (produktionsperspektivet) för att vara 0 ton per invånare vid 2045. Nämnden bidrar till att öka medvetenheten och kunskapen om miljöfrågor hos medborgare och företag genom rådgivning från verksamhetens klimat- och energirådgivning.

För att minska klimatpåverkan och luftföroreningar har kommunen även som mål att kommunens fordonsflotta ska

vara fossiloberoende 2025. Under första halvår 2019 kommer nämnden att utreda vilka åtgärder som behövs för att nå detta mål. För att klara det behöver omställningstakten öka jämfört med idag.

Särskilt prioriterat 2019: Användningen av papper och trycksaker ska minskas genom att i större utsträckning nyttja digitala verktyg.

Nämnden arbetar med att öka nyttjandet av digitala verktyg för ökad effektivisering men även med syfte att minska användningen av papper och trycksaker och på så sätt minska klimatpåverkan. Detta långsiktiga arbete består bland annat av åtgärder för att digitalisera administration och förenkling av arbetsmoment i nämndens verksamheter, samt av förberedande arbete inför kommunens fleråriga övergång till digital arkivering.

God vattenstatus i sjöar och vattendrag

Åtgärder ska vidtas för att värna Huddinges sjöar, vattendrag och våtmarker så att miljö kvalitetsnormerna uppnås senast 2021⁸. Om sjöarna i Huddinge kommun ska uppnå god vattenstatus måste näringsämnet fosfor minska, eftersom det orsakar övergödningen. Inga sjöar och vattendrag får försämrats.

Fosforhalter i sjöarna (mäts i mikrogram per liter)				
	2016	2017	2018*	Etappmål 2021
Långsjön (Segeltorp)	56	55	-	23
Trehörningen	95	92	-	28
Orlången (Vidja)	50	46	-	23
Magelungen	29	32	-	22
Drevviken	44	42	-	18
Sikt djup i sjöarna (meter), 3-årsmedelvärden				
	2016	2017	2018*	Etappmål 2021
Långsjön (Segeltorp)	0,8	1,2	-	2
Trehörningen	0,6	0,6	-	1,8
Orlången (Vidja)	0,8	0,8	-	1,9
Magelungen	2,2	2,2	-	2,2
Drevviken	1,7	2,5	-	2,2

* Resultaten redovisas i verksamhetsberättelse 2019

För sjöarna Orlången, Trehörningen och Tyresåns sjösystem finns åtgärdsplaner med förbättringsaktiviteter som ska genomföras under åren 2015-2021. Arbetet med framtagande av lokala åtgärdsprogram för Långsjön, Magelungen, Forsån och Drevviken pågår. För att ha en möjlighet att uppnå målen behöver planering av fällning av bottensediment påbörjas parallellt med genomförande av åtgärder för att strypa tillflödet av föroreningar.

Särskilt prioriterat 2019: Arbetet med att förbättra våra vattenförekomsternas status ska få ökad prioritet. De planerade uppströmsåtgärderna ska genomföras samt kompletteras med dagvattendammar, fosforfällning och ett nära samarbete med andra aktörer.

Natur- och byggnadsnämnden deltar i arbetet med att förbättra sjöarnas status inom ramen för åtgärdsprogram för sjöarna och de i miljöprogrammet utpekade aktiviteter och ansvarsområden. Åtgärdsprogram finns framtaget för Tyresåns sjösystem och Orlången samt är under framtagande för Långsjön, Magelungen, Drevviken och Forsån. Fosforhalterna i Huddinges fem mest påverkade sjöar ska senast 2021 minska, se tabell. Nämnden arbetar även för att påverkan och läckage av näringsämnen från jordbruket ska minimeras. Skydds zoner har införts i jordbruksarrenden och finns nu i alla gårdsarrenden.

Under 2019 kommer arbetet fortsätta med vattenvård längs Lidavägen (Gladö kvarn) med anläggande av våtmarker, dammar och meandrande vattendrag. Under förutsättning att alla tillstånd blir klara kan arbetena starta hösten 2019, i annat fall startar de 2020. Några ytterligare exempel på vattenvårdsarbeten som planeras under 2019 är åtgärder i vattendrag från Mörtsjön, anläggande av småvatten i kulturlandskapet och återställande av utdikade våtmarker i skogsmark. Dessutom fortsätter arbetet med vattenvård i Balingsholmsdalängan. Om tillståndprocessen blir klar kommer upphandling av genomförandet starta under 2019. I övrigt bidrag natur- och byggnadsförvaltningen i flera samarbetsprojekt med samhällsbyggnadsavdelningen på kommunstyrelsens förvaltning såsom de större projekten vid Ebbadalsdiken, Flemingsbergsområdet och våtmarker vid Trehörningen.

⁸ 2009 beslutade Vattenmyndigheten om miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten i Sverige. MKN är juridiskt bindande kvalitetskrav som ska uppnås senast 2021.

Utvecklingsåtagande

- Förbättra vattenförekomstens status genom att genomföra minst fyra vattenvårdande insatser

Bibehållen biologisk mångfald och förbättrade möjligheter för friluftsliv

I Huddinge kommun finns höga naturvärden, samtidigt som vår livskvalitet och hälsa förbättras av att komma ut i skog och mark. Våra naturreservat hyser en naturlig och stor biologisk mångfald som utgör viktiga delar av vår regions gröna kilar. Vandringsleder, naturinformation och naturguidningar är uppskattat och viktigt för en friluftskommun som Huddinge. Skyltar och broschyrer ska finnas i och om alla naturreservat. Huddinges naturkarta och annan information i sociala medier ska hållas uppdaterad. Under 2019 kommer nämnden fortsätta detta arbete som en del i basuppdraget. Den nya Huddingeledens sträckning kommer läggas ut på Naturkartan tillsammans med beskrivande text och foton. Utvalda delar av objekt från fornvårdsplanen läggs också ut i Naturkartan. Informationstavlor och reservatsfoldrar kommer att tas fram för Drevvikens och Gladö Kvarnsjöns naturreservat. Ängsskyltar kommer att tas fram och sättas upp i anslutning till kommunens slätterängar.

Placering i mätningen årets naturvårdskommun				
	2013	2014	2018	Etappmål 2019
Rank (i landet)		1	1	1
Areal hävdad ängsmark (slätterängar)				
	2016	2017	2018*	Etappmål 2019
Antal hektar	14	34	-	34
Areal hävdad våtmarksbete				
	2016	2017	2018*	Etappmål 2019
Antal hektar	35	35	-	35
Andel produktiv skog som undantas från skogsbruk och skyddas som naturreservat (%)				
	2016	2017	2018*	Etappmål 2019
Andel	35	35	-	35
Bekämpning av invasiva arter har skett enligt beslutad handlingsplan för bekämpning av invasiva arter (mäts årligen)**				
	2017	2018	Etappmål 2019	
Ja/Nej		Nej	Ja	

*Naturskyddsföreningens enkät. Redovisas i verksamhetsberättelse 2019

** Med fokus bekämpning av jätteloka och brunrätta.

I enlighet med kommunens miljöprogram ska nämnden bevara och utveckla kommunens naturbetesmarker⁹ och eklandskap. Naturbetesmarkerna hör till de atrikaste miljöerna i vårt land. Traditionellt hävdade och ogödslade fodermarker, naturbetesmarker och ängar, har en flora och fauna som har utvecklats under en mycket lång period av nyttjande. Idag hyser dessa marker en hög mångfald av växter och djur, av vilka många är hotade. En fortsatt hävd och restaureringar i landskapet har positiva effekter på markerna på både biologisk mångfald, kulturvärden, levande landskap och upplevelsevärden. Exempel på områden där kommunen utvecklar markerna är i Lissmadalens naturreservat och vid Balingsholm i Orslångens naturreservat.

Under 2019 föreslås att planen för bekämpningen av invasiva arter genomförs med fokus på bekämpning av jätteloka och brunrätta. Vid behov bekämpas även andra arter inom naturreservaten t.ex. örnbräken.

Bekämpning av alla invasiva arter som tas upp i planen är resurskrävande och utifrån den höga ambitionsnivån i miljöprogrammet och övriga åtaganden begränsas genomförandet av planen till de mest prioriterade arterna under 2019. Den bekämpning som pågår av vissa andra arter inom naturreservaten föreslås fortsätta.

Viltvårdsplan för kommunens mark

Under 2019 ska förvaltningen slutföra arbetet med att förtydliga styrningen av viltfrågor på kommunens mark. I en kommun som Huddinge är vilda djur en resurs som bör förvaltas på ett medvetet sätt. Nämnden kommer därför se över jaktavtalen och anta viltvårdsplan.

Avseende övriga mått för biologisk mångfald kommer nämnden arbeta för att behålla 2018 års arealer.

Mätningen årets naturvårdskommun görs vartannat år, nästa gång 2020. Kommunen har som målsättning att behålla platsen som främst i Sverige inom naturvård.

Utvecklingsåtagande

- Ta fram viltvårdsplan för kommunens mark

Giftfri miljö

Gift i vardagen utgör ett hot inte bara mot oss människor utan mot vår livsmiljö. Därför ska kommunens arbete för en giftfri miljö struktureras och förankras och åtgärder vidtas

⁹ Motsatsen till naturbetesmarker är så kallade kultiverade betesmarker vilka är betesmarker som utsatts för produktionshöjande åtgärder såsom

gödsling, kalkning, insådd, markberedning eller dikning. Kultiverade betesmarkers effekt är en artfattig och kvävegynnad kärnväxtflora

för att få bort skadliga kemikalier i kommunens olika verksamheter. Nämnden kommer delta i arbete med att ta fram en handlingsplan för en giftfri miljö som leds av kommunstyrelsen.

Miljökrav i upphandling

Gifter i vardagen utgör ett hot inte bara mot oss människor utan även mot vår livsmiljö. Med utgångspunkt i den nya kommunövergripande handlingsplanen för giftfri miljö ska kommunens arbete för en giftfri miljö struktureras och förankras och åtgärder vidtas för att få bort skadliga kemikalier i kommunens olika verksamheter. Samtliga farliga ämnen i varor och produkter som används i kommunens verksamheter och som kan ha allvarliga hälso- och/eller miljöeffekter ska senast 2021 ha bytts ut. Detta ska ske främst inom områdena: städning, möbler, ljuskällor, textilier, redskap i tillagningskök, lekmaterial, undervisning och engångsmaterial. Vid inköp av varor och tjänster till kommunala verksamheter ska relevanta miljökrav i upphandlingar stäl-

las vid inköp, där medvetna val ska ske på alla nivåer. Medvetna val innebär att öka andelen miljömärkta varor samt att alltid söka alternativ till miljöfarliga produkter. Produkter som innehåller farliga ämnen som är tillståndspliktiga eller omfattas av begränsningsregler i enlighet med handlingsplanen ska inte köpas in eller användas.

En av förvaltningens största kostnader består av inköp av olika typer av entreprenader. Att från och med 2019 ställa miljökrav även vid upphandlingar av entreprenader blir därför en viktig åtgärd för att öka andelen miljöanpassade inköp.

Utvecklingsåtagande

- Miljökrav i upphandlingar

Systematisk kvalitetsutveckling

Huddinge är en utvecklingsinriktad kommun och ska genom ett målmedvetet kvalitetsarbete driva på ständiga förbättringar inom kommunens samtliga verksamhetsområden och därmed bidra till att nå visionen om att bli en av de tre populäraste kommunerna i länet.

Systematiskt planera, följa upp och förbättra

Huddinges styrmodell beskriver hur organisationen omsätter kommunfullmäktiges styr signaler och kommunens kvalitetsstrategi till handling. Modellen är uppbyggd runt förbättringshjulet, där kommunen planerar, utför, följer upp och förbättrar sina verksamheter i en årlig process. En levande dialog mellan olika parter och på olika nivåer tillsammans med den systematiska arbetsprocessen hjälper kommunen i sin strävan efter ständiga förbättringar. Under 2019 fortsätter digitaliseringen av styrmodellens processer.

Särskilt prioriterat 2019: Nämnderna ska tydliggöra vad i verksamheter som utförs utöver kärnuppdraget.

Nämnden arbetar med de särskilda prioriteringarna genom fortsatt arbete med att tydliggöra förvaltningens basuppdrag. Under 2018 har nämnden arbetat med en verksamhetsövergripande inventering med syfte att klargöra basuppdraget. Samtliga avdelningar/enheter kommer att ha ett tydligare formulerat uppdrag efter genomlysningen, dvs. förvaltningens tolkning av nämndernas reglemente och dess fördelning inom förvaltningen. Arbetet med att tydliggöra förvaltningens basuppdrag utifrån nämndernas reglementen, kommer att fortsätta under 2019 på detaljnivå, med fokus på natur- och gatudriftsavdelningen. Förtydligande av basuppdraget på förvaltningen kommer att färdigställas planenligt under år 2019 genom implementering i arbetsplaner.

Särskilt prioriterat 2019: Genomlysningen av kommunens verksamheter som påbörjades 2018 ska fortsätta och bidra till insatser för en mer kostnadseffektiv verksamhet med fortsatt hög kvalitet. Samordningen mellan kommunens verksamheter ska fortsätta.

Arbetet med verksamhetsgenomlysning är ett kommungemensamt arbete som påbörjades under 2018 och som leds av kommunstyrelsens förvaltning. Under 2019 ska nämnden

fortsätta delta i projektet och bistå med underlag i form av interna och externa nyckeltal. Syftet är att nyckeltalen där efter ska börja användas inom ordinarie planering och uppföljning. Förvaltningen jobbar kontinuerligt med att se över såväl kostnader som intäkter. Det huvudsakliga arbetet för att kunna göra jämförelser med nyckeltal sker i nuläget på natur- och gatudriftsavdelningen. Den här särskilda prioriteringen kommer ska omhändertas inom basuppdraget och utvecklingsåtagandet jämförelseanalys, se nedan.

Särskilt prioriterat 2019: Kostnaderna ska tydligare kopplas till verksamheterna så rätt prioriteringar görs. Konsekvensbeskrivningar kring vad nya digitaliserings lösningar leder till för kostnader/besparingar ska finnas

Särskilt prioriterat 2019: Kommunen ska utveckla arbetet med att jämföra sig med andra kommuner för att hitta goda exempel på hur man kan arbeta effektivare.

Kommunen ska utveckla arbetet med att jämföra sig med andra kommuner och aktörer

Kommunens viktigaste uppgift är att ge kommuninvånarna service med hög kvalitet. Nämnden ska arbeta långsiktigt med att finna smartare lösningar för sina verksamheter i strävan efter att hitta bästa modell för kvalitetsutveckling och kostnadseffektivitet i kommunens arbete. Under 2019 kommer nämnden att utveckla sitt arbete med jämförelseanalys i syfte att jämföra sina verksamheter med jämförbara verksamheter i andra kommuner.

Dessa jämförelser ska senare leda till att relevant kunskap fångas upp från olika infallsvinklar och utgångspunkter vilket kommer att resultera i utveckling av nya nyckeltal. Utveckling av nyckeltalen avser att utveckla förutsättningar i form av kvalitativa och kvantitativa mått för jämförelser av såväl kostnader som effektivitet för olika tjänster.

Utvecklingsåtaganden

- Jämförelseanalys

Ökad processorientering

En process definieras som en kedja av aktiviteter som i ett återkommande flöde genomförs för att skapa ett specifikt värde för kunden. Processorientering innebär att kommunen strävar efter att de kommunalt bedrivna verksamheterna ska präglas av processsynsättet och att kommunen kartlägger,

dokumenterar och utvecklar sina processer i syfte att förbättra kvaliteten på tjänsterna, effektivisera utförandet och stärka styrningen via digitaliseringen. Utveckling och effektivisering av kommunens verksamhetsprocesser är en förutsättning för att uppnå de stora kvalitets- och effektivitetsvinsterna.

Under 2019 kommer nämnden att fortsätta med sitt arbete att kartlägga kommundemensamma och verksamhetsspecifika processer. Kartläggningen kommer ge underlag för att kunna utröna vilka processer som kommunen behöver utveckla och effektivisera. Kommunens ledningsgrupp har beslutat att en förstudie ska genomföras för att klarlägga om projektet är aktuellt att genomföras.

God användning av digitaliseringens möjligheter

Grundprincipen i strategin för att ta Huddinge kommun in i e-samhället är utveckling med invånarnas fokus. De digitala tjänsterna ska alltid vara tillgängliga. En strävan i arbetet är att göra invånaren/kunden till en aktiv part i processarbetet samtidigt som processerna i verksamheterna optimeras. Det är denna kombination som kan ge invånarna ökad service och ökad tillgänglighet till kommunen samtidigt som kommunens verksamhet kan effektiviseras.

För att kunna realisera strategin behöver kommunen ställa krav på att e-satsningar ska samordnas mellan förvaltningarna, att anskaffning av digitalt stöd ska planeras i god tid och med stort fokus på synergieffekter. I detta ingår också kommunens fleråriga övergång till digital arkivering. Ett annat viktigt steg för digitaliseringen i Huddinge kommun är att alla chefer och anställda ska ha förmåga att initiera, följa med och delta i digitaliseringen utifrån sina egna förutsättningar. Digital ledning pekar på vikten av att verksamheter effektiviseras, utvecklas och får högre kvalitet genom styrning, mätning och uppföljning.

Ökad användning av e-tjänster (%)				Etappmål
	2016	2017	2018*	2019
Andel beställningar av nybyggnadskarta som sker via e-tjänst	56	47	36	60
Andel ansökningar om lantmäteriförättningar som sker via e-tjänst**		8	23	15
Andel sökande som använder e-tjänster vid anmälan- och lovansökningar		19	24	50

* Per 31 augusti 2018.

**E-tjänsten togs i drift under september 2017. Första månaden kom tre ansökningar in via e-tjänsten, vilket motsvarar femton procent.

Särskilt prioriterat 2019: Digitalisering ska bidra till kostnadseffektivitet och underlätta för medarbetarna att fokusera på kärnupdraget.

Särskilt prioriterat 2019: Kommunen ska samarbeta med andra aktörer vilket ska bidra till kostnadskvalitet och kvalitetsutveckling.

Särskilt prioriterat 2019: Innovativa arbetsmetoder som leder till ökad kvalitet för invånare, företagare samt brukare och minskade kostnader för kommunen ska tas till vara och implementeras.

Respektive förvaltning kommer att aktivt delta i kommunens digitaliseringsråd och upprätta egna forum och arbetsformer för öka takten i digitaliseringen. En viktig del i arbetet är omvärldsspaning där goda idéer och initiativ från andra kommuner ska tas tillvara samt aktivt deltagande i de kommunövergripande samarbetsforum som nu etableras i landet.

Digitala initiativ som bidrar till kostnadseffektivitet kommer att prioriteras och förvaltningens e-tjänster kommer att ses över ur ett användar- och kundperspektiv. Det ska vara lätt att använda Huddinge kommuns digitala tjänster.

Alla godkända digitaliseringsinitiativ kommer att rapporteras via digitaliseringsrådet och sammanställas i lättillgänglig form för politiker och invånare och andra intressentgrupper. Förvaltningens verksamheter och processer för myndighetsutövning och stödprocesser är i hög grad digitaliserade som ett resultat av flera års digitaliseringsarbete.

Förvaltningen kommer under 2019 att delta i ett övergripande projekt som leds av kommunstyrelsens förvaltning. Detta arbete kommer att leda till framtagandet av kontinuitetsplaner för kommunens IT-miljö och IT-system.

Digitalisering av natur- och gatudriftavdelningen

Natur- och gatudriftavdelningens verksamhet skiljer sig från de övriga med en lägre grad av digitalisering. Effektivisering och kostnadsoptimering inom avdelningen förutsätter digitalanpassning av verksamheten. Detta kommer att underlätta att resurser frigörs och därmed kan medarbetarna fokusera på basuppdraget.

För att utveckla och förbättra verksamheten inom natur- och gatudriftavdelningen behöver ett flertal åtgärder genomföras för att få verksamheten mer strukturerad och digitaliserad. Ett antal åtgärder har påbörjats de senaste åren genom kartläggning av skötselytor, inventering av status för olika objekt och projekt informationsmodellering samt nu pågående förändringsarbete och arbete med rollbeskrivningar. Detta arbete behöver slutföras och IT-system behöver finnas

på plats för att verksamheten ska skötas på ett effektivare och mer överblickbart sätt.

Detta är ett långsiktigt arbete som behöver fortsätta över längre tid med ett stegvis införande och utveckling av verksamheten för att nå önskat läge med bättre styrning och uppföljning. Arbetet startar under senhösten 2018 och beräknas helt slutfört under 2020.

Framtagande av nya rutiner och ett nytt system för felanmälan behöver prioriteras. Dels för att befintligt system varken

är användarvänligt för invånare, servicecenter eller de medarbetare som ska åtgärda felen.

Slutmålet är att verksamheten ska ha ett digitalt förvaltarsystem där alla objekt (t.ex. broar, stängsel, papperskorgar, fågeltorn, gator) finns registrerade och utifrån detta kan skötsel/drift- och underhållsplaner tas fram och följas upp.

Utvecklingsåtaganden

- Digitalisering av natur- och gatudriftavdelningen

Attraktiv arbetsgivare

Arbetet med Huddinge kommuns attraktivitet som arbetsgivare är av stor vikt sett till personalförvärvsutmaningen. Personalpolitiken syftar till att säkerställa personalförvärvningen i syfte att uppnå vision och mål. Huddinge kommun ska som arbetsgivare attrahera och behålla engagerade, kompetenta och professionella medarbetare och chefer. Det ställer krav på alla delar av den sammantagna personalprocessen – attrahera, rekrytera, introducera, utveckla och belöna.

Antal anställda			
	2016-08	2017-08	2018-08
Totalt	164	175	171
Kvinnor	76	91	82
Män	88	84	89
Varav chefer	10	16	11
Kvinnor	4	9	6
Män	6	7	5
Personalomsättning, exkl. intern rörlighet (ack. %)			
	2016	2017	2018*
Totalt	7,9	11,1	12,6

*Per 31 augusti 2018

Särskilt prioriterat 2019: Kommunen ska aktivt arbeta med att vara en attraktiv arbetsgivare både för rekrytering av ny personal men också för att behålla de som redan arbetar i kommunen.

Särskilt prioriterat 2019: Huddinge kommun ska ha bra chefer eftersom ledarskapet har stor betydelse för medarbetarnas arbetsmiljö och verksamhetens kvalitet.

Särskilt prioriterat 2019: Öka frisknärvaron genom att minska sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron behöver motverkas genom ett systematiskt och aktivt rehabiliteringsarbete på respektive förvaltning.

Nämnden strävar efter att vara en attraktiv arbetsplats där medarbetare och chefer når resultat tillsammans i en god arbetsmiljö. Syftet är att stärka förmågan att både attrahera

nya och behålla befintliga medarbetare samt att göra arbetsgivarvarumärket känt internt och externt med fokus på våra bristyrkesgrupper. Arbetet med att fortsätta att öka förvaltningens attraktivitet sker på olika plan och med fokus på attrahera, rekrytera och behålla medarbetare bland annat genom att fortsätta att utveckla ledarskapet och medarbetarskapet, att hålla levande förvaltningens profil, att våra ambassadörer lyfter fram förvaltningen som en modern arbetsplats där utveckling står i fokus, med flexibla arbetssätt och där man satsar på kompetensutveckling.

Ett ökat rekryteringsstöd till cheferna syftar till att kvalitets-säkra och effektivisera rekryteringen av nya medarbetare. Nya lokaler och ett aktivitetsbaserat arbetsplats bidrar också till förvaltningens attraktivitet som arbetsgivare.

Aktivt medarbetarskap

Ett aktivt medarbetarskap är viktigt för att uppnå en god verksamhet. Medarbetarskap handlar om att tillsammans med andra arbeta mot de gemensamma målen. Medarbetarskapet ska kännetecknas av engagemang, ansvarstagande för sitt eget arbete och helheten samt en vilja att utvecklas och bidra till verksamhetens utveckling och kvalitet. I medarbetarskapet ingår att leva upp till kommunens gemensamma värden.

Medarbetarprofil ¹⁰ - medarbetarskap, delaktighet, socialt klimat och lärande i arbetet (index)				
	2016	2017	2018	Etappmål 2019
Totalt	79	77	78	80
Kvinnor	80	78	81	
Män	78	76	74	
Huddinge kommun	75	82	80	
Hållbart medarbetarengagemang- Motivationsindex ¹¹				
	2016	2017	2018	Etappmål 2019
Totalt	74	74	76	78
Kvinnor	76	73	78	
Män	71	74	74	
Huddinge kommun	76	76	80	
Snitt andra kommuner	80	80	80	

Varje år genomförs en medarbetarenkät i kommunen och resultatet utgör ett underlag för utvecklingsarbete i verksamheten. Etappmålen för 2019 ska bland annat nås genom flera specifika satsningar, se utvecklingsåtaganden nedan.

¹⁰ Medarbetarprofil är ett index i medarbetarenkäten och består av områdena medarbetarskap, lärande i arbetet, delaktighet och socialt klimat.

¹¹ Motivationsindex är ett delindex i Hållbart medarbetarengagemang, HME¹¹ som ingår i medarbetarenkäten och som handlar om meningfullhet, lära nytt och ser fram emot att gå till arbetet.

Utveckla medarbetarskapet

Nämndens ledarskapsfilosofi bygger på transformerande ledarskap och då är ett aktivt medarbetarskap en förutsättning.

Medarbetarskolan

Kraven och förväntningarna på medarbetare i komplexa verksamheter blir alltmer lika de som ställs på chefer och ledare. Medarbetarskolan, en e-utbildning, sätter fokus på att se helheten i verksamheten, att förstå organisationen samt eget ansvarstagande. En pilotomgång genomförs hösten 2018 och vid gott utfall kommer det att erbjudas till alla medarbetare.

Värdegrund 2.0

Driv, omtanke, mod och mångfald, en uppfräschning av värdegrunden för att levandegöra den på hela förvaltningen. Värdegrunden ska vara levande och ska bevaras genom vidareutveckling. Värdegrunden ska bidra till ett starkt engagemang och en utvecklande arbetskultur som präglas av samarbete, ansvarstagande, helhetsperspektiv på verksamheten och på det gemensamma uppdraget.

Professionell kommunikation för handläggare

Under 2018 har Samhällsbyggnadsavdelningen och Natur- och byggnadsförvaltningen tillsammans genomfört en pilotutbildning i professionella samtal med syfte att rusta handläggare med metoder för ökad dialog och kommunikationstekniker. Utbildningen kommer att erbjudas till samtliga handläggare under 2019. Chefsgruppen kommer att få en genomgång av utbildningen och möjlighet att konkret arbeta med hur man stöttar medarbetare som hamnar i komplexa/svåra situationer med kunder.

Utvecklingsåtaganden

- Utveckla medarbetarskapet.

Aktivt ledarskap

Ledarskap är att nå resultat och få andra med sig i arbetet. Ledarskapet ska på ett tydligt och engagerande sätt skapa förståelse för uppdraget, klargöra och kommunicera mål och åtaganden samt skapa och upprätthålla välfungerande arbetsprocesser. Chefer ska utgöra goda förebilder utifrån

kommunens gemensamma värden och driva ett aktivt förändrings- och utvecklingsarbete. Ledarskapet ska främja ett öppet samarbetsklimat, delaktighet i arbetet och goda idéer ska tas tillvara. I ledarskapet finns också ansvar för att ge medarbetare återkoppling, stöd och möjligheter till utveckling i arbetet.

Ledarskapsprofil ¹² - ledarskap, återkoppling, effektivitet och målkvalité (index)				
	2016	2017	2018	Etappmål 2019
Totalt	70	71	71	72
Kvinnor	72	71	74	
Män	68	69	66	
Huddinge kommun	72	72	71	

Hållbart medarbetarengagemang – Ledarskapsindex ¹³				
	2016	2017	2018	Etappmål 2019
Totalt	79	82	80	82
Kvinnor	82	82	83	
Män	76	80	77	
Huddinge kommun	77	78	78	
Snitt andra kommuner	78	78	79	

Nämnden arbetar med att kontinuerligt utveckla ett aktivt och kompetent ledarskap genom exempelvis fortsatt utveckling i transformerade ledarskap, genom kunskap om att leda i förändring, genom att arbeta med kollegial coaching för gemensam problemlösning.

Kunskap om digital transformation stärker nämndens arbete med att, i ännu högre grad, använda digitaliseringens möjligheter. Det handlar om att använda teknologi för att förbättra organisationens prestation. Ledarnas kunskap är en viktig förutsättning och ska ökas genom en utbildning i att leda digital transformation.

Förbättrad målstyrning

Nämnden arbetar kontinuerligt för att förtydliga målstyrningen som också är ett långsiktigt fokusområde. Alla chefer har, under 2018, genomgått utbildning i målarbete samt i lönebildning och lönekriterier. Arbetet kommer att fortsätta genom att:

- Tillämpa nya samtalsmallar för medarbetarnas individuella planerings- och uppföljningssamtal,

¹² Ledarskapsprofilen är ett index i medarbetarundersökningen bestående av: ledarskap, återkoppling, effektivitet och målkvalitet

¹³ Ledarskapsindex är ett delindex i Hållbart medarbetarengagemang, en SKL-enkät, som ingår i medarbetarenkäten och som handlar om chefen

ger uppskattning för medarbetarens arbetsinsatser, visar förtroende för medarbetarna samt ger förutsättningar att ta ansvar.

som tydligt visar hur respektive individ bidrar till verksamhetens mål.

- Stärka medarbetarnas kunskap och förståelse för målarbetet och tydliggöra kopplingen mellan mål, resultat och lön.

Överfört från 2018: Införa ett aktivitetsbaserat arbetssätt på förvaltningen

Arbetet med att införa ett aktivitetsbaserat arbetssätt är ett pågående projekt och under 2019 är det nämndens mest omfattande utvecklingsåtagande. Nämnden kommer arbeta med följande tre delprojekt under verksamhetsåret:

1. Införa ett aktivitetsbaserat arbetssätt.
2. Flytta till nya lokaler i Flemingsberg.
3. Tillgodose att de processer som nämnden själv äger går att genomföra digitalt.

Utvecklingsåtaganden

- Förbättrad målstyrning.
- Införa ett aktivitetsbaserat arbetssätt på förvaltningen.

Goda förutsättningar

Goda förutsättningar och en god arbetsmiljö främjar ett hållbart, säkert och långsiktigt arbetsliv med väl fungerande verksamheter som är i ständig utveckling.

Prestationsnivå ¹⁴ (index)				Etappmål
	2016	2017	2018	2019
Totalt	72	72	72	74
Kvinnor	74	72	75	
Män	71	71	68	
Huddinge kommun	73	73	72	
Hållbart medarbetarengagemang ¹⁵ – Totalindex				Etappmål
	2016	2017	2018	2019
Totalt	76	78	77	79
Kvinnor	79	78	80	
Män	73	76	75	
Huddinge kommun	77	77	80	
Snitt andra kommuner	79	79	79	
Total sjukfrånvaro (ack. %)				Etappmål
	2016	2017	2018*	2019
Totalt	6,7	6,7	6,9	≤ 7
Kvinnor	7,3	7,0	6,9	
Män	5,7	6,4	5,7	
Huddinge kommun	8,1	7,5	7,9	
Korttidssjukfrånvaro 1-14 dagar (ack. %)				Etappmål
	2016	2017	2018*	2019
Totalt	2,0	1,9	2,0	Behåll
Kvinnor	2,3	2,5	2,1	
Män	1,7	1,4	1,6	
Huddinge kommun	2,6	2,5	2,7	
Långtidssjukfrånvaro över 180 dagar (ack. %)				Etappmål
	2016	2017	2018*	2019
Totalt	3,6	4,1	3,0	Minska
Kvinnor	4,6	4,8	3,1	
Män	2,6	3,4	2,8	
Huddinge kommun	3,7	3,4	2,8	

*Per den 31 augusti 2018

Goda förutsättningar och en god arbetsmiljö främjar ett hållbart och långsiktigt arbetsliv med väl fungerande verksamheter som är i ständig utveckling.

¹⁴ Prestationsnivån är det sammanvägda resultatet av samtliga basfrågor i medarbetarundersökningen och avspeglar hur förutsättningarna är på arbetsplatsen samt välbefinnandet och förändringskraften.

¹⁵ Hållbart medarbetarengagemang, en SKL-enkät, som ingår i medarbetarenkäten samlar ett totalindex som beräknas utifrån resultaten för de tre delindex motivation, ledarskap och styrning.

Efterlevnad av kommunens systematiska arbetsmiljöarbete är av vikt för att skapa goda arbetsförutsättningar. Målsättningen är att samtliga chefer ska vara certifierade i det systematiska arbetsmiljöarbetet även under 2019.

Utföra systematiskt och aktivt rehabiliteringsarbete.

Nämndens verksamheter bedriver ett aktivt och systematiskt arbete i syfte att främja hälsa och förebygga ohälsa.

Att öka frisknärvaron genom att minska sjukfrånvaron är ett prioriterat åtagande. Cheferna har ett förstärkt HR-stöd och arbetar aktivt med alla rehabiliteringsärenden samt agerar vid tidiga signaler så att nya långa sjukfall undviks i största möjliga utsträckning.

Nämndens verksamheter bedriver ett systematiskt rehabiliteringsarbete under 2019 genom att:

- alla intervall i sjukfrånvaron följs upp och åtgärder sätts in på enhetsnivå
- HR-funktionen rapporterar i förvaltningsledningsgruppen var tredje månad och vid behov även på verksamhetsnivå
- rehabiliteringsutredning finns dokumenterad i Adato för alla sjukärenden, både när det gäller korttidssjukfrånvaro och långtidssjukfrånvaro
- arbetslivsinriktade rehabiliteringsåtgärder sätts in utifrån rehabiliteringshandboken
- överlämning av rehabiliteringsärenden sker när en chef avslutar sitt uppdrag så att rehabiliteringsprocessen inte avstannar
- chefer vars enheter har hög sjukfrånvaro genomgår rehabiliteringsutbildning
- redovisning av arbete med ärenden över 180 dagar sker varje månad till HR-avdelningen på kommunstyrelsens förvaltning. Alla medarbetare som har varit sjuka mer än 180 dagar har en aktiv handlingsplan.
- sjukfrånvaro understiger 7 % .

Arbeta för en hälsosam arbetsplats

Goda förutsättningar och en god arbetsmiljö främjar ett hållbart, säkert och långsiktigt arbetsliv med väl fungerande verksamheter som är i ständig utveckling.

Nämndens verksamheter bedriver ett aktivt och systematiskt arbete i syfte att främja hälsa och förebygga ohälsa.

Insatser som bidrar till att öka välbefinnandet hos individen påverkar dennes effektivitet, sjukfrånvaro samt arbetets kvalitet. Målet är att erbjuda insatser för medarbetare som exempelvis:

- Ökad livsstilskompetens som syftar till att ge stöd med bättre balans i tillvaron och i livet samt minskad stress. -- Företagsanpassat avslappningspass genom avslappningsträning.
- Samtal mellan chef och medarbetare för en kontinuerlig levande dialog om arbetsmiljö, arbetssituation, prioriteringar, kollegialt stöd och hälsa.

Förstärka lönebildningsprocessen och helt integrera med ekonomistyrningen

Kommunens löneprocess behöver förtydligas och helt integreras med ekonomistyrningen. Finansiering och prioriteringar av lönesatningar ska tydliggöras på varje förvaltning och beslutas i dess ledningsgrupp. Respektive förvaltningsledningsgrupp behöver få ökad kännedom om nedanstående delar samt säkerställa befintlig löneprocess:

- Budgetering utifrån Mål och budget samt prioriteringar sett till budgetläge, kompetensförsörjningsbehov och löneläge. Gemensamt arbete förvaltningsledningsgruppen med stöd av HR och ekonomi
- Åtgärder ska vidtas för att motverka löneglidning

En gemensam utbildning för förvaltningsledningsgrupperna, HR och ekonomi ska genomföras via avrop av SKL:s utbildningar i lokal lönebildning.

En struktur tas fram av KSF, ekonomi- och HR-avdelning i syfte att stödja förvaltningsledningsgrupperna i budgetering och prioritering. Arbete med budgetering och prioritering kring lönebildning behöver ske året innan aktuell löneöversyn.

Utvecklingsåtaganden

- Utföra systematiskt och aktivt rehabiliteringsarbete
- Arbeta för en hälsosam arbetsplats.
- förstärka lönebildningsprocessen

Sund ekonomi

Kommunsektorn står inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar. Kostnaderna kopplade till den demografiska utvecklingen förväntas öka snabbare än intäkterna vilket kräver både nya synsätt på den kommunala välfärden och åtgärder från stat, kommuner och landsting. Detta i kombination med en hög utbyggnadstakt i Huddinge ställer krav på en tydlig styrning av verksamheterna och bolagen så att den långsiktiga ekonomin är hållbar.

Förutsättningarna för de kommande åren visar på ett behov av att kontinuerligt arbeta för att hålla nere kostnadsökningarna. Det är fortsatt av stor vikt med budgethållning på kort sikt och att fortsätta att utveckla strategier för att ha en ekonomi i balans på lång sikt

Budgethållning

För att klara den långsiktiga ekonomin behöver budgethållning och budgetdisciplin vara i fokus och resurser prioriteras på ett strukturerat sätt. Alla nämnder ska arbeta framgångsrikt med att prioritera och effektivisera så att kärnverksamheten fortsatt kan utvecklas, samtidigt som budgethållningen är god. Ekonomistyrningsprinciperna är tydliga i att nämnderna har ansvar och befogenheter att fatta nödvändiga beslut för att hålla budget. Stor vikt har dessutom lagts vid regelbunden ekonomisk rapportering och vid kommunstyrelsens ansvar att föreslå åtgärder för det fall att nämnderna brister i sitt ansvar. Med en kraftig utbyggnadstakt av verksamhetslokaler behöver planerade åtgärder för en god kostnadskontroll genomföras. Ytterligare åtgärder för att öka incitament för att nyttja lokaler på ett effektivt sätt behöver utredas och implementeras. Avgiftsfinansieringen ska öka inom de verksamheter där det är möjligt

Budgethållning	2016	2017	2018*	Etappmål 2019
Nämndens resultat (mnkr)	2,2	0,8	-33	0

*Prognosticerat resultat vid delårsrapport 2 2018

Särskilt prioriterat 2019: Kommunen ska årligen nå ett resultat om 2 % för att klara den långsiktiga finansieringen och skapa förutsättningar för en sund ekonomi även framöver och möjliggöra för ett lägre skatteuttag på sikt.

Natur- och byggnadsförvaltningen gör delårsrapporter, månadsvis uppföljning på verksamhetsnivå samt verksamhetsberättelse vilka redovisas till förvaltningens nämnder

och centrala ekonomikontoret på kommunstyrelseförvaltningen. Uppföljningen ska vara ett stöd och underlätta för nämndens avdelningar och enheter i det ekonomiska arbetet.

Under 2019 fortsätter arbetet med att förbättra budgetuppföljningen genom bättre kvalitet gällande kontering, uppbokningar och periodiseringar av kostnader samt förbättrade prognoser av såväl driftkostnader som investeringskostnader. Förvaltningen kommer aktivt arbeta med att styra ekonomin för att undvika underskott som år 2018. Arbeta pågår även med att arbeta vidare med relevanta nyckeltal för att på ett ännu bättre sätt koppla ihop ekonomi med verksamhet samt underlätta uppföljningsarbete. Manuella ekonomiprocesser ses även över för att se om dessa går att digitalisera.

Särskilt prioriterat 2019: Möjligheterna att öka intäkterna ska ses över i samtliga verksamheter.

Natur- och byggnadsnämnden arbetar med den särskilda prioriteringen genom en översyn av taxor och avgifter, se nedan.

Se över möjligheterna att öka intäkterna i samtliga verksamheter.

En översyn av avgiften för fordonsflytt är gjord och inväntar godkännande av kommun fullmäktige och bör vara klart inför 2019.

Utvecklingsåtaganden

- Se över möjligheterna att öka intäkterna

Långsiktig balans

Det är viktigt att få ut maximal nytta för invånarnas skattemedel och därför ska kostnadsnivåerna för verksamheterna analyseras och jämföras med andra som underlag för effektiviseringar och omprioriteringar. Investeringarna finansieras över lång tid och påverkar kommunens såväl kortsiktiga som långsiktiga betalningsförmåga. Målet för att följa vilket utrymme som finns för investeringar är att nettoinvesteringarna inte bör överstiga summan av avskrivningar och årets resultat över en treårsperiod.

Särskilt prioriterat 2019: Kommunen ska aktivt söka extern finansiering t.ex. EU-medel och alternativa intäktskällor för att utveckla verksamheterna.

Kommunen ska aktivt söka extern finansiering, till exempel EU-medel. Kommunens gemensamma omvärldsbevakning av projektutlysningar och stödet till verksamheterna vid projektansökningar kommer att stärkas. Inledningsvis kommer detta ske i projektform inom kommunstyrelsen.

Ett växande Huddinge behöver en stabil ekonomisk grund att stå på för att klara framtida utmaningar i form av nya lokaler samt upprustning och nybyggnation av bostäder. En avgörande del i detta är att ta kontroll över kommunens växande låneskuld. Natur- och byggnadsnämnden ska delta i det kommungemensamma arbetet med att genomföra förslag i

ärendet *Strategier för långsiktig finansiering i Huddinge kommunkoncern*. Arbetet leds av kommunstyrelsens förvaltning.

Nämnden arbetar för att Huddinge kommun ska nå ett årligt kommunresultat om två procent genom att verksamheten har en budget i balans. Gällande extern finansiering söker nämnden stöd från EU genom Energimyndigheten. Nämnden kommer även att aktivt leta efter extern finansiering inom respektive verksamhetsområde.

Resultaträkning (tkr)

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019*
Taxor och avgifter	39 827	46 622	46 622
Försäljning av verksamhet	535	617	617
Bidrag	5 309	5 754	5 754
Övriga intäkter	10 541	6 780	6 780
Verksamhetens intäkter	56 212	59 773	59 773
Personalkostnader	-86 478	-95 058	-95 954
Lokalkostnader	-13 411	-13 397	-17 436
Bidrag kostnader	-5 854	-5 709	-5 709
Köp av verksamhet	0	-150	-150
Konsulter & inhyrd personal	-6 736	-6 638	-6 938
Varor och tjänster	-76 508	-78 576	-84 076
Kapitalkostnad	-19 748	-21 930	-21 930
Övriga kostnader	-377	-71	-71
Verksamhetens kostnader	-209 112	-221 529	-232 264
Nettokostnad	-152 900	-161 756	-172 491
Budget, netto	152 901	-161 756	-172 491
Årets resultat	757	0	0
<i>varav uttag Eget kapital</i>	0	0	0
<i>Balansresultat</i>	757	0	0
<i>IB Eget kapital</i>	4 508	4 587	4 587
<i>Resultatöverföring</i>	0	0	0
<i>UB Eget kapital</i>	4 587	4 587	4 587

*Detaljbudgeten för 2019 är en preliminär uppskattning.

Den skattefinansierade budgetramen 2018 var på 161 654 tkr tkr men för 2019 är budgetramen på 172 491 tkr till följd av en skattefinansierad kompensation för ökade volymer

Driftbudget per verksamhetsområden (tkr)

	<i>Bokslut 2017</i>	<i>Budget 2018</i>	<i>Budget 2019</i>
Natur- och byggnadsnämnden	-1 519	-1 519	-1 535
Staben	-17 969	-18 324	-22 827
Bygglovsavdelningen	-9 603	-9 603	-9 981
- varav Bygglovsverksamhet	-2 209	-2 209	-2 566
- varav Bostadsanpassning	-7 394	-7 394	-7 415
- varav Energirådgivning	0	0	0
Lantmäteriavdelningen	-10 210	-10 210	-10 451
- varav Stab		-4 025	-4 059
- varav Mät- och kartenheten	-9 369	-5 015	-5 115
- varav Lantmäterimyndighet	-841	-1 170	-1 277
Natur- och gatudriftsavdelningen*	-113 600	-122 100	-127 697
- varav Naturvårdsverksamhet	-16 400	-16 400	-16 658
- varav Vinterverksamhet	-33 479	-34 119	-31 000
- varav Barmarksverksamhet	-37 021	-41 381	-47 839
- varav Belysningsverksamhet	-15 800	-15 800	-15 800
- varav Trafikverksamhet	2 700	2 700	2 700
-varav Kapitaltjänstkostnad	-13 600	-17 100	-19 100
Summa netto	-152 901	-161 756	-172 491

*Förändringar i organisation har skett mellan 2017 och 2018 varför siffrorna ej är helt jämförbara. Lantmäteriet har en ny indelning.

På staben har reserverats för dubbel hyra under 2019 motsvarande 4 mnkr som förväntas under en övergångsperiod 2019. Natur- och gatudriftsavdelningen har under 2018 gjort en översyn av ansvar, uppdrag och roller och under 2019 kommer fokus vara på att implementera nya arbetssätt och rutiner. Avdelningen har även ett omfattande arbete med att inventera skötselobjekt/-ytor samt införa digitala processer och systemstöd för att effektivisera och förbättra verksamheten.

Fördelningen av avdelningens budget mellan de olika verksamheterna utgår från uppskattade behov men behöver preciseras mer under 2019 i och med framtagande av skötsel-/drift- och underhållsplaner. Natur- och byggnadsnämnden har fått ett extra tillskott med 4 mnkr för att förbättra möjligheten att kunna gå och cykla året runt. Detta genomförs genom sopsaltning på fyra utvalda regionala cykelstråk. För 2019 avsätts totalt 31 mnkr för vinterverksamheten inklusive sand, sandupptagning och sopsaltning.

För barmarkservice avsätts 47,8 mkr i det ingår ökade kostnader för dagvatten med 3,6 mnkr i och med den nya dagvattentaxa som började gälla 1 juli 2018. I barmarksservice

ingår även satsningen på nolltolerans mot klotter samt hantering av illegala bosättningar och dumpningar på kommunens mark

För belysning budgeteras 15,8 mnkr. För belysning budgeteras 15,8 mnkr. Under 2019 planeras en översyn över belysningsanläggningarna i kommunen för att se om el abonnemangen kan säkras ned gällande amperestyrka för att anpassa de fasta elkostnaderna till det mer energieffektiva användandet av LED-belysning.

För trafikverksamheten budgeteras ett överskott på 2,7 mnkr utifrån förväntade intäkter för parkeringsanmärkningar och markavtal och avgifter för schakttillstånd.

Enligt ekonomiprinciperna i mål och budget ges anslag för kapitaltjänstkostnader till samhällsbyggnadsprojekt, investeringar i gator och vägar samt lantegendomar och beviljas av kommunfullmäktige. Nämnden har fått ett utökat anslag för detta till 2019 på 2 000 tkr då många av nämndens anslag faller inom denna princip.

Investeringar (tkr)

	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019
Beläggning	51 693	50 000	60 000
Summa	51 693	50 000	60 000
Gatu- och parkdriftsinvesteringar			
Gatubelysning	3 284	10 600	13 000
Åtgärder broar	2 681	9 600	26 000
Dagvattenbrunnar		3 000	5 000
Maskininvesteringar	293	500	
Lekparker, bryggor och bad		300	
Hissar		400	
Rulltrappshus Flemingsberg	1 150	1 000	
Stängsling av teknikytor		2 000	
Trappor och träbroar		500	
It-stöd för drift- och underhåll		2 500	
Naturvårdsinvesteringar			
Upprustning naturvårdsfastigheter	561	1 500	2 500
Arrendegårdar	1 508	3 300	3 200
Vattenvårdsåtgärder (Övriga)		1 900	1 000
Vattenvårdsåtgärder (åtgärdsprogram Tyreså-Kalvfjäders)			2 000
Investeringar enligt fastställda reservatbeslut		700	1 280
Entréer till naturreservaten	726		
Leder i naturområden	403		
Utmärkning av naturreservat	281		
Ökad tillgänglighet vid fågelsjöar	590		
Fornminnen	246		
Övriga investeringar			
Utfasning av direktverkande el		200	

Tekniska stöd och inventarier i samband med flytt	42	7 000	7200
Direktarkiveringsmodul		183	
Informationsmodellering		1 000	
Mätutrustning MSB		2 000	
Digitala planer			1 800
Söderstörens Geodata		2 051	
Ersätta Solen		1 000	
Övergång från Oracle till SQL		250	
Summa	11 764	45 000	62 980
Total NBN	63 457	95 000	122 980

Beläggningsinvesteringar

Den genomförda inventeringen av kommunens gatunät visar att totalt 800 000 tkr krävs för att åtgärda det så kallade underhållsberget, förutom de årliga reinvesteringar som krävs för att behålla funktion i gator och vägar och inte bygga upp underhållsberget ytterligare. Utslaget på tio år motsvarar det ett reinvesteringsbehov om 45 000 tkr årligen, och utslaget på fem år motsvarar det ett reinvesteringsbehov om 55 000 tkr årligen. För 2019 har kommunfullmäktige tilldelat nämnden 60 000 tkr kronor i investeringsmedel för beläggning. En beläggningsplan finns framtagen för planering av vilka gator som åtgärdas under 2019 och planeras för kommande år.

Gatu- och parkdriftsinvesteringar

Reinvesteringar i lekutrustning på lekplatser och utrustning på kommunens badplatser görs löpande för att hålla funktion och säkerhet. För gatubelysningsnätet har armaturbyten genomförts enligt plan under de senaste åren. Vad som inte genomförts och som saknas är dock en långsiktig åtgärdsplan för utbyte av rostiga stolpar samt uttjänta ledningar i gatubelysningsnätet. Vad gäller broar ökar reinvesteringskostnaderna markant under de närmsta åren. Detta beror bland annat på att Trafikverket/exploatören bygger om vid Regulatorbron flera år tidigare än planerat. I samband med denna ombyggnation behöver tätskiktet bytas ut, vilket natur- och byggnadsnämnden ansvarar för. 2019 kommer tätskiktet åtgärdas fullt ut med en uppskattad kostnad på 20 000 tkr. Nämnden har tilldelats extra medel för detta, totalt 26 000 tkr för 2019 för reinvesteringar broar.

Utbyte av uttjänta dagvattenbrunnar görs löpande när skador upptäcks vid årlig spolning och större åtgärder görs i samband med beläggningsplanens arbeten. Utbyte av maskiner inom gatu- och parkdrift görs löpande för att bibehålla driftsäkerhet och vara säkra maskiner ur arbetarskyddssynpunkt. En plan för avdelningens fordon kommer att tas fram under 2019.

Förvaltningen har behov av så kallade tekniska ytor för uppställning av maskinutrustning, containers, sandfickor, trafikmaterial samt plats för upplag och återvinning av användbara markmassor, kantsten (etc.) från markarbeten i kommunen. Behov av teknikytor har utvidgats till att även omfatta plats för omhändertagna fordon, där fordon som bedöms betinga ett värde dessutom behöver stå skyddat för väder, vind och åverkan/inbrott. För detta avsätts 3 000 tkr under 2019. Reinvesteringar för att upprätthålla funktion och värdet i investerade objekt såsom hissar, trappor, stängsel och bullerplank görs enligt fleråriga reinvesteringprogram..

Natur- och gatudriftsverksamheterna har behov av digitala verksamhetsstöd för att verksamheten ska kunna skötas på ett effektivare sätt. Detta är ett omfattande arbete med ett stegvis införande i takt med utveckling av verksamheten. Framtagande av ett nytt system för felanmälan behöver prioriteras. Slutmålet är att verksamheten ska ha förvaltningsystem där alla objekt (t.ex. broar, stängsel, papperskorgar, fågeltorn, gator) finns registrerade och utifrån det kan skötsel/drift- och underhållsplaner tas fram och följas upp.

Naturvårdsinvesteringar

Upprustning av naturvårdsfastigheter omfattar investeringar som är nödvändiga för att upprätthålla standarden på kommunens naturvårdsfastigheter bestående av 6000 hektar. Här inryms åtgärder som Huddinge som jordägare är skyldig att sköta på jordbruksarrenden, upplåtelseavtal, hyresavtal m.m. gällande såväl investeringar i byggnader som nyinvestering i stängsling och åtgärder på naturmark i övrigt.

Under 2017 har det genomförts laga syn i samband på tre av arrendegårdarna i samband med att nya femåriga avtal tecknats. Synehandlingarna påvisar ett stort behov av investeringar på gårdarna, framför allt på Björksättra och Balingsholms gård. Det finns en treårig underhållsplan för naturvårdsfastigheterna och denna kommer kompletteras med en

särskild investeringsplan för åtgärdande av brister utifrån synprotokollen.

Gällande vattenvård finns en investeringsplan som utgår från det fastställda åtgärdsprogrammet för Tyresån och Kalvfjärden 2016 – 2021 samt från lokala åtgärdsplaner för flera sjöar och vattendrag där kommunen är projektledare eller projektpartner. I kommunens fastställda reservatsbeslut finns för respektive reservat angivet åtgärder som innebär investeringar. Främst omfattar detta investeringar i kulturmiljövård men även utmärkning av exempelvis reservatsgränser och informationstavlor som reservatsförvaltningen är skyldig att anlägga.

Övriga investeringar

I samband med förvaltningens flytt till nya verksamhetslokaler finns ett mål om att verksamheterna ska bli helt digitala för att kunna utforma en modern arbetsplats. Kostnader kopplade till förbättrade tekniska verktyg, system och inventarier kommer därför att prioriteras. Den preliminära uppskattningen av investeringsmedel (se tabell över investeringsmedel) anger kostnader på 3 000 tkr för möbler, 2 000 tkr för kontorsteknik och 2 000 tkr för IT-infrastruktur. Kostnader av denna typ är svåra att på förhand avgöra om de ska beräknas under investerings- eller driftmedel.

Nämnden kommer i verksamhetsberättelsen för 2019 att begära överföring av ej förbrukade investeringsmedel under 2018. Detta beror på att ett antal investeringsprojekt har försenats eller inte kunnat slutföras under 2018 av olika skäl.

Lokaler

Förvaltningen flyttar till nya lokaler i Flemingsberg under 2019. Eftersom en upphandling överklagats så inväntar man beslut i förvaltningsrätten innan man går vidare. Medel för dubbel hyra har avsatts 4 mnkr.

Plan för intern kontroll

Intern kontroll är en process som används för att säkerställa att verksamheten fungerar och att målen nås. Fokus är att minska risken för oönskade händelser genom strukturerad riskhantering. Det handlar dels om att på ett systematiskt sätt identifiera och minska risker och dels om att skapa strukturer för att förebygga att oönskade händelser inträffar.

God intern kontroll förverkligar vi genom att vi på alla nivåer i organisationen arbetar systematiskt med att minska eller eliminera befintliga risker, skapar systematik, processer och rutiner för att säkerställa god ordning, kontrollerar efterlevnad av lagar och regler, samt genom ett kontinuerligt arbete för att höja riskmedvetenheten på alla nivåer i organisationen, så att vi genomför verksamheten på ett riskmedvetet och säkert sätt.

Nämndens internkontrollarbete

Natur- och byggnadsnämnden förverkligar en god intern kontroll på alla nivåer i organisationen genom sitt årliga internkontrollarbete som utgörs av återkommande aktiviteter där risker identifieras, arbetet planeras, utförs, följs upp, analyseras samt förbättras.

Nämndens internkontrollarbete följer Huddinge kommuns planerings- och uppföljningsprocess, den så kallade PUFF:en som beskriver hur nämnderna löpande planerar, utför, följer upp och förbättrar sina verksamheter.

Inspel till nämndens internkontrollplan kommer i huvudsak från tre underlag: förvaltningens bruttorisklista, revisionsregister samt systematiska kontroller inom nämndens verksamhet. Inom ramar för den ordinarie planeringsprocessen identifierar nämnden oönskade händelser som kan hindra respektive verksamhet att nå sina mål, samt bedömer om det

Nämnderna ska i den ordinarie planeringsprocessen identifiera oönskade händelser som kan hindra respektive verksamhet att nå sina mål, samt bedöma om det behövs någon åtgärd från nämndens sida i form av till exempel nya eller förändrade rutiner, information eller uppföljning. Därefter ska nämnden besluta om vilka åtgärder och kontroller som ska vidtas, dels utifrån ovan nämnda riskanalys, dels genom systematiskt arbete med processer och rutiner samt utifrån rekommendationer från extern granskning. Nämnden väljer ut de mest allvarliga riskerna att arbeta vidare med och dessa utvalda risker med tillhörande åtgärder redovisas i internkontrollplanen. Internkontrollplanen är också en del av nämndens verksamhetsplan.

behövs någon åtgärd från nämndens sida i form av till exempel nya eller förändrade rutiner, information eller uppföljning. Därefter beslutar nämnden om vilka åtgärder och kontroller som ska vidtas, dels utifrån riskanalys och COSO bedömning¹⁶, dels genom systematiskt arbete med processer och rutiner samt utifrån rekommendationer från extern granskning. Uppföljningen av arbetet med intern kontroll sker i delårsrapporter och verksamhetsberättelse.

Uppföljningen av internkontrollplanen sker med samma systematik som åtagandena i verksamhetsplanen genom delårsrapporter och verksamhetsberättelse. I samband med delårsrapporterna görs en prognos av arbetet med de riskreducerande åtgärderna och i verksamhetsberättelsen bedöms sedan måluppfyllelsen för årets arbete.

---

¹⁶ COSO är en förkortning för Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. COSO är ett ramverk för att utvärdera ett företags interna kontroll över den finansiella rapporteringen.

Riskreducerande åtgärder

I detta kapitel presenteras de största riskerna som kan hindra nämnden från att nå verksamhetsmålen. För att en risk ska komma med i internkontrollplanen ska den kräva stora resurser att åtgärda, involvera flera delar av organisationen eller att den av andra skäl behöver behandlas av nämnden.

För att en risk ska komma med i internkontrollplanen ska den kräva stora resurser att åtgärda, involvera flera delar av organisationen eller att den av andra skäl behöver behandlas av nämnden.

Hot och våld i yrkesutövning

Risk 1 Riskerna att utsättas för hot och våld i arbetet har identifierats för flertalet yrkeskategorier på förvaltningen.

Bakgrund och tidplan Risken i yrkesutövningen på förvaltningen i kontakt med tredje man. Risk för hot och våld vid tillsynsbesök på fastigheter. Motsvarande risk finns vid öppet hus. Det övergripande målet för Huddinge kommuns interna skydds- och säkerhetsarbete är bland annat att minimera risken för personskada och störning. Huddinge kommuns anställda ska vara fria från trakasserier, hot och våld och annan otillbörlig påverkan. Personal i verksamhet med förhöjd risk får grundläggande utbildning i hot och våld var fjärde år i enlighet med målsättningar i kommunens Program för trygghet och säkerhet 2018-2021.
Klart 2019-11-30

Åtgärder och ansvar Risken omhändertas inom basuppdraget.
Ansvar: Administrativ- och personalchef

Rekrytera och behålla vissa yrkeskategorier

Risk 2 Förvaltningen har svårt att rekrytera och behålla personal inom vissa bristyrken, vilket leder till att förvaltningen inte kan utföra sitt basuppdrag

Bakgrund och tidplan Huddinges personalpolitik syftar till att säkerställa personalförsörjningen i syfte att uppnå vision och mål. Huddinge kommun ska som arbetsgivare attrahera och behålla engagerade, kompetenta och professionella medarbetare och chefer. Förvaltningens riskinventering visar att vi har svårt att rekrytera och behålla vissa yrkeskategorier.
Klart 2019-11-30

Åtgärder och ansvar Risken omhändertas inom de utvecklingsåtaganden som ryms under målområdet *Attraktiv arbetsgivare*.

Ansvar: Administrativ- och personalchef

Förvaltningen är starkt beroende av sina verksamhetssystem

Risk 3 Förvaltningen kan inte utföra sitt basuppdrag och ge service till kommuninvånarna vid driftstörningar och strömavbrott då förvaltningen saknar rutiner och kontroller för driftsäkerhet inom IT-området

Bakgrund och tidplan Förvaltningens riskinventering och COSO-bedömning visar att förvaltningen är starkt beroende av sina IT-system för att kunna genomföra sitt basuppdrag. Förvaltningen saknar rutiner och kontroller för driftsäkerhet inom IT-området. IT-sektionen på kommunstyrelsens förvaltning ansvarar för driftsäkerhet i IT-miljön inom kommunen. Förvaltningens ansvar avseende IT-säkerhet behöver tydliggöras.
Klart 2019-11-30

Åtgärder och ansvar Risken omhändertas inom de utvecklingsåtaganden som ryms under målområdet *Systematiskt kvalitetsutveckling*.
Ansvar: Administrativ- och personalchef

Kontinuitetsplan saknas

Risk 4 Kommunen och förvaltningen saknar kontinuitetsplan

Bakgrund och tidplan Förvaltningens riskinventering och COSO-bedömning visar att förvaltningen saknar kontinuitetsplan. Förvaltningen fortsätter att delta i ett förvaltningsövergripande projekt kring att ta fram kontinuitetsplaner för kommunens IT-miljö och IT-system.
Klart 2019-11-30

Åtgärder och ansvar Risken omhändertas inom de utvecklingsåtaganden som ryms under målområdet *Systematiskt kvalitetsutveckling*.
Ansvar: Administrativ- och personalchef

Kundservicenivå

Risk 5 Det finns förväntningar på kommunen och förvaltningen från invånare och företag som förvaltningen idag inte klarar av att leva upp till

Bakgrund och tidplan Invånarnas förväntan på effektiv och snabb kontakt med kommuner och andra myndigheter medför också ökade krav på snabb respons från kommunens verksamheter. Det innebär i sin tur ökade krav på tillgänglighet och kompetens i kommunens servicecenter, men också inom verksamheterna. Invånarnas förväntan på

effektiv och snabb kontakt med kommuner kan ligga i diskrepans med tillgängliga resurser och ökar kraven på smart organisering. Digitaliseringen skapar förväntningar om att snabbt ge relevant information om kommunens service). Fokus hamnar på vad som inte levereras istället för vad verksamheter faktiskt levererar.

Klart 2019-12-31

Åtgärder och ansvar Risken omhändertas inom utvecklingsåtaganden förbättrad kundservice som ryms under målområdet Fler i arbetet samt inom de utvecklingsåtaganden som ryms under målområdet Systematiskt kvalitetsutveckling.

Ansvar: Administrativ- och personalchef

Upphandling kompetens är bristfällig eller saknas

Risk 6 **Avsaknad av upphandlingskompetens och avtal med tydliga krav mellan kommunen och våra entreprenader gör att vi bryter mot lagen, interna riktlinjer och inte använder skattemedel på det mest effektiva och smarta sättet**

Bakgrund och tidplan Kompetens saknas eller är bristfällig kring upphandling vilket kan få till konsekvens att vi bryter mot lagen och interna regler och använder resurser på fel sätt. Resultaten från förvaltningens systematiska kontroller visar att många av våra upphandlade avtal är av bristfällig kvalitet. Det saknas ex. tydliga krav vilket leder till dålig kvalitet på leveranserna, svårigheter att följa upp arbetet och extra arbete/resurser för förvaltningen som skulle kunna användas till viktigare saker. Skattebetalarnas pengar används inte på ett optimalt sätt..

Klart 2019-11-30

Åtgärder och ansvar 4a) Minska antal personer som ska ha behörighet att göra inköp i Proceedo samt löpande inköp utanför Proceedo utan rekvisition..

4b) Besluta vilka personer som ska ha behörighet att göra inköp, men endast från Proceedo.

4c) Säkerställ att alla behöriga personer känner till vilka regler som gäller för inköp att inga inköp utanför Proceedo godkänns utan enhetschefens godkännande oavsett belopp.

4d) Säkerställ att enhetschefen får stöd av koordinator för att se om det finns alternativa leverantörer med ramavtal.

4e) Säkerställ muntlig och skriftlig information till personalen om varför inköpskontroll behöver införas.

Ansvar: Natur- och gatudriftschef

Brister i ekonomisk rapportering och kontroller

Risk 7 **Brister i ekonomisk rapportering och systematiska kontroller i ekonomifunktionen.**

Bakgrund och tidplan Förvaltningen saknar checklista/handbok för en del ekonomiska processer. Det saknas information om kostnaden för genomfört arbetet. Mycket av information är inte dokumenterat och ligger istället hos enskilda medarbetare. Det saknas inbyggda "larmfunktioner" i systemet för att undvika fel. Det behövs mer arbete för att se till att rutinerna för ekonomisk uppföljning följs.

Klart 2019-11-30

Åtgärder och ansvar 4a) Etablera rutin för att följa upp alla inkomna fakturor med gjord beställningar avseende, innehåll, kvantitet och kvalitet.

4b) Kontroll mot budget avseende gjorda beställningar, utestående fakturor samt bokade fakturor för att kunna ge en säker prognos över utfallet.

4c) Skapa checklista/handbok för en del ekonomiska processer.

Ansvar: Administrativ- och personalchef

Förvalta verksamhetslokaler

Risk 8 **Förvaltningen misslyckas med att hålla tidplan och finansiera nödvändiga insatser inom projektet om införande av aktivitetsbaserat arbetssätt på NBF**

Bakgrund och tidplan Överförd från internkontrollplan 2018. Förvaltningens nuvarande lokaler ska rivas och fullmäktige ska under hösten 2017 besluta om att flytta verksamheten till andra lokaler i kommunen. Ledningsgruppen har tillsatt ett projekt för att flytta verksamheten och införa ett aktivitetsbaserat i de nya lokalerna. Förändringen innebär ett aktivt medarbetarskap hos förvaltningens medarbetare.

Klart 2019-12-31

Åtgärder och ansvar Risken omhändertas inom projektet om införande av aktivitetsbaserat arbetssätt på förvaltningen.

Ansvar: Administrativ- och personalchef

Förvalta parker och planteringar

Risk 9 **Processen för förvaltning av parker och grönområden fungerar inte och det är oklart om kommunens driftbudget används till rätt parkmarksytor**

Bakgrund och tidplan Överförd från internkontrollplan för 2016 , 2017 och 2018. De tre återstående riskreducerande åtgärderna sker i tre steg. De första två stegen har genomförts medan de fyra sista kvarstår.

Klart 2019-11-30

Åtgärder och ansvar 5 a) Utarbeta en ansvarsfördelning mellan olika fastighetsägare som fastslås genom driftavtal.

5 b) Ta fram skötselkostnader för respektive parkmarksyta.

5 c) Utarbeta en checklista utifrån beslutad skösnivå för varje parkmarksyta.

Ansvar: Natur- och gatuavdelningschef

Underdimensionerade dagvattenanläggningar

Risk 10 **Dagvattenanläggningar i kommunen är underdimensionerade**

Bakgrund och tidplan Stockholm Vattens dagvattenanläggningar är underdimensionerade vilket leder till översvämningar vid skyfall

Klart 2019-11-30

Åtgärder och ansvar Risker omhändertas inom de utvecklingsåtaganden som ryms under målområden Bra att leva och bo samt *Systematiskt kvalitetsutveckling*.

Ansvar: Natur- och gatuavdelningschef

Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning

I detta kapitel presenteras rekommendationer och föreslagna åtgärder som nämnden fått från revisorer eller annan extern granskning (exempelvis myndighetsinspektioner). För att komma till rätta med de brister som identifierats tar förvaltningen fram en handlingsplan fram som i princip alltid består av de åtgärder som revisorerna föreslagit presenteras.

Granskning av upphandlingsprocessen

Diarienummer: NBN-2018/186.912 §11

Rekommendation **Fortsätta arbetet med att säkerställa att direktupphandlingar genomförs på ett korrekt sätt med avseende på interna riktlinjer samt lagen om offentlig upphandling**

Bakgrund och tidplan Natur- och byggnadsnämndens kvalitetsarbete har granskats i en revisionsrapport från den 29 januari 2018. Syftet med granskningen har varit att följa upp om Kommunstyrelsen och Natur- och byggnadsnämnden säkerställt att upphandlingssektionen utnyttjas till att uppnå kommunens övergripande mål. Uppdraget ingick i revisionsplanen för år 2017. Revisionsåtgärden beräknas vara genomförd till verksamhetsberättelsen för 2019.

Åtgärder och ansvar a) Ta fram en handlingsplan för att komma tillrätta med bristerna gällande direktupphandlingar på natur- och gatudriftsavdelningen.

b) Återrapportera resultatet till nämnden när respektive åtgärd i avdelningens handlingsplan är klar

- c) Etablera checklistor samt mallar så att kommunens reglemente samt LOU följs.
- d) Implementera och se till att loggbok förs för vinterservice samt att GPS puckar finns med och loggar från dessa jämförs med loggbok och fakturering.
- e) All upphandling stäms av mot budget innan beställning görs.

Ansvar: Avdelningschef, Natur- och gatudriftsavdelning

Granskning av upphandlingsprocessen

Diarienummer: NBN-2018/186.912 §11

Rekommendation **Förvaltningen ska säkerställa att information om kommande och pågående upphandlingar lämnas i den omfattning som natur- och byggnadsnämnden begär**

Bakgrund och tidplan Natur- och byggnadsnämndens kvalitetsarbete har granskats i en revisionsrapport från den 29 januari 2018. Syftet med granskningen har varit att följa upp om Kommunstyrelsen och Natur- och byggnadsnämnden säkerställt att upphandlingssektionen utnyttjas till att uppnå kommunens övergripande mål. Revisionsrapporten har visat förvaltningsbrister i kommunikationen med nämnden avseende upphandlingar där förvaltningen inte informerar om pågående upphandlingar, trots upprepade förfrågningar från nämnden. Uppdraget ingick i revisionsplanen för 2017.

Revisionsåtgärden beräknas vara genomförd till verksamhetsberättelsen för 2019.

Åtgärder och ansvar	<ul style="list-style-type: none"> a) Ta fram en systematik som säkerställer en god framförhållning för regelbunden information till nämnden. b) Ta fram en ny struktur för att omhänderta och systematisera synpunkter gällande fel-frekvensen och felkodningen. c) En förbättrad systematik beträffande och kontroll över kommande upphandlingar och upphandlingsbehov. d) Ett förslag till en konkurrensplan ska tas fram. e) Ett förslag till en mer centraliserad registrering av natur- och gatudriftsavdelningens direktupphandlingar. f) Vidareutveckla samarbete med KSF upphandlingssektion beträffande uppföljning av upphandlingar
---------------------	---

Ansvar: Administrativ- och personalchef

Systematiska kontroller

En väl fungerande intern kontroll förutsätter kontinuerlig övervakning och utvärdering. Det räcker inte med att ha utformat eller informerat om rutiner; verksamheten måste också fortlöpande säkerställa att processer och rutiner tillämpas och ger avsedd effekt. Med systematisk kontroll avses särskild fördjupad granskning enligt en i förväg upprättad rutin av processer, rutiner eller verksamheter. Syftet med kontrollerna är att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig, att lagar och regler följs och att beslutade processer och rutiner tillämpas korrekt.

Hantera bisyssla

Kontroll	Otillåtna bisysslor
Bakgrund och tidplan	Kommunen har en rutin för hantering av bisysslor. Kontrollen genomförs årligen och ska säkerställa att rutinen följs.
Ansvar	Administrativ- och personalchef
Kort beskrivning av kontrollen	Kontrollen syftar till att säkerställa att medarbetare inte har otillåtna bisysslor. Samtliga medarbetare ska registrera bisysslor i kommunens portal Förmånsmenyen eller på avsedd blankett.

Handlägga lovärenden

Kontroll	Efterlevnaden av tio och tjugo veckors handläggningstid för bygglovsärenden
Bakgrund och tidplan	Av plan- och bygglagen (2010:900) (PBL) och plan- och byggförordningen framgår lagstadgade handläggningstider för lov- respektive anmälningsärenden. För lovärenden gäller att handläggningstiden ska uppgå till maximalt till tio veckor från en komplett ansökan och för anmälningsärenden gäller att handläggningstiden ska uppgå till maximalt fyra veckor. När utredningen kräver det kan handläggningstiden förlängas. Kontrollen av att handläggningstiderna följs genomförs fyra gånger per år (kvartalsvis).
Ansvar	Bygglagschef
Kort beskrivning av kontrollen	Kontrollen syftar till att säkerställa att lagen om tio respektive fyra veckors handläggningstid för byggverksamhetens ärenden följs. Samtliga ärenden för perioden som överskrider tio veckor respektive fyra veckor om handläggningstiden inte förlängts annars den förlängda tiden väljs ut för granskning.

Genomföra lantmäteriförrättningar

Kontroll	Efterlevnad av rutinen för kollegiegranskningen av lantmäteriförrättningar
Bakgrund och tidplan	Lantmäteriförrättningsärenden beslutas av en enda handläggare. För att garantera rättssäkerhet och und-

	vika jäv genomförs idag en kollegiegranskning av lantmäteriförrättningsärenden. Kontrollen genomförs kvartalsvis, det vill säga fyra gånger per år.
Ansvar	Lantmäterichef
Kort beskrivning av kontrollen	Kontrollen syftar till att undersöka efterlevnaden av lantmäteriafdelningens rutin för kollegiegranskning.

Parkeringsövervaka

Kontroll	Korrekt myndighetsutövning inom parkeringsövervakningen
Bakgrund och tidplan	Systematiska kontroller ska genomföras inom nämndens samtliga områden där myndighetsutövning sker. Kontrollen genomförs kvartalsvis, det vill säga fyra gånger per år.
Ansvar	Natur- och gatudriftschef
Kort beskrivning av kontrollen	Kontrollen syftar till att säkerställa en korrekt myndighetsutövning inom parkeringsövervakningen.

Hantera ekonomiadministration

Kontroll	Korrekt leverantörsfakturering
Bakgrund och tidplan	Kontrollen syftar till att säkerställa att lagar, regler och rutiner kring leverantörsfakturer följs på förvaltningen. Kontrollen genomförs två gånger per år.
Ansvar	Administrativ- och personalchef
Kort beskrivning av kontrollen	Kontrollen ska säkerställa att bokförda kostnader är korrekta och tillhör verksamheten.

Hantera ekonomiadministration

Kontroll	Korrekt kundfakturering
Bakgrund och tidplan	Kontrollen syftar till att säkerställa att lagar, regler och rutiner kring kundfakturer följs på förvaltningen och genomförs två gånger per år.
Ansvar	Administrativ- och personalchef
Kort beskrivning av kontrollen	Kontrollen syftar till att säkerställa att rätt kund faktureras, att rutiner för kreditering efterföljs samt att bokförda intäkter är korrekta.

Hantera ekonomiadministration

Kontroll	Kontroll körjournaler och tankningar
----------	---

Bakgrund och tidplan	Syftet med kontrollen är att säkerställa att förvaltningen följer Huddinge kommuns fordonspolicy att anställda som använder kommunens tjänstefordon också ska föra körjournal samt att säkerställa att fordonen är tankade på ett korrekt sätt.
Ansvar	Administrativ- och personalchef
Kort beskrivning av kontrollen	Kontrollen genomförs kvartalsvis och då kontrolleras om tankningarna är korrekta samt om körjournalen för det utvalda fordonet stämmer överens/är korrekt ifyllt.

Bakgrund och tidplan	Förvaltningen arbetar med att förbättra rutiner och arbetssätt för direktupphandlingar. Fyra gånger per år (kvartalsvis) genomförs kontroller av natur- och gatudriftsavdelningen inköp och årliga kontroller av övriga avdelningar på förvaltningen.
Ansvar	Administrativ- och personalchef
Kort beskrivning av kontrollen	En fullständig kontroll genomförs kvartalsvis av natur- och byggnadsnämndens alla fakturor över 10 000 kr inom natur- och gatudriftsområdet. Övriga avdelningars fakturor över 10 000 kr kontrolleras årligen.

Genomföra direktupphandlingar

Kontroll **Korrekt genomförda direktupphandlingar**

Plan för uppföljning och insyn

Varje nämnd ska enligt kommunens *Program för uppföljning och insyn av verksamhet som bedrivs av privata utförare* följa upp de avtal som nämnden tecknat med privata utförare samt de uppdragsbeskrivningar som överenskomits med verksamheter i kommunens egen regi när de agerar i konkurrens med privata utförare.

Uppföljningen utgår från de mål och den riktning som angivits av kommunfullmäktige samt de krav som ställts i förfrågningsunderlag och avtal. Det är varken praktiskt möjligt eller rationellt att följa upp allt samtidigt, så för att bestämma vad som ska följas upp när och hur genomgripande

sätts avtalens/uppdragsbeskrivningarnas betydelse i relation till deras risk/påverkan och omfattning. Avtal/uppdragsbeskrivningar som är viktiga, omfattande och riskfulla ska prioriteras genom att följas upp frekvent, medan uppföljningen av mindre betydelsefulla avtal/uppdragsbeskrivningar får ske mer sällan och/eller mindre genomgripande.

Uppföljningen av planen sker i delårsrapporter och verksamhetsberättelse genom att där beskriva om tillsyn och uppföljning genomförts som planerat. Resultatet av respektive uppföljning redovisas till relevant mottagare som ett separat ärende.

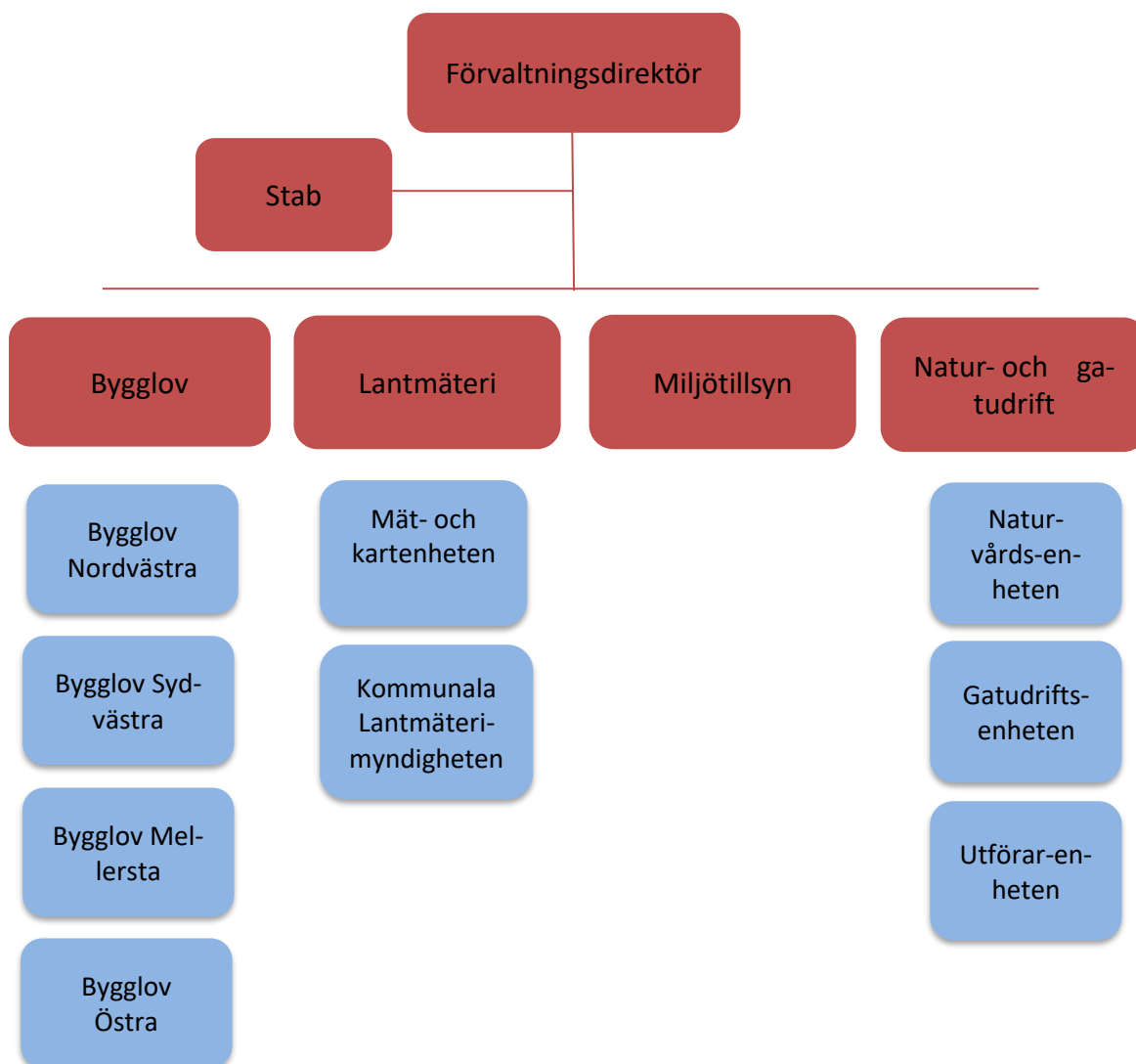
Uppföljning 2019

Nämnden kommer 2019 fortsatt att följa upp vinterunderhållsavtalen. Under året kommer fokus att vara på Segeltorp och Sjödalen eftersom dessa två områden bemannas av två olika entreprenörer, samt är områden med hög grad av återkoppling från medborgare.

Under 2018 har nämnden arbetat för att förbättra underlaget för uppföljning, bland genom att införa elektroniska dagböcker och GPS-utrustning.

Avtal/uppdrag	Typ	Ansvar	Tidplan	Intervall	Mottagare
Vinterunderhåll och halkbekämpning Segeltorp	Avtalsuppföljning	Natur- och gatudriftsavdelningen	Delår 1	Årligen	Natur- och byggnadsnämnden, entreprenör som avtalet gäller och invånarna (via huddinge.se)
Vinterunderhåll och halkbekämpning Sjödalen	Avtalsuppföljning	Natur- och gatudriftsavdelningen	Delår 1	Årligen	Natur- och byggnadsnämnden, entreprenör som avtalet gäller och invånarna (via huddinge.se)

Organisation

Källförteckning

Bra att leva och bo

Delmål	Mått	Källa
Ökat bostadsbyggande	Antal färdigställda bostäder, mätt i slutbesked	SCB
	Andel bygglovsärenden som beslutas inom tio veckor från komplett ansökan	Egen statistik
	Andel av alla nybyggnadskartor (fullständig och förenklad) som levereras inom tre veckor från komplett beställning	Egen statistik
Förbättrad infrastruktur	Andel lantmåteriförrättningar som avslutas inom fyra månader	Egen statistik
	Andel invånare som är nöjda med beläggningen på trottoarer, cykelbanor respektive gator	Gatuenkäten
	Nöjd-Kund-Index för beläggning	Gatuenkäten
	Andel invånare som är nöjda med vinterunderhållet på trottoarer, cykelbanor respektive gator	Gatuenkäten
Fler är nöjda med natur-, kultur- och fritidsutbudet	Nöjd-Kund-Index för vinterunderhållet	Gatuenkäten
	Betygsindex för gång- och cykelvägar	SCB:s medborgarundersökning
	Index för nöjdhet med skötsel och anläggningar i naturområden	Naturvårdsenkäten
Ökad trivsel och trygghet i Huddinges områden	Årets friluftskommun	Naturvårdsverket
	Besöksstatistik enligt mätstation i Paradisets naturreservat, passager per 1000 invånare	Egen statistik
	Nöjd-Kund-Index för renhållning	Gatuenkäten
Ökad nöjdhet med bemötandet vid kontakt med kommunen	Andel invånare som är nöjda med skötsel av parker och lekplatser	Gatuenkäten
	Nöjd-Kund-Index för belysning	Gatuenkäten
	Andel anmält klotter via felanmälan som tvättats bort från förvaltningens byggnader, egendom och naturmark inom 48 timmar på vardagar	Egen statistik
	Andel anmält rasistiskt och kränkande klotter via felanmälan som tvättats bort från förvaltningens byggnader, egendom och naturmark inom 24 timmar på vardagar	Egen statistik
Ökad nöjdhet med bemötandet vid kontakt med kommunen	Nöjd-Kund-Index gällande handläggning och service för bygglovsärenden	SKL och Stockholm Business Alliance

Fler i jobb

Delmål	Mått	Källa
Fler arbetstillfällen	Andel Huddingejobbare, trygghetsanställda, praktikanter och traineer på natur- och byggnadsförvaltningen	Egen statistik
Fler och växande företag	Nöjd-Kund-Index för företagare gällande handläggning och service för bygglovsärenden	Stockholm Business Alliance serviceundersökning
	Byggherreenkät inom Stadsbyggnadsbenchen	Stadsbyggnadsbenchen

Ekosystem i balans

Delmål	Mått	Källa
Minska klimatpåverkan och luftföroreningar	Företag och föreningar som skickar in önskemål om ett rådgivningsbesök ska få detta inom två veckor	Egen statistik
	Invånare som efterfrågar rådgivning ska få det inom två veckor	Egen statistik
	Energi- och klimatrådgivningen inom kommunen per år	Egen statistik
God vattenstatus i sjöar och vattendrag	Andel fordon med förnyelsebart bränsle i nämndens fordonsflotta	Egen statistik
	Natur- och byggnadsförvaltningens utsläpp av CO ₂ från tjänstresor	Statistik från resebyrå, drivmedelsleverantör och kommunens ekonomisystem
Bibehållen biologisk mångfald och bevarad grönstruktur	Fosforhalt i sjöarna (µg/l)	Miljöbarometern
	Siktdjup i sjöarna (meter)	Miljöbarometern
Bibehållen biologisk mångfald och bevarad grönstruktur	Placering i mätningen årets naturvårdskommun	Sveriges naturskyddsförening
	Areal hävdad ängsmark (slätterängar)	Egen statistik
	Areal hävdad våtmarksbete	Egen statistik
	Andel produktiv skog som undantas från skogsbruk och skyddas som naturreservat	Egen statistik
	Bekämpning av invasiva arter har skett enligt beslutad handlingsplan för bekämpning av invasiva arter (mäts årligen)	Egen statistik

Systematisk kvalitetsutveckling

Delmål	Mått	Källa
God användning av digitaliserings möjligheter	Ökad användning av e-tjänster	Egen statistik

Attraktiv arbetsgivare

Delmål	Mått	Källa
	Antal anställda	Egen statistik
	Personalomsättning , exkl. intern rörlighet	Egen statistik
Aktivt medarbetarskap	Medarbetarprofil (medarbetarskap, delaktighet, sociala klimat och lärande i arbetet)	Medarbetarundersökningen
	Hållbart medarbetarengagemang (HME) – Motivationsindex	Medarbetarundersökningen
Aktivt ledarskap	Ledarskapsprofil ¹⁷ - ledarskap, återkoppling, effektivitet och målkvalité (index)	Medarbetarundersökningen
	Hållbart medarbetarengagemang (HME) – Ledarskapsindex	Medarbetarundersökningen
Goda förutsättningar	Prestationsnivå	Medarbetarundersökningen
	Hållbart medarbetarengagemang (HME) – Totalindex	Medarbetarundersökningen
	Total sjukfrånvaro	LIS
	Korttidssjukfrånvaron 1-14 dagar (ack.)	LIS
	Långtidssjukfrånvaro över 180 dagar (ack.)	LIS

Sund ekonomi

Delmål	Mått	Källa
Budgethållning	Nämndens resultat	LIS

¹⁷ Ledarskapsprofilen är ett index i medarbetarundersökningen bestående av: ledarskap, återkoppling, effektivitet och målkvalitet

HUDDINGE
KOMMUN

HANDLÄGGARE
Sofie Persson
sofie.persson@huddinge.se

Natur- och byggnadsnämnden

Yttrande över förstudierapport: Granskning av Marklov för trädfällning

Förslag till beslut

Natur- och byggnadsnämnden beslutar att lämna över yttrande till kommunrevisionen i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Beskrivning av ärendet

KPMG har på uppdrag av Huddinge kommuns revisorer genomfört en förstudie gällande marklov för trädfällning.

Behovet av förstudien har uppkommit genom att kommunen tagit ut byggsanktionsavgifter av fastighetsägare på grund av att man fällt träd, motivet till sanktionen har varit att marklov skulle ha beviljats innan ägarna fällt träden.

Förstudiens syfte har varit att granska dels omfattningen av kommunens bestämmelser om marklov för trädfällning, dels motiv för marklov för trädfällning och dels omfattningen av byggnadssanktionsavgifter.

Studien sammanfattas med att man ser risker för fastighetsägaren främst i att inte ta del av detaljplanens bestämmelser och planens beskrivning av motivet för marklov. Enligt studien så erhålls marklov i stor utsträckning bara man gör på rätt sätt.

För kommunens del ser man risker i att marklovsbeskrivningen inte är tillräckligt tydlig i detaljplanen för att kunna neka marklov. Denna slutsats grundar man på att under år 2015 till mars 2018 har 129 stycken marklovsansökningar inkommit till bygglovsavdelningen och med undantag för 2017 har nästan alla ansökningar godkänts. Majoriteten av de som inte beviljats har enligt rapporten avvisats eller återkallats.

Mot bakgrund av granskningens resultat har rapporten formulerat två stycken rekommendationer. Rekommendationerna utgår ifrån behovet av ökat samarbete och riktas därför både till Kommunstyrelsen och Natur- och byggnadsnämnden.

- Man rekommenderar att när plansektionen och bygglovsavdelningen har löpande kontakter i detaljplaneprocessen bör de uppmärksamma motivbeskrivningarna i detaljplaner för marklov för trädfällning. Det bör framgå i klartext att marklov behövs. Här bör övervägas om inte den kommunala juristkompetensen kan utnyttjas.
- Man rekommenderar att bygglovsavdelningen tar upp frågor om marklov för trädfällning inom sitt bygglovsnätverk samt jämför sig med Botkyrka och Haninge kommuner för att dra erfarenhet om hur motiv för marklov uttrycks i detaljplaner.

Förvaltningens yttrande

Förvaltningen är till största del enig med rapportens sammanfattning och rekommendationer och menar att den väl speglar rådande situation. Det finns en problematik i äldre detaljplaner avseende bland annat generella marklov som saknar någon djupare förklaring eller syfte. Dock ser förvaltningen att en markant förbättring avseende marklovsbestämmelserna skett i mer nyligt beslutade planer.

Till redogörelsen av att största delen av marklovsansökningarna som inkommer också beviljas, kan det vara av betydelse att påpeka att fastighetsägare inte sällan vänder sig till förvaltningen redan innan man eventuellt gör en ansökan om marklov. I en sådan första kontakt kommunicerar förvaltningen vanligtvis bestämmelser på den aktuella fastigheten samt ger en första prognos för hur möjligheterna för marklov ser ut. Uppfattar fastighetsägaren prognosen som att chansen till marklov är liten kanske till och med obefintlig inkommer överhuvudtaget sällan en ansökan för prövning. Samma princip föreligger vid återkallande av pågående ärenden. När förvaltningen kommunicerat med sökande att marklov ej kommer kunna beviljas på grund av t.ex. starkt stöd i motivbeskrivning, så väljer man inte sällan att återkalla sitt ärende istället för att driva det vidare till avslag i natur- och byggnadsnämnden. Med ovan sagt, så existerar det ett dolt antal ärende som hade kunnat leda till avslag, men som med hjälp av proaktiva bygglovmöten samt tydlig kommunikering med fastighetsägarna återkallas eller på annat sätt aldrig blir föremål för statistiken på det sätt som rapporten presenterar.

Rapporten redogör inte för några konkreta förslag eller rekommendationer avseende risken för fastighetsägarna att inte ta del bestämmelser och inte heller för risken hos kommunen att med en otillräcklig motivbeskrivning inte kunna avslå marklov. Förvaltningen uppfattar dock att sådana uppslag skulle kräva ett uppdrag om en mer omfattande och djupgående rapport. Dock kvarstår problemställningen som lyfts i rapporten och förvaltningen menar, precis som rekommenderat, att en nära och ständigt löpande dialog mellan plansektionen och bygglovsavdelningen är en förutsättning för att finna praktiska lösningar och efterlevnad.

Förvaltningen ställer sig följaktligen och självfallet positiv till ett nära samarbete mellan plansektionen och bygglovsavdelningen generellt i detaljplanprocesserna men då i synnerhet i planer som berör marklovsbestämmelser. Detta är ett samarbete som funnits sedan en lång tid tillbaka men som på senare tid markant förbättrats och utvecklats. Bygglovsavdelningen deltar nu aktivt i mer eller mindre alla detaljplanprojekt och frågor om marklov för trädfällning etc. är en stående punkt.

Vidare kommer förvaltningen även beakta den rekommendation om att ta upp frågor avseende marklov för trädfällning inom bygglovsnätverket samt göra en jämförelse med närliggande kommuner.

Anders Lindelöf
Teknisk direktör

Sofie Persson
Handläggare

Bilagor

1. Missiv
2. Förstudierapport: Granskning av Marklov för trädfällning

Beslutet delges

Kommunrevisionen

Huddinge kommun
Revisorerna

Till:
Kommunstyrelsen
Natur- och byggnadsnämnden
För kännedom:
Kommunfullmäktige

2018-08-27

Förstudierapport: *Granskning av Marklov för trädfällning*

KPMG har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en förstudie gällande marklov för trädfällning. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Förstudiens syfte har varit att granska dels omfattning av kommunens bestämmelser om marklov för trädfällning, dels motiv för marklov för trädfällningar och dels omfattningen av byggnadssanktionsavgifter.

Mot bakgrund av granskningens resultat har två rekommendationer formulerats. Rekommendationerna utgår ifrån behovet av ökat samarbete och riktas därför både till Kommunstyrelsen och Natur- och byggnadsnämnden.

- Vi rekommenderar att när plansektionen och bygglovsavdelningen har löpande kontakter i detaljplaneprocessen bör de uppmärksamma motivbeskrivningarna i detaljplaner för marklov för trädfällning. Det bör framgå i klartext att marklov behövs. Här bör övervägas om inte den kommunala juristkompetensen kan utnyttjas.
- Vi rekommenderar att bygglovsavdelningen tar upp frågor om marklov för trädfällning inom sitt bygglovsnätverk samt jämför sig med Botkyrka och Haninge kommuner för att dra erfarenhet om hur motiv för marklov uttrycks i detaljplaner.

Revisionen beslutar att överlämna rapporten till Kommunstyrelsen och Natur- och byggnadsnämnden för yttrande senast 2018-11-31 och för kännedom till kommunfullmäktige.

För Huddinge kommuns förtroendevalda revisorer

Svante Axelsson
Ordförande

Ulrika Wennberg
Vice ordförande

Marklov för trädfällning

Förstudierapport

Huddinge kommuns revisorer

KPMG AB

2018-06-04

Antal sidor 15

Antal bilagor 2

Huddinge kommuns revisorer
Marklov för trädfällning

2018-06-04

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
3	Syfte	3
4	Avgränsning	4
5	Kriterier för förstudien	4
6	Ansvarig nämnd/styrelse	4
7	Metod	4
8	Projektets genomförande	4
9	Rapportering	5
10	Iakttagelser och bedömningar	5
10.1	Generellt om marklov	5
10.2	Omfattning av marklov för trädfällning	6
10.3	Motiv för marklov	6
10.4	Byggsanktionsavgifter	7
11	Rekommendationer och framtida frågeställningar	9
Bilaga 1	Plan och byggbestämmelser	10
Bilaga 2	Statistik	12

1 Sammanfattning

Vi har fått i uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer att genomföra en förstudie gällande marklov för trädfällning. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Förstudiens syfte är att granska dels *omfattning* av kommunens bestämmelser om marklov för trädfällning, dels *motiv* för marklov för trädfällningar och dels *omfattningen av byggnadssanktionsavgifter*.

Våra övergripande iakttagelser och bedömningar är:

[Omfattning av bestämmelser om marklov för trädfällning \(avsnitt 10.2\)](#)

Under 2015 – mars 2018 har 31 detaljplaner antagits varav åtta stycken med bestämmelser om vegetation inkluderande två stycken med bestämmelser för marklov för trädfällning. Bilaga 2 Statistik – tabell 1.

Antal marklovsansökningar 2015 – mars 2018 för trädfällning var sammanlagt 129 stycken. Med undantag för 2017 har nästan alla ansökningar godkänts. De flesta som inte beviljats har avvisats eller återkallats. Bilaga 2 Statistik – tabell 2.

Vi har inte underlag för att bedöma om omfattningen av marklovsbestämmelser för trädfällning i detaljplaner är omfattande eller inte eftersom det fordrar jämförelser med jämförbara kommuner såsom Haninge och Botkyrka. Däremot är det tydligt att när ansökningar om marklov väl görs så beviljas de. Det skulle möjligen kunna indikera behov av ytterligare diskussion inom kommunen om detaljplaners bestämmelser.

[Motiv för marklov för trädfällningar \(avsnitt 10.3\)](#)

Av de 31 detaljplaner som vi erhållit information om framgår att åtta planer innehåller skrivningar om vegetation, men bara två planer anger marklov för trädfällning i klartext i planbestämmelserna medan de övriga av kommunen tolkas som att marklov behövs. Bilaga 2 Statistik – tabell 1.

Vi bedömer att riskerna för fastighetsägaren främst består i att inte ta del av detaljplanens bestämmelser och inte i planens beskrivning av motivet för marklov. Gör fastighetsägaren på rätt sätt så erhålls marklov i stor utsträckning vid ansökan.

För kommunen består risken i att marklovsbeskrivningen inte är tillräckligt tydlig i detaljplanen så att ansökan om marklov kan nekas. Otydliga beskrivningar riskerar därmed att öka antalet onödiga marklovsansökningar, d.v.s. skapar onödig byråkrati.

[Omfattningen av byggnadssanktionsavgifter \(avsnitt 10.4\)](#)

Natur- och byggnadsnämnden har startat 15 tillsynsärenden under 2015 – mars 2018. Av dessa beslutades det om byggsanktionsavgift i sex ärenden rörande marklov för trädfällning. Den totala avgiften för dessa ärenden var 1 777 794 kr. Bilaga 2 Statistik – tabell 3.

Vi har valt ut fyra av sex ärenden (markerade i rött och med asterisk i tabell 3) för närmare genomgång.

Vi har inte underlag för att bedöma om omfattningen av byggsanktionsavgifter är omfattande eller inte eftersom det fordrar jämförelser med jämförbara kommuner såsom

Haninge och Botkyrka. Dock tyder länsstyrelsens beslut om avslag på överklaganden, i tre av de ännu så länge avgjorda ärendena, att kommunen har gjort rätt i sak.

Rekommendationer (avsnitt 11)

Utöver rekommendationer i avsnitt 11 finns även framtida frågeställningar i avsnittet.

Rekommendationerna utgår ifrån behovet av ökat samarbete och riktas därför både till kommunstyrelsen och natur- och byggnadsnämnden.

- Vi rekommenderar att när plansektionen och bygglovsavdelningen har löpande kontakter i detaljplaneprocessen bör de uppmärksamma motivbeskrivningarna i detaljplaner för marklov för trädfällning. Det bör framgå i klartext att marklov behövs. Här bör övervägas om inte den kommunala juristkompetensen kan utnyttjas.
- Vi rekommenderar att bygglovsavdelningen tar upp frågor om marklov för trädfällning inom sitt bygglovsnätverk samt jämför sig med Botkyrka och Haninge kommuner för att dra erfarenhet om hur motiv för marklov uttrycks i detaljplaner.

2 Bakgrund

Behovet av en förstudie har uppkommit genom att kommunen tagit ut byggsanktionsavgifter av fastighetsägare grundat på att marklov först skulle ha beviljats innan fastighetsägaren fällt träden.

Frågan är då i vilken omfattning kommunen föreskriver marklov i detaljplaner och om detta är motiverat. I detaljplaner nämns exempelvis att marklov behövs om träden som ska fällas har en stamdiameter större än 15 cm på en höjd av 1,3 meter. Det förekommer även andra stamdiametrar i detaljplaner.

Enligt Plan- och bygglagens 9 kap. 12§ krävs marklov för trädfällning inom ett område med detaljplan, om kommunen har bestämt det i planen.

En detaljplan ska ge en bild av hur marken används och hur den fysiska miljön är tänkt att förändras och bevaras. I detaljplanen ska allmänna platser, kvartersmark och vattenområden och gränserna för dessa visas. Detaljplanen reglerar rättigheter och skyldigheter, inte bara mellan markägarna och samhället utan också mellan markägarna. En detaljplan är juridisk bindande och bestämmer bland annat vilken typ av bygglov som ges i olika områden eller vilken hänsyn som måste tas till strandskydd, riksintressen eller kulturhistoriska värden. Arbetet med att ta fram en detaljplan regleras i plan- och bygglagen, PBL.

3 Syfte

Förstudiens syfte är att granska:

- i vilken *omfattning* kommunen har bestämmelser om marklov för trädfällning i detaljplanerna,
- om *motiv* för marklov för trädfällningar framgår av detaljplanerna och
- i vilken *omfattning byggnadssanktionsavgifter* uttas av fastighetsägare för olovliga trädfällningar.

4 Avgränsning

Förstudien är av övergripande kartläggande karaktär och omfattar inte att studera enskilda marklovsärenden vad avser kommunens bedömningar.

Förstudien omfattar marklov för trädfällning inom antagna detaljplaner mellan 2015 – mars 2018. En mer omfattande studie som omfattar alla antagna detaljplaner där marklov för trädfällning skulle kunna återfinnas blir för omfattande utifrån syftet med denna förstudie.

5 Kriterier för förstudien

Förstudien har genomförts utifrån:

- Bestämmelser i Plan- och bygglagen (SFS 2010:900 t.o.m. SFS 2017:985).
- Bestämmelser i Plan och byggförordningen (SFS 2011:338 t.o.m. SFS 2017:423).
- Kommunens reglementen för kommunstyrelsen och natur- och byggnadsnämnden.
- Kommunens bestämmelser och styrande dokument rörande detaljplaner och marklov.

I bilaga 1 finns mer information om dessa bestämmelser.

6 Ansvarig nämnd/styrelse

Förstudien avser natur – och byggnadsnämnden och kommunstyrelsen.

7 Metod

Förstudien har genomförts genom:

- Studier av Plan- och bygglagen, Plan- och byggförordningen och Boverkets Handbok om plan- och bygglagen.
- Statistik 2015 – 2018 (mars) avseende:
  - Antalet antagna detaljplaner där marklov för trädfällning ingår. Bilaga 2, tabell 1.
  - Antalet marklovansökningar avseende trädfällning. Bilaga 2, tabell 2.
  - Antalet tillsynsärenden avseende olovlig trädfällning. Bilaga 2, tabell 3.
- Intervjuer och kontakter med personal på plansektionen på kommunstyrelsens förvaltning och på bygglovsavdelningen på natur- och byggnadsförvaltningen.
- Urval av ärenden där större byggsanktionsavgifter uttagits för kartläggning av motiv.

8 Projektets genomförande

Förstudien har genomförts av revisor Larry Ribbeklint under april-juni 2018 under ledning av Andreas Endrédi, uppdragsansvarig och certifierad kommunal yrkesrevisor.

9 Rapportering

Utkast till förstudien har sakgranskats av intervjuade på plansektionen på kommunstyrelsens förvaltning och intervjuade på bygglovsavdelningen på natur- och byggnadsförvaltningen.

Denna förstudierapport har presenteras för revisorerna vid revisorernas sammanträde i juni 2018.

10 Iakttagelser och bedömningar

10.1 Generellt om marklov

10.1.1 Kommunens bestämmelser och handläggning

I kommunstyrelsens (KS) reglemente (8§) anges att styrelsen bereder ärenden rörande detaljplaner inför antagande i kommunfullmäktige (KF).

Av delegationsordningen för natur- och byggnadsnämnden framgår att förvaltningsdirektör eller handläggare, efter särskild tilldelning, kan besluta i marklovsärenden enligt PBL 9 kap. 11-13§§ där 12 § avser trädfällning inom detaljplan.

Detaljplaner handläggs till 80-90% av kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott och antas av kommunfullmäktige. Natur & byggnadsnämnden handlägger resterande detaljplaneärenden som inte är av större karaktär eller av principiell natur. Det är natur & byggnadsnämnden som beslutar om byggsanktionsavgift.

På kommunens hemsida finns uppgifter om marklov avseende dokument för ansökan, checklista och länk till pågående arbete med detaljplaner.

Vi har inte närmare studerat de bestämmelser som gäller eftergift eller nedsättning av byggsanktionsavgifter och i vilka fall kommunen tillämpat dessa bestämmelser.

Vi konstaterar att kommunen inte har ett system som skulle kunna användas för att söka efter planbestämmelser kopplade till exempelvis marklov för trädfällning i detaljplaner.

10.1.2 Information från Boverket

I en detaljplan kan lovplikten utökas till att gälla även trädfällning och skogsplantering. Det kan exempelvis bli aktuellt med marklov om det finns ett behov av att skydda träd som utgör värdefulla inslag i den bebyggda miljön. Det kan vara både enstaka träd och en grupp av träd, exempelvis en allé. Att marklov kan krävas för skogsplantering innebär inte att kommunen kan reglera plantering av fruktträd på villatomter och liknande åtgärder. (jfr prop. 1985/86:1 sid. 708). (<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/lov--byggande/lov--anmalningsplikt/marklov/>).

Marklov ska ges för åtgärder som uppfyller ett antal kriterier. Byggnadsnämnden kan avslå en ansökan om marklov om dessa kriterier inte är uppfyllda.

<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/lov--byggande/provning-av-lov-och-forhandsbesked/forutsattningar-for-marklov/>.

Marklov ska ges om åtgärden:

2018-06-04

- inte strider mot detaljplanen eller områdesbestämmelserna,
- inte hindrar eller gör det svårt att använda området för bebyggelse,
- inte medför olägenheter vid användningen av anläggningar som har krav på skydds- eller säkerhetsområden,
- inte medför störningar eller betydande olägenhet för omgivningen, och
- inom detaljplanelagt område uppfyller kraven på att bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden ska skyddas samt att ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas. Även kraven på tomter, allmänna platser och andra områden ska uppfyllas, eller
- utanför detaljplanelagt område uppfyller kraven i 2 kap och kraven på tomter, allmänna platser och andra områden i de delar som inte har prövats i områdesbestämmelser.

Marklov får dock ges för åtgärder som avviker något från detaljplanen eller områdesbestämmelserna. Förutsättningen är att det endast är fråga om en liten avvikelse och att avvikelsen är förenlig med syftet med detaljplanen eller områdesbestämmelserna

Den fastighetsägare som vägras marklov kan ha rätt till ersättning av kommunen. Villkoret är att avslaget gör det avsevärt svårare att fortsätta använda marken på samma sätt som tidigare inom den berörda delen av fastigheten. Markägaren har dock inte någon rätt till ersättning för skador på grund av vägrat marklov, om avslaget grundas på bestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser

10.2 Omfattning av marklov för trädfällning

Under 2015 – mars 2018 har 31 detaljplaner antagits varav åtta stycken med bestämmelser om vegetation inkluderande två stycken med bestämmelser för marklov för trädfällning. (bilaga 2 Statistik – tabell 1).

Av bilaga 2 Statistik – tabell 2 framgår att antal marklovsansökningar för trädfällning varit sammanlagt 129 st varav 47 st (2015), 36 st (2016), 45 st (2017) och 1 st (2018). Med undantag för 2017 har nästan alla ansökningar godkänts. De flesta som inte beviljats har avvisats eller återkallats. Exempel på avvisning är när begärda kompletteringar inte inkommit till bygglovsavdelningen.

Statistiken ger en bild av marklovsärenden de senaste åren, men inte nödvändigtvis situationen relaterat till hela kommunen under en längre period.

10.3 Motiv för marklov

Bygglovsavdelningen uppger att detaljplanerna ofta inte är tillräckligt tydliga för att medge avslag på marklovsansökningar för trädfällning.

Av de 31 detaljplaner som vi erhållit information om framgår att bara i två detaljplaner anges marklov för trädfällning i klartext i planbestämmelserna. I de andra sex utvalda detaljplanerna anges ofta att vegetationen ska bevaras. Bilaga 2 Statistik – tabell 1.

2018-06-04

Vi har diskuterat tydligheten i vad som skrivs i planbeskrivningarna, som ju ligger till grund för bedömningen av marklov, med plansektionen och bygglövsavdelningen.

Problem/risker för fastighetsägaren

- Att fastighetsägaren inte läser detaljplanen och inte tar del av relevant lagstiftning i PBL.
- Eventuellt att fastighetsägaren inte kan utläsa att marklov för trädfällning krävs p.g.a. otydlig skrivning i exempelvis gestaltungsprogram.

Problem/risker för kommunen

- Att detaljplanen inte är tydlig vad gäller motiv för att ha marklov för trädfällning. När marklovsansökan sedan inkommer kan den inte nekas eftersom motivet är otydligt.
- Otydligheter i detaljplaner leder till onödiga ansökningar om marklov för trädfällning och därmed onödig handläggning.

10.4 Byggsanktionsavgifter

Av bilaga 2 Statistik – tabell 3 framgår att natur- och byggnadsnämnden har startat 15 tillsynsärenden under 2015 – mars 2018. Av dessa beslutades det att byggsanktionsavgift skulle utgå i 6 ärenden rörande marklov för trädfällning. Den totala avgiften för dessa ärenden var 1 777 794 kr.

Vi har valt ut fyra ärenden (markerade i rött och med asterisk i tabell 3) för närmare genomgång. Alla fyra ärendena är så kallade tillsynsärenden där anmälan inkommit om olovlig trädfällning. Ingen av de utvalda fastigheterna är kopplade till de detaljplaner som nämnts ovan beträffande beskrivningar av motiv för marklov. Dock har vi efter urvalet tagit del av planbestämmelser och planbeskrivningar som gäller för de fyra utvalda ärendena.

Tre av de fyra utvalda ärendena

Tre av de fyra fastigheterna har gemensamma ägare och beslut har fattats om sammanlagt 1 500 800 kr i byggsanktionsavgifter. Natur- och byggnadsförvaltningen har bedömt att avgiften står i rimlig proportion till överträdelsen.

Besluten har överklagats till Länsstyrelsen, men överklagandena har avslagits. I beslutet anges att avgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Det fanns eller inget skäl att tillämpa eftergiftsbestämmelserna i PBL. Eftergift kan inte ges då exempelvis anlita uppdragstagare varit försumligt, fastighetsägaren haft dålig ekonomi, okunskap om regler eller bristande rutiner. Avgifterna ansågs heller inte innebära en betydande ekonomisk belastning med hänsyn till fastighetsägarnas inkomster och taxeringsvärdena på fastigheterna.

Av natur- och byggnadsförvaltningen beslut framgår bland annat:

1. *Enligt detaljplanen* krävs marklov för trädfällning för träd med stamdiameter om minst 15 cm på en höjd av 1,3 m över mark.
2. Bebyggelsen bör naturanpassas och tillkomma utan stor naturpåverkan. Vacker och värdefull natur, t ex tall och ek samt växtligheten efter vägarna bör sparas.

2018-06-04

3. Fastigheten ligger inom kulturmiljöområde.
4. En åtgärd får inte påbörjas innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked.
5. Trädfällning är inte en åtgärd som går att återställa i efterhand och därmed inte en åtgärd av mindre allvarlig art.

Vi har tagit del av utdrag ur planbestämmelserna:

- "Värdefull vegetation bevaras eller plantering ordnas.
- Marklov krävs för trädfällning (avser träd med en stamdiameter av minst 15 cm på en höjd av 1,3 m över marken).
- NM Naturminne. Eken får ej fällas eller utsättas för skadegörelse."

Nedan framgår av planbeskrivningen:

- "En utökad lovplikt finns för trädfällning, se 5.9. I anslutning till Gamla Stockholmsvägen anger en bestämmelse att värdefull vegetation ska bevaras eller plantering ordnas. Syftet är att den kulturmiljöintressanta vägen även fortsättningsvis ska kantas av träd. Dock består vegetationen i vissa partier i slutningen norr om vägen i hög grad av grov, hög granskog, som är mindre bra i anslutning till hus. Vid nybyggande ska värdefull vegetation på tomterna i största möjliga mån beaktas, bl. a eventuella ekar och tallar. Även annat befintligt lövträdsinslag kan gynnas eller så kan lövträd planteras. Inventering av träd på tomten ska redovisas i samband med bygglov."
- "5.9 Lovplikt för trädfällning". Möjligheterna att ha bestämmelser om lov för trädfällning har enligt plan- och bygglagen liksom byggnadslagets tidigare bestämmelser ett nära samband med att "en bebyggd tomt beträffande lutning och höjdläge ska vara anordnad på lämpligt sätt med hänsyn till särskilt ljustillförseln samt till stads- eller landskapsbilden" (proposition 1985/86:1, s 301).
- Av detta framgår att plan- och bygglagens regler avser att reglera sådan trädfällning som påtagligt förändrar stads- eller landskapsbilden eller i annat fall medför störningar för omgivningen.

Det fjärde utvalda ärendet

I detta fall är byggsanktionsavgiften 224 000 kr. I sitt tjänsteutlåtande gör natur- och byggnadsförvaltningen en koppling till detaljplanen där det finns bestämmelser om marklov för träd som har en stamdiameter större än 15 cm på en höjd av 1,3 meter. De av fastighetsägaren fällda träden berörs av denna bestämmelse. Dessutom nämns i detaljplanen att fastigheten är avsedd för bostadsändamål.

Vi har tagit del av att utdrag ur planbeskrivningen:

- "Lovplikt för trädfällning anges i planen."
- "En utökad lovplikt finns för trädfällning, se 5.9. Vid nybyggande ska värdefull vegetation på tomterna i största möjliga mån beaktas, bl. a eventuella ekar och tallar. I vissa partier med berg i dagen och vackra berghällar anger en bestämmelse också att markens höjd inte får ändras. Inventering av träd på tomten ska redovisas i samband med bygglov."

2018-06-04

- "5.9 Lovplikt för trädfällning". Möjligheterna att ha bestämmelser om lov för trädfällning har enligt plan- och bygglagen liksom byggnadslagens tidigare bestämmelser ett nära samband med att "en bebyggd tomt beträffande lutning och höjdläge ska vara anordnad på lämpligt sätt med hänsyn till särskilt ljustillförseln samt till stads- eller landskapsbilden" (proposition 1985/86:1, s 301).

Beslutet har överklagats av fastighetsägaren, men beslut beträffande överklagan har ännu inte fattats.

11 Rekommendationer och framtida frågeställningar

Rekommendationer

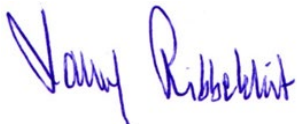
- Vi rekommenderar att när plansektionen och bygglovsavdelningen har löpande kontakter i detaljplaneprocessen bör de uppmärksamma motivbeskrivningarna i detaljplaner för marklov för trädfällning. Det bör framgå i klartext att marklov behövs. Här bör övervägas om inte den kommunala juristkompetensen kan utnyttjas.
- Vi rekommenderar att bygglovsavdelningen tar upp frågor om marklov för trädfällning inom sitt bygglovsnätverk samt jämför sig med Botkyrka och Haninge kommuner för att dra erfarenhet om hur motiv för marklov uttrycks i detaljplaner.

Möjliga framtida frågeställningar

Nedan anges några uppslag till frågor som kan vara av intresse.

- Är det möjligt att inventera vilka detaljplaner/planbeskrivningar som innehåller marklov för trädfällning och få fram motivbeskrivningar för erfarenhetsutbyte och eventuellt framtida förbättringar i motivbeskrivningar?
- Kan någon form av framtida system behövas där kopplingar kan göras till utvalda planbestämmelser gällande detaljplaner? Det skulle underlätta för plansektionen att söka efter information i detaljplaner/planbeskrivningar som t.ex. gäller marklov för trädfällning.
- Hur kan ett framtida samarbete ske mellan plansektionen och bygglovsavdelningen inom arbetet med detaljplaneprocessen för att säkerställa bra beskrivningar av motiv för marklov för t.ex. trädfällning i detaljplaner?

KPMG, dag som ovan

Larry Ribbeklint

Andreas Endrédi

Revisor
Certifierad i Risk Management

Kundansvarig
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Bilaga 1 Plan och byggbestämmelser

Nedan anges de lagar och förordningar som är av intresse i denna förstudie.

Plan och bygglagen (2010:900 t.o.m. SFS 2017:985)

- Enligt 4 kap. 15§ - *I en detaljplan får kommunen bestämma omfattningen av kraven på marklov enligt 9 kap. 11 och 12§§.*
- Enligt 4 kap. 31§ - *En beskrivning av hur detaljplanen ska förstås och genomföras (planbeskrivning) ska finnas tillsammans med planen.*
- Enligt 4 kap. 32§ - *En detaljplan får inte omfatta ett större område än vad som behövs med hänsyn till planens syfte och genomförandetid.*
- Marklov enligt 9 kap. 12§ - *Det krävs marklov för trädfällning och skogsplantering inom ett område med detaljplan, om kommunen har bestämt det i planen.*
- Marklov 9 kap. 13§ - *Det krävs marklov för schaktning, fyllning, trädfällning och skogsplantering i ett område utanför detaljplan, om: kommunen i områdesbestämmelser har bestämt att det krävs sådant marklov i området.*
- Lov för åtgärder som inte kräver lov enligt 9 kap. 14§ - *Även om en åtgärd med ett byggnadsverk eller mark inte kräver bygglov, rivningslov eller marklov, får den som avser att vidta åtgärden ansöka om att åtgärden prövas och har rätt att få sin ansökan prövad som om åtgärden krävde lov. Prövningen ska avse åtgärdens förenlighet med denna lag.*
- Anmälningssplikt enligt 9 kap. 16§ - *Även om en åtgärd inte kräver bygglov, rivningslov eller marklov, får åtgärden inte påbörjas i strid med föreskrifter om skyldighet att anmäla åtgärden som har meddelats med stöd av 16 kap. 8 § (Regeringen).*
- Förhandsbesked enligt 9 kap. 17§ - *Om den som avser att vidta en bygglovspliktig åtgärd begär det, ska byggnadsnämnden ge ett förhandsbesked i fråga om åtgärden kan tillåtas på den avsedda platsen.*
- Startbesked eller slutbesked enligt 10 kap. 3§ - *En åtgärd får inte påbörjas innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked, om åtgärden kräver:
1. bygglov, marklov eller rivningslov, eller 2. en anmälan enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 8 §.*
- Rättelseföreläggande enligt 11Kap. 20§ - *Om det på en fastighet eller i fråga om ett byggnadsverk har vidtagits en åtgärd i strid mot denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga den som äger fastigheten eller byggnadsverket att vidta rättelse inom en viss tid (rättelseföreläggande). Byggnadsnämnden får inte besluta om ett föreläggande om det har förflutit mer än tio år från överträdelsen*

Plan och byggförordningen (2011:338 t.o.m. SFS 2017:423)

- Byggnadssanktionsavgifter enligt 9 kap. 1§ - *En byggsanktionsavgift enligt 11 kap. plan- och bygglagen (2010:900) ska tas ut för de överträdelser och med det*

belopp som följer av detta kapitel. Avgiften fastställs med tillämpning av det prisbasbelopp som gäller för det år som beslutet om avgiften fattas. Avgiften får uppgå till högst 50 prisbasbelopp. Förordning (2013:308).

- Markåtgärd enligt 9 kap. 17 § - "Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en sådan markåtgärd som kräver lov enligt 9 kap. 11, 12 eller 13 § plan- och bygglagen innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är 0,25 prisbasbelopp per träd för trädfällning"

Kommunens bestämmelser och information

- Reglemente för kommunstyrelsen (KF 2017-11-06), §8 Ärenden rörande planfrågor enligt PBL.
- Regler för kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott (KS 2014-12-15).
- Reglemente för natur- och byggnadsnämnden (KF 2017-12-11).
- Natur- och byggnadsnämndens delegationsordning punkt 1.2.3 Marklov.
- På Huddinges hemsida finns uppgifter om detaljplaner, dokument för marklov och checklista för marklov (<http://huddinge.se/bostad-och-miljo/bygglov/marklov-om-du-ska-falla-trad-eller-andra-marken/>)

Bilaga 2 Statistik

Tabell 1 - Detaljplaner som innehåller bestämmelser om vegetation inkl. marklov för trädfällning

Under 2015 – mars 2018 har 31 detaljplaner antagits varav 8 stycken med bestämmelser om vegetation inkluderande 2 stycken med bestämmelser för marklov för trädfällning. (* Tolkas av kommunen som att marklov för trädfällning behövs)

År	Antal	Nr	Planbestämmelse	Planbeskrivning
2015	3	1 *	Vegetation ska bevaras.	Vegetation längs Mälärvägen med beteckningen n1 i plankartan ska bevaras för att möjliggöra avrinning av dagvatten samt fungera som ett skydd mot gatan och fastigheterna på andra sidan Mälärvägen. På prickmark får inte byggnader uppföras.
		2 *	Tomtavstyckningar ska undvikas. Naturmiljön ska bevaras	Tilläggsplan. I kulturmiljöinventeringen anges att områdets karaktäristika bör uppmärksammas och värnas vid planering och bygglovsprövning. Området bebyggdes främst under 1930- och 1940-talen med tidstypiska småskaliga villor. Många av dessa är fortfarande välbevarade. På grund av att tomterna är relativt begränsade och topografin så varierande har avstyckningar inte förekommit i större omfattning.
		3	Marklov krävs för fällning av träd med större stamdiameter än 5 cm på en höjd av 1,3 m över mark	Till planhandlingarna hör ett gestaltungsprogram och gestaltungsprinciper som mer detaljerat beskriver bebyggelsens utformning och anpassning till naturen. Gestaltungsprogrammet utgör en planhandling och ett villkor för utnyttjandet av de rättigheter som detaljplanen ger.
2016	3	1 *	Naturminnen ska bevaras och skyddas	"I naturområde 1 finns investeringsområdets grövsta ek. Den är förklarad som naturminne av Länsstyrelsen."
		2	Marklov krävs för borttagande av träd med en stamdiameter >0,2 meter på en höjd av 1,3 meter över marken.	"Ekarna skulle göra ett fint tillskott till den framtida skolans utemiljö."
		3 *	Befintliga träd utmed Lillerudsvägen och dess omgivande uppvuxna vegetation ska bevaras. Infart får anordnas.	Liksom i gällande plan omfattas även befintliga träd utmed Lillerudsvägen i detta förslag till detaljplan av en utökad lovplikt.

			PBL kap 4 11 § och 13 §	
2017	2	1 *	n1 - Ekdungen ska bevaras. Motivet är att spara befintliga ekdungar som anses ha stora värden ur naturvårdssynpunkt och biologisk mångfald.	"Ekdungen västerut vid Tangentvägen och de två befintliga ekdungarna på Kurvan 5 ska bevaras och skötas för att lyfta fram dem som tillgångar."
		2 *	(Rund cirkel) "Symbol för inmätta träd som ska bevaras" Motivet är att ur naturvårdssynpunkt spara befintliga träd som anses ha stora naturvärden.	"Stora delar av naturmarken kommer att försvinna men naturvårdsträd bevaras och kompensationsåtgärder för värden som går förlorade kommer att göras." Som förmildrande åtgärd har utgångspunkten varit att så många av de inventerade naturvårdsträden som möjligt sparas. Dessa träd skyddas i plankartan och nödvändiga skyddsåtgärder ska redovisas i samband med bygglov."
2018 (mars)	0			

Tabell 2 - Marklovansökningar avseende trädfällning

År	Antal	Antal godkända	Kommentar
2015	47	45	Av de lovansökningar som inte har beviljats så är det endast två som har avslagits. Resterande är avvisade eller återkallade.
2016	36	35	
2017	45	27	
2018 (mars)	1	1	

Tabell 3 - Tillsynsärenden som avser olovlig trädfällning

År	Ärenden med byggsanktionsavgift	Motivbeskrivning	Kommentar
2015	0	inga tecken på att träd fällts	Sanktioner döms ut när det anses att lov för trädfällning kan ges i efterhand. *) Utvalda ärenden för närmare analys
8 st	22400	sanktion 22.400kr	
	0	inga tecken på att träd fällts	
	0	Hade lov för trädfällning	
	30594	sanktion 30 594kr	
	616000 *	sanktion 616.000kr (55träd)	
	302400 *	sanktion 302.400kr (27träd)	
	582400 *	sanktion 582.400kr (52träd)	
2016	0	inga tecken på att träd fällts	
5 st	0	inga tecken på att träd fällts	
	0	krävs inte lov för trädfällning	
	0	krävs inte lov för trädfällning	
	0	krävs inte lov för trädfällning	
2017	0	krävs inte lov för trädfällning	
2 st	224000 *	sanktion 224.000kr (20 träd)	
2018 0 st (mars)			
Summa 15 st	1.777.794		

HUDDINGE
KOMMUN

NATUR- OCH BYGGNADSFÖRVALTNINGEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE

DATUM
2018-06-13

DIARIENR
NBF 2016-002798
NBF 2016-003172
NBF 2016-003173

SIDA
1 (5)

HANDLÄGGARE
Tommy Hellgren
Tommy.hellgren@huddinge.se
08-535 363 93

Natur- och byggnadsnämnden

GRANTORP 5:5, GENERATORN 3, VISÄTTRA 1:13 - Byggsanktionsavgift

Förslag till beslut

Natur- och byggnadsnämnden tar ut en byggsanktionsavgift av (*Uppgift utelämnas*) Avgiften uppgår till 198 107 kronor.

Ärendets bakgrund

(*Uppgift utelämnas*) ansökte den 22 september 2018 om bygglov för om- och tillbyggnad av pendeltågstation som omfattar solceller på byggnadens tak, tillbyggnad av trapphus med en bruttoarea om 10,5 kvm, ny digital ljusskärm om 15,6 kvm på fasad, skärmtak med en byggnads- och öppenarea om 43,5 kvm samt inre ombyggnation. Ansökan var komplett den 5 december 2016. Pendeltågsstationen som byggnad sträcker sig över tre fastigheter Visättra 1:13, Grantorp 5:5 samt Generatorn 3.

Den 16 februari 2017 hölls ett tekniskt samråd. Vid det tekniska samrådet framgick att sökande inkommit med utlåtande från skyddsombud endast för två hyresgäster (Bröd och Salt och Thai Wok).

Den 20 februari 2017 gavs därför ett beslut om att startbesked vägras.

Den 24 februari 2017 gavs ett beslut om delstartbesked gällande fasadändringen.

Den 4 april 2017 gavs beslut om startbesked. Enligt inlämnad brandskyddsbeskrivning ska byggnadens brandskydd uppföras med en sprinkelsystemanläggning.

Den 3 november 2017 hölls ett arbetsplatsbesök. Under arbetsplatsbesöket framgick att delar av lokalen hade tagits i bruk, karuselldörrarna var driftsatta. Lokalerna överensstämde inte med givet bygglov. Hyresgästanpassning, alltså en anpassning av lokalen för hyresgästens verksamhet, utfördes innan en anmälan om åtgärd ansökts till bygglovavdelningen. Sökande samt kontrollansvarig informerades om att hyresgästanpassning är en anmälningspliktig åtgärd. Byggherren uppmanades att inkomma med en begäran om interimistiskt slutbesked samt handlingar, se bilaga 1.

Den 3 november 2017 inkom entreprenören med en brandskyddsbeskrivning.

Den 20 november 2017 inkom kontrollansvarig med information om att den slutliga brandskyddsdocumentationen skulle inkomma inom en vecka och att man önskade tid för slutsamråd.

Den 2 december 2017 inkom kontrollansvarig med fyra utlåtanden avseende skyddsombud för nya hyresgäster.

Den 4 december 2017 inkom kontrollansvarig med fem utlåtanden avseende skyddsombud för nya lokaler. Fyra av dessa lokaler var inte bestämda vid det tekniska samrådet och hyresgästanpassningen för dessa har ej fått startbesked.

Den 12 december 2017 hölls ett slutsamråd. Under slutsamrådet noterades anmärkningar som inte uppfyllde kraven i BBR. Det förekom en avvikelse i brandskyddet, sprinkelsystemanläggning kunde inte driftsättas. Utan ett sprinkelsystemanläggning medför det ett osäkert brandskydd för byggnaden som inte uppfyller kraven i BBR avsnitt 5, se bilaga 2.

Den 2 januari 2018 inkom ett remissvar från Södertörns brandförsvarsförbund där de konstaterar att det saknas väsentliga delar i byggnadens brandskydd som måste vara iordningställda innan byggnaden tas i drift.

Den 8 februari 2018 mailade kontrollansvarig frågan varför inte interimistiskt slutbesked hade utfärdats varpå det fördes en diskussion angående vilka handlingar som har begärts enligt beslutat startbesked samt vilka handlingar som saknas för interimistiskt slutbesked, se bilaga 3.

Den 12 februari 2018 kontaktades byggherren samt kontrollansvarig med en förklaring om vilka handlingar som saknas, se bilaga 4.

Den 13 februari 2018 inkom ett utlåtande från byggherrens brandkonsult, Briab varpå det vidarebefordrades till Södertörns brandförsvarsförbud (SBFF). SBFF svarade att de behöver ta del av brandskyddsdocumentation

med tillhörande bilagor och brandritningar. Dessa handlingar hade då inte lämnats in till bygglovsavdelningen.

Den 15 februari 2018 hölls ett nytt slutsamråd. Under slutsamrådet informerades sökande, kontrollansvarig samt inblandade aktörer om vilka handlingar som ska lämnas in till bygglovsavdelningen för ett beslut om interimistiskt slutbesked, se bilaga 5.

Den 16 februari 2018 inkom kontrollansvarig med en plan- och lägeskontroll.

Den 16 mars 2018 kontaktades byggherren, kontrollansvarig samt inblandade aktörer för att på nytt påminna om vilka handlingar som saknas samt vilka handlingar som har inkommit, se bilaga 6.

Den 16 mars 2018 inkom kontrollansvarig med kompletterande handlingar men fortfarande inte tillräckligt för att kunna utfärda interimistiskt slutbesked.

Den 19 mars 2018 gjordes en besiktning av byggnaden. Under besiktningen konstaterades att lokalerna hade tagits i bruk innan slutbesked givits genom att restaurangverksamheten var igång, se bilaga 7.

Den 20 mars 2018 kontaktades byggherren samt kontrollansvarig om ett förtydligande, se bilaga 8. Kontrollansvarig lämnade in kompletterande handlingar, eftersökt brandskyddsdokumentation inkluderades.

Sökande fick ett slutbesked den 20 juni 2018.

Förvaltningens bedömning och påföljder enligt 11 kap. PBL

Byggnadsverket har tagits i bruk innan byggnadsnämnden har gett ett slutbesked. Detta medför att en byggsanktionsavgift ska tas ut enligt 11 kap. 51 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 4 § PBL ta en byggnad i bruk efter nybyggnad innan byggnadsnämnden har gett ett slutbesked är enligt 9 kap. 18 § första stycket 4 plan- och byggförordningen (2011:338), PBF 0,6 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,002 prisbasbelopp per kvadratmeter av byggnadens sanktionsarea.

Av 9 kap. 1 § PBF framgår att avgiften ska fastställas med tillämpning av det prisbasbelopp som gäller för det år som beslutet om avgiften fattas. Byggsanktionen är grundad på 2018 års prisbasbelopp och sanktionsarean är 1473 kvm. Sanktionsarean är de delar som berörs av lovet och som vid besiktningstillfället tagits i bruk utan slutbesked. Byggsanktionsavgiften

fastställs till 198 107 kronor enligt följande beräkning
(0,6*45500)+(0,002*45500*1877). För uträkning av sanktionsarean se bilaga 9.

Faktura avseende byggsanktionsavgiften kommer att skickas ut separat. Avgiften ska betalas enligt det förfalldatum som anges på fakturan. Om ett beslut om byggsanktionsavgift upphävs ska tillsynsmyndigheten återbetala avgiften jämte ränta.

Kommunicering med sökande

Förslag till beslut har kommunicerats med sökande, (*Uppgift utelämnas*) under tiden den 14 september 2018 till den 28 september 2018.

Sökande har inkommit med yttrande och framfört att man tagit byggnaden i bruk innan slutbesked har getts men bestrider att sanktionsavgiften ska betalas då sökande anser att det har funnits brister i handläggningen från kommunens sida, se bilaga 10.

Yttrandet ändrar inte förvaltningens beslut. I delstartbesked beslutat den 24 februari 2017 gällande fasadändring står det att byggnadsverket som omfattas av delstartbeskedet inte får tas i bruk förrän natur- och byggnadsnämnden gett ett slutbesked enligt 10 kap. 4 § PBL samt att delstartbeskedet inte gäller om- och tillbyggnaden av pendeltågstationen. För detta krävs ett separat startbesked.

Den 4 april 2017 gavs startbesked för resterande delar. I detta startbesked står det att byggnadsverket inte får tas i bruk innan natur- och byggnadsnämnden gett ett slutbesked enligt 10 kap. 4 § PBL samt att om byggnadsverket tas i bruk innan slutbesked har utfärdats tas en byggsanktionsavgift enligt 11 kap. 51 § PBL ut.

I det beslutade lovet ingår ritningar som visar att man gör en ändring av den befintliga planlösningen, vilket då blir en inre ombyggnad och för dessa lokaler som ska hyras ut ska yttrande från skyddsombud/skyddskommitté lämnas in. Finns det inte något skyddsombud ska intyg lämnas från den organisation som företräder arbetstagarna (facklig organisation som berörs), **11 § arbetsmiljöförordningen**. Eftersom man visste vilka som skulle hyra vissa av lokalerna begärdes detta in.

Den 3 november 2017 gjordes ett arbetsplatsbesök där man konstaterade att nya entrédörrar tagits i bruk utan slutbesked varpå man påpekade att om byggnadsverket tas i bruk utan slutbesked tas en byggsanktionsavgift ut.

Förvaltningen anser inte att det funnits brister i kommunens hantering av ärendet.

Camilla Adolfsson
bygglovchef

Tommy Hellgren
handläggare

Bilagor

1. Arbetsplatsbesök protokoll 2017-11-03
2. Slutsamråds protokoll 2017-12-12
3. E-post kommunikering 2018-02-08
4. E-post kommunikering 2018-02-12
5. Slutsamråds protokoll 2018-02-15
6. E-post från kontrollansvarig 2018-02-16
7. Bilder på restaurangerna som är i bruk
8. E-post kommunikering 2018-02-19
9. Planritning med beräkning av sanktionsarea
10. Yttrande från sökande

Beslutet delges

Sökande/Byggherre
(Uppgift utelämnas)

Fastighetsägare
(Uppgift utelämnas)

- Inlämnat
- En del kontrollpunkter gällande säkerhet vid användning inte är bestyrkta
- Relationshandlingar
  - Inlämnat

Se bifogad startbesked gällande hyresgästanpassning för Burger King:

- Bestyrkt kontrollplan
  - Inlämnat
- OVK-protokoll
  - Inlämnat
- Luftflödesprotokoll
  - Inlämnat
- Utlåtande från kontrollansvarig enligt 10 kap. 11 § 6 pkt PBL
  - Har förekommit brister utlåtandet ska revideras och inlämnas när samtliga brister är lösta.
- Besiktningsprotokoll för imkanal
  - Ej godkänd
- Slutlig brandskyddsdocumentation
  - Inlämnad slutlig brandskyddsdocumentation innehar brister
  - Bristerna ska vara lösta
- Slutlig yttrande från tillgänglighetsakkunnig
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen
- Sakkunnighetsintyg om fuktskydd
  - Inlämnat

Samtliga punkter ska ses över och redovisas på plats under ett slutsamråd. Slutsamråd kan bokas Ons 15/2 Kl. 15:00, återkom om ni har möjlighet.

Med vänliga hälsningar

(Uppgift utelämnas)

Bygglovsavdelning

Natur- och byggnadsförvaltningen

Huddinge kommun

141 85 Huddinge

huddinge.se

Från: (Uppgift utelämnas)] **Skickat:** den 7 februari 2018 16:31
Till: (Uppgift utelämnas)
Kopia: (Uppgift utelämnas)
Ämne: Re: SV: SV: Flemingsberg station

Hej detta är svar är för luddigt
Vad är det som inte är komplett
Jag har upprepade gånger frågat
Men detta är inget svar återkom med vad du ev saknar för jag vet inte

7 feb. 2018 kl. 14:31 skrev (*Uppgift utelämnas*) _____

Hej,
Vet du varför interimistiskt slutbesked inte kan lämnas? Vad menar han med att det inte är komplett?
/(Uppgift utelämnas)

7 feb. 2018 kl. 13:52 skrev (*Uppgift utelämnas*): _____

Hej!

Interimistiskt slutbesked ges inte, då det inte är komplett samt för många brister.

Ni har inkommit med en begäran om slutbesked, beslut om slutbesked vägras kan ges då det inte är komplett.

Nytt slutsamråd ska hållas och kan bokas 15/2 Kl. 15:00.
Under slutsamrådet ska förutsättningarna för ett beslut om interimistiskt slutbesked/slutbesked diskuteras enligt beviljat startbesked.

Återkom om ni har möjlighet att boka in ett slutsamråd.

Med vänliga hälsningar

(Uppgift utelämnas)

Bygglovsavdelning
Natur- och byggnadsförvaltningen
Huddinge kommun
141 85 Huddinge

huddinge.se

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: (Uppgift utelämnas)
] Skickat: den 7 februari 2018 10:51
Till: (Uppgift utelämnas)
Ämne: SV: SV: Flemingsberg station

Hej Hanna !

då vi har kompletterat efter erat önske mål ang burger king och vi har haft slutsamråd .
bör jag få ett interimistiskt slut intyg

Med vänlig hälsning,
(Uppgift utelämnas)

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: (Uppgift utelämnas) Skickat: den 5 februari 2018 16:35
Till: (Uppgift utelämnas)
Kopia: (Uppgift utelämnas) Ämne: SV: SV: Flemingsberg station

Hej!

Innan ett beslut om interimistiskt slutbesked kan ges ska ett slutsamråd hållas, detta hade vi sist gällande Burger King. Beslut om interimistiskt slutbesked kunde inte ges då det var för många brister.

För resterande delen av bygglovets ska tas i bruk med ett beslut om interimistiskt slutbesked ska ett nytt slutsamråd hållas, slutsamråd kan bokas Ons 14/2 kl. 15:00.

Byggnadsnämnden bedömer vad som anses vara försumbar.

Med vänliga hälsningar

(Uppgift utelämnas)

Bygglövsavdelning
Natur- och byggnadsförvaltningen
Huddinge kommun
141 85 Huddinge

huddinge.se

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: [\(Uppgift utelämnas\)](#)] Skickat: den 5 februari
2018 15:43

Till: *(Uppgift utelämnas)*

Kopia: *(Uppgift utelämnas)* Ämne: Re: SV:
Flemingsberg station

Hej vi kan boka ett möte omgående
Jag har skickat nya brandutlåtandet
Och haft möte med Södertörns brandförsvaret Det finns inga
problem Förstår inte varför detta tar sådan tid När man söker ett
interimistiskt slutintyg innebär det att allt inte är komplett Utan
Ka avgör vad som kan anses som försumbart I detta fall
utsättning samt komplett sotarintyg Ansvar ligger hos Ka div (mig)
Vi kommer inte söka slutintyg förrän i mars då
relationshandlingar har upprättats Återkom med förslag på mötets
tid jag kan när som helst detta är prio 1 för mig Mvh Micke

Skickat från min iPhone Mvh Micke Sättberger Forsen AB

5 feb. 2018 kl. 15:34 skrev [\(Uppgift utelämnas\)](#)

Hej!

Ert ärende är ett sådan "prio" ärende fortsatt tar det
tid att handlägga ärendet.

Vi behöver boka in ett slutsamråd för att se över
resterande delarna av ombyggnationen.

Hur har brandproblemet gått? Har ni kommit fram till

en lösning?

Med vänliga hälsningar

*(Uppgift
utelämnas)*

Bygglövsavdelning
Natur- och byggnadsförvaltningen
Huddinge kommun
141 85 Huddinge

huddinge.se

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: *(Uppgift utelämnas)*] Skickat: den 5
februari 2018 11:01

Till: *(Uppgift utelämnas)*

Ämne: Flemingsberg station

Hej *(Uppgift utelämnas)* prioritera
Och skriv ut ett interimistiskt slutintyg jag ber

Skickat från min iPhone Mvh *(Uppgift
utelämnas)*

Tänk på miljön! Behöver du skriva ut det här
meddelandet?

Från: [\(Uppgift utelämnas\)](#)
Till: [\(Uppgift utelämnas\)](#)
Kopia: ["\(Uppgift utelämnas\)"](#)
Ärende: SV: SV: Flemingsberg station
Datum: den 12 februari 2018 08:53:00

Hej!

Se kommentarer efter det röda i svart.

Samtliga handlingar inkomna datumen 2017-12-14, 2017-12-15 samt 2017-12-19 är mottagna och svar gällande handlingar finns nedan.

Förutsättningar för ett interimistiskt slutbesked diskuteras under slutsamrådet, handlingar ska redovisas och diskuteras på plats.

Vi ses 15/2 kl. 15:00.

Se bifogad startbesked gällande ombyggnation av Visättra 1:13, Generatorn 3 samt Grantorp 5:5:

- Utlåtande från berörd kontrollansvarig enligt 10 kap. 11 § 6 pkt PBL
  - Har förekommit brister utlåtandet ska revideras och inlämnas när samtliga brister är lösta. **se utlåtande 2017-12-14**. Har mottagit, varav anledning begärt en revidering.
- Besiktningsprotokoll för imkanal
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **se inlämnat 2017-12-14**. Har inte mottagit gällande ombyggnation. Det mottagna gäller endast för Burger King, inte detta ärende.
- Slutlig brandskyddsdocumentation
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **Se inlämnat 2017-12-19 (självkärt inte slutlig brandskydd dokumentation, då det enbart gäller Burger King kök plan 1)**. Har inte mottagit någon slutlig brandskyddsdocumentation gällande detta ärende, eller Burger King pga stor brist ej godkänd.
- VA-installationsritning
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **Se PBL 10:36**. Ska lämnas in inför slutbesked.
- OVK-protokoll
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **Se inlämnat 2017-12-19**. Har inte lämnats in gällande ombyggnationen.
- Luftflödesprotokoll
  - Har ej mottagit **Se inlämnat 2017-12-19**. Har inte lämnats in gällande ombyggnationen.
- Plan- och lägeskontroll
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **ingår inte i denna ansökan**. Har begärts i startbesked, ska lämnas in till bygglovsavdelningen.
- Fuktsäkerhetsdocumentation
  - Lämnats in, dock förekommer det inte vilken fastighetsbeteckning eller

ärendet det gäller **Se inlämnat 2017-12- 19**. Se tidigare kommentar.

- Besiktningsprotokoll angående hissar och motordrivna anordningar: **ingår inte i denna ansökan**. Har begärts i startbesked, se tidigare kommentar.
  - Innehar brister, ska vara åtgärdade enligt protokollet
  - Fastighetsbeteckning saknas
- Besiktningsprotokoll gällande motordrivna anordningar har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **ingår inte i denna ansökan**. Har begärts i startbesked, se tidigare kommentar.
- Sakkunnighetsutlåtande avseende tillgängligheten **Se inlämnat 2017-12-19**. Se tidigare kommentar.
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen
- Sakkunnighetsintyg om buller (inomhus) : **se PBL 10:36 ingår i ansökan vid senare skede och gäller ventilations rummet plan 3 enbart**. **Se tidigare kommentar**.
  - Innehar brister, ska uppfylla kraven enligt BBR
  - Fastighetsbeteckning saknas
- Sakkunnighetsintyg om fuktskydd
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **Se inlämnat 2017-12-15**. Se tidigare kommentar.
- Radonmätning **Se PBL 10:36 inlämnas i ansökan vid senare tillfälle gällande hela huset**. **Se tidigare kommentar**.
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen
- Bestyrkt kontrollplan om att byggnadsåtgärderna överensstämmer med beviljat bygglov
  - Inlämnat
  - En del kontrollpunkter gällande säkerhet vid användning inte är bestyrkta
- Relationshandlingar
  - Inlämnat

Se bifogad startbesked gällande hyresgästanpassning för Burger King:

- Bestyrkt kontrollplan
  - Inlämnat
- OVK-protokoll
  - Inlämnat
- Luftflödesprotokoll
  - Inlämnat
- Utlåtande från kontrollansvarig enligt 10 kap. 11 § 6 pkt PBL
  - Har förekommit brister utlåtandet ska revideras och inlämnas när samtliga brister är lösta.
- Besiktningsprotokoll för imkanal
  - Ej godkänd **Se besiktning utlåtande inlämnat 2017-12-15 det står inte att den inte är godkänd enbart att rensluckor saknas**. Se tidigare kommentar.
- Slutlig brandskyddsdokumentation
  - Inlämnad slutlig brandskyddsdokumentation innehar brister
  - Bristerna ska vara lösta :**Det har du själv kontrollerat med Södertörns**

brandförsvar , anläggning är helt i drift och överlämnad. Se tidigare kommentar.

- Slutlig yttrande från tillgänglighetssakkunnig
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen [Se inlämnat 2017-12-15. Se tidigare kommentar.](#)
- Sakkunnighetsintyg om fuktskydd
  - Inlämnat

Med vänliga hälsningar

(Uppgift utelämnas)

Bygglovsavdelning

Natur- och byggnadsförvaltningen

Huddinge kommun

141 85 Huddinge

huddinge.se

Från: *(Uppgift utelämnas]* **Skickat:** den 8 februari 2018 10:46

Till: *(Uppgift utelämnas)*

Kopia: *(Uppgift utelämnas)*

Ämne: SV: SV: SV: Flemingsberg station

Hej *(Uppgift utelämnas)* !

se svar i rött

Vi söker ett interimistiskt slut intyg för Burger King som en del av entreprenaden. på plan 1.

det ingår ingen hiss eller motordrivna anordningar i denna ansökan.

verkar som inlämnade dokument försvunnit hos er trots att vi lämnat in dubbla kopior.

Med vänlig hälsning,

(Uppgift utelämnas)

Från: (Uppgift utelämnas) **Skickat:** den 8 februari 2018 10:05

Till: (Uppgift utelämnas)

Kopia: (Uppgift utelämnas) > **Ämne:** SV: SV: SV: Flemingsberg station

Hej!

Se bifogad startbesked gällande ombyggnation av Visättra 1:13, Generatorn 3 samt Grantorp 5:5:

- Utlåtande från berörd kontrollansvarig enligt 10 kap. 11 § 6 pkt PBL
  - Har förekommit brister utlåtandet ska revideras och inlämnas när samtliga brister är lösta. [se utlåtande 2017-12-14](#)
- Besiktningsprotokoll för imkanal
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen [se inlämnat 2017-12-14](#)
- Slutlig brandskyddsdocumentation
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen [Se inlämnat 2017-12-19 \(självklart inte slutlig brandskydd dokumentation, då det enbart gäller Burker King kök plan 1\)](#)
- VA-installationsritning
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen [Se PBL 10:36](#)
- OVK-protokoll
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen [Se inlämnat 2017-12-19](#)
- Luftflödesprotokoll
  - Har ej mottagit [Se inlämnat 2017-12-19](#)
- Plan- och lägeskontroll
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen [ingår inte i denna ansökan](#)
- Fuktsäkerhetsdocumentation
  - Lämnats in, dock förekommer det inte vilken fastighetsbeteckning eller ärendet det gäller [Se inlämnat 2017-12- 19](#)
- Besiktningsprotokoll angående hissar och motordrivna anordningar: [ingår inte i denna ansökan](#)
  - Innehar brister, ska vara åtgärdade enligt protokollet
  - Fastighetsbeteckning saknas

- Besiktningsprotokoll gällande motordrivna anordningar har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **ingår inte i denna ansökan**
- Sakkunnighetsutlåtande avseende tillgängligheten **Se inlämnat 2017-12-19**
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen
- Sakkunnighetsintyg om buller (inomhus) : **se PBL 10:36 ingår i ansökan vid senare skede och gäller ventilations rummet plan 3 enbart.**
  - Innehar brister, ska uppfylla kraven enligt BBR
  - Fastighetsbeteckning saknas
- Sakkunnighetsintyg om fuktskydd
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **Se inlämnat 2017-12-15**
- Radonmätning **Se PBL 10:36 inlämnas i ansökan vid senare tillfälle gällande hela huset.**
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen
- Bestyrkt kontrollplan om att byggnadsåtgärderna överensstämmer med beviljat bygglov
  - Inlämnat
  - En del kontrollpunkter gällande säkerhet vid användning inte är bestyrkta
- Relationshandlingar
  - Inlämnat

Se bifogad startbesked gällande hyresgästanpassning för Burger King:

- Bestyrkt kontrollplan
  - Inlämnat
- OVK-protokoll
  - Inlämnat
- Luftflödesprotokoll
  - Inlämnat
- Utlåtande från kontrollansvarig enligt 10 kap. 11 § 6 pkt PBL
  - Har förekommit brister utlåtandet ska revideras och inlämnas när samtliga brister är lösta.
- Besiktningsprotokoll för imkanal
  - Ej godkänd **Se besiktning utlåtande inlämnat 2017-12-15 det står inte att den inte är godkänd enbart att rensluckor saknas.**
- Slutlig brandskyddsdokumentation
  - Inlämnad slutlig brandskyddsdokumentation innehar brister
  - Bristerna ska vara lösta :**Det har du själv kontrollerat med Södertörns brandförsvaret , anläggning är helt i drift och överlämnad.**
- Slutlig yttrande från tillgänglighetssakkunnig
  - Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **Se inlämnat 2017-12-15**
- Sakkunnighetsintyg om fuktskydd
  - Inlämnat

Samtliga punkter ska ses över och redovisas på plats under ett slutsamråd. Slutsamråd kan bokas Ons 15/2 Kl. 15:00, återkom om ni har möjlighet.

Med vänliga hälsningar

(Uppgift utelämnas)

Bygglovsavdelning
Natur- och byggnadsförvaltningen
Huddinge kommun
141 85 Huddinge

huddinge.se

Från: *(Uppgift utelämnas)* **Skickat:** den 7 februari 2018 16:31
Till: *(Uppgift utelämnas)*
Kopia: *(Uppgift utelämnas)*
Ämne: Re: SV: SV: Flemingsberg station

Hej detta är svar är för luddigt
Vad är det som inte är komplett
Jag har upprepade gånger frågat
Men detta är inget svar återkom med vad du ev saknar för jag vet inte

Skickat från min iPhone *(Uppgift utelämnas)*

7 feb. 2018 kl. 14:31 skrev *(Uppgift utelämnas)*: _____

Hej,
Vet du varför interimistiskt slutbesked inte kan lämnas? Vad menar han med att det inte är komplett?
(Uppgift utelämnas)

Skickat från *(Uppgift utelämnas)*

7 feb. 2018 kl. 13:52 skrev *(Uppgift utelämnas)* _____

Hej!

Interimistiskt slutbesked ges inte, då det inte är komplett samt för många brister.

Ni har inkommit med en begäran om slutbesked, beslut om slutbesked vägras kan ges då det inte är komplett.

Nytt slutsamråd ska hållas och kan bokas 15/2 Kl. 15:00.
Under slutsamrådet ska förutsättningarna för ett beslut om interimistiskt slutbesked/slutbesked diskuteras enligt beviljat startbesked.

Återkom om ni har möjlighet att boka in ett slutsamråd.

Med vänliga hälsningar

(Uppgift utelämnas)

Bygglövsavdelning
Natur- och byggnadsförvaltningen
Huddinge kommun
141 85 Huddinge

huddinge.se

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: *(Uppgift utelämnas)*

Skickat: den 7 februari 2018 10:51

Till: *(Uppgift utelämnas)*

Ämne: SV: SV: Flemingsberg station

Hej *(Uppgift utelämnas)*!

då vi har kompletterat efter erät önske mål ang burger king och vi har haft slutsamråd .
bör jag få ett interimistiskt slut intyg

Med vänlig hälsning,
(Uppgift utelämnas)

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: *(Uppgift utelämnas)* Skickat: den 5 februari 2018 16:35

Till: *(Uppgift utelämnas)* Kopia: [\(Uppgift utelämnas\)](#)>

Ämne: SV: SV: Flemingsberg station

Hej!

Innan ett beslut om interimistiskt slutbesked kan ges ska ett slutsamråd hållas, detta hade vi sist gällande *(Uppgift utelämnas)*.

Beslut om interimistiskt slutbesked kunde inte ges då det var för många brister.

För resterande delen av bygglovet ska tas i bruk med ett beslut om interimistiskt slutbesked ska ett nytt slutsamråd hållas, slutsamråd kan bokas Ons 14/2 kl. 15:00.

Byggnadsnämnden bedömer vad som anses vara försumbar.

Med vänliga hälsningar

(Uppgift utelämnas)

Bygglovsavdelning
Natur- och byggnadsförvaltningen
Huddinge kommun
141 85 Huddinge

huddinge.se

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: *(Uppgift utelämnas)*

Skickat: den 5 februari 2018 15:43

Till: *(Uppgift utelämnas)*

Kopia:*(Uppgift utelämnas)* Ämne: Re: SV:
Flemingsberg station

Hej vi kan boka ett möte omgående

Jag har skickat nya brandutlåtandet

Och haft möte med Södertörns brandförsvaret Det finns inga problem Förstår inte varför detta tar sådan tid När man söker ett interimistiskt slut intyg innebär det att allt inte är komplett Utan Ka avgör vad som kan anses som försumbart I detta fall utsättning samt komplett sotarintyg Ansvaret ligger hos ka div (mig) Vi kommer inte söka slutintyg förrän i mars då relationshandlingar har upprättas Återkom med förslag på mötets tid jag kan när som helst detta är prio 1 för mig Mvh *(Uppgift utelämnas)*

Skickat från min iPhone Mvh *(Uppgift utelämnas)*

5 feb. 2018 kl. 15:34 skrev

(Uppgift utelämnas)

Hej!

Ert ärende är ett sådan "prio" ärende fortsatt tar det tid att handlägga ärendet.

Vi behöver boka in ett slutsamråd för att se över resterande delarna av ombyggnationen.

Hur har brandproblemet gått? Har ni kommit fram till en lösning?

Med vänliga hälsningar

(Uppgift utelämnas)

Bygglövsavdelning
Natur- och byggnadsförvaltningen
Huddinge kommun
141 85 Huddinge

huddinge.se

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: ([Uppgift utelämnas](#)) Skickat: den 5 februari 2018 11:01

Till: (*Uppgift utelämnas*)

Ämne: Flemingsberg station

Hej (*Uppgift utelämnas*)

Snälla prioritera

Och skriv ut ett interimistiskt slutintyg jag ber

Skickat från min iPhone Mvh (*Uppgift utelämnas*)

Tänk på miljön! Behöver du skriva ut det här meddelandet?

(Uppgift utelämnas)

Protokoll fört vid slutsamråd (PBL 10 kap. 30-33 §§)

Fastighetsbeteckning: VISÄTTRA 1:13

Ärendet avser: Bygglov för tillbyggnad av pendeltågstation samt fasad-
ändring. Lovet omfattar solceller samt ventilationshuvor på
tak, miljörum om 19,6 kvm BYA, kylanläggning med till-
kommande OPA om 33,5 kvm, takterrass med OPA om
70,22 kvm, skärmtak med OPA om 70,5 kvm

Slutsamrådsdatum: 2018-02-15

Slutsamråd har hållits på plats enligt 10 kap. 30-33 §§ plan- och bygglagen,
PBL.

Närvarande:
Byggherre (BH): *(Uppgift utelämnas)*
Övriga närvarande:

Kontrollansvarig
(KA): *(Uppgift utelämnas)*
Protokollförare:

Följande punkter har tagits upp vid slutsamrådet:

1. hur kontrollplanen, andra villkor i startbeskedet och kompletterade villkor har följts
2. avvikelser från de krav som gäller för åtgärderna
3. den kontrollansvariges utlåtande enligt 10 kap. 11 § 6
4. den kontrollansvariges och bygglovsavdelningen dokumentation över besök på byggarbetsplatsen och annan dokumentation över arbetes utförande
5. behov av andra åtgärder, och

6. förutsättningarna för ett slutbesked

Följande handlingar är inlämnade och klara:

- OVK-protokoll
- Plan- och lägeskontroll
- Sakkunnighetsutlåtande avseende tillgängligheten
- Relationsritningar
- Bestyrkt kontrollplan om att byggnadsåtgärderna överensstämmer med beviljat bygglov

Följande handlingar saknas för att kunna utfärda slutbesked:

- Relationsritningar, skärmtaket redovisas från fasaden
- Fuktsäkerhetsdokumentation
- Radonmätning
- Sakkunnighetsintyg om buller (inomhus), brist ska åtgärdas och nytt sakkunnighetsintyg om buller ska lämnas in
- Sakkunnighetsintyg om fuktskydd
- VA-installationsritningar
- Luftflödesprotokoll
- Besiktningsprotokoll för imkanal
- Slutlig brandskyddsdokumentation
- Besiktningsprotokoll angående hiss och andra motordrivna anordningar

När ovanstående handlingar har inlämnats till bygglovsavdelningen utfärdas slutbesked.

Interimistiskt slutbesked kan ges när följande handlingar lämnas in till bygglovsavdelningen:

- Besiktningsprotokoll för imkanal
- Slutlig brandskyddsdokumentation
- Besiktningsprotokoll angående hiss och andra motordrivna anordningar
- Utlåtande från berörd kontrollansvarig enligt 10 kap. 11§ 6 pkt PBL i utlåtande ska det framgå tydligt vilka utrymmen och hyresgäster ska tas i bruk.

När ovanstående handlingar har inlämnats till bygglovsavdelningen utfärdas interimistiskt slutbesked slutbesked.

Övriga upplysningar

Byggnadsverket som omfattas av startbeskedet får inte tas i bruk förrän natur- och byggnadsnämnden har gett ett slutbesked, om nämnden inte beslutar annat enligt 10 kap. 4 § PBL.

Om byggnadsverket tas i bruk innan slutbesked har utfärdats påförs en byggsanktionsavgift enligt 11 kap. 51 § PBL.

För natur- och byggnadsnämnden
(Uppgift utelämnas)

Kopia till:

Kontrollansvarig

(Uppgift utelämnas)

Protokoll fört vid slutsamråd (PBL 10 kap. 30-33 §§)

Fastighetsbeteckning: VISÄTTRA 1:13

Ärendet avser: Bygglov för tillbyggnad av pendeltågstation samt fasad-
ändring. Lovet omfattar solceller samt ventilationshuvor på
tak, miljörum om 19,6 kvm BYA, kylanläggning med till-
kommande OPA om 33,5 kvm, takterrass med OPA om
70,22 kvm, skärmtak med OPA om 70,5 kvm

Slutsamrådsdatum: 2018-02-15

Slutsamråd har hållits på plats enligt 10 kap. 30-33 §§ plan- och bygglagen,
PBL.

Närvarande:
Byggherre (BH): *(Uppgift utelämnas)*
Övriga närvarande:

Kontrollansvarig
(KA): *(Uppgift utelämnas)*
Protokollförare:

Följande punkter har tagits upp vid slutsamrådet:

1. hur kontrollplanen, andra villkor i startbeskedet och kompletterade villkor har följts
2. avvikelser från de krav som gäller för åtgärderna
3. den kontrollansvariges utlåtande enligt 10 kap. 11 § 6
4. den kontrollansvariges och bygglovsavdelningen dokumentation över besök på byggarbetsplatsen och annan dokumentation över arbetes utförande
5. behov av andra åtgärder, och

6. förutsättningarna för ett slutbesked

Följande handlingar är inlämnade och klara:

- OVK-protokoll
- Plan- och lägeskontroll
- Sakkunnighetsutlåtande avseende tillgängligheten
- Relationsritningar
- Bestyrkt kontrollplan om att byggnadsåtgärderna överensstämmer med beviljat bygglov

Följande handlingar saknas för att kunna utfärda slutbesked:

- Relationsritningar, skärmtaket redovisas från fasaden
- Fuktsäkerhetsdokumentation
- Radonmätning
- Sakkunnighetsintyg om buller (inomhus), brist ska åtgärdas och nytt sakkunnighetsintyg om buller ska lämnas in
- Sakkunnighetsintyg om fuktskydd
- VA-installationsritningar
- Luftflödesprotokoll
- Besiktningsprotokoll för imkanal
- Slutlig brandskyddsdokumentation
- Besiktningsprotokoll angående hiss och andra motordrivna anordningar

När ovanstående handlingar har inlämnats till bygglovsavdelningen utfärdas slutbesked.

Interimistiskt slutbesked kan ges när följande handlingar lämnas in till bygglovsavdelningen:

- Besiktningsprotokoll för imkanal
- Slutlig brandskyddsdokumentation
- Besiktningsprotokoll angående hiss och andra motordrivna anordningar
- Utlåtande från berörd kontrollansvarig enligt 10 kap. 11§ 6 pkt PBL i utlåtande ska det framgå tydligt vilka utrymmen och hyresgäster ska tas i bruk.

När ovanstående handlingar har inlämnats till bygglovsavdelningen utfärdas interimistiskt slutbesked slutbesked.

Övriga upplysningar

Byggnadsverket som omfattas av startbeskedet får inte tas i bruk förrän natur- och byggnadsnämnden har gett ett slutbesked, om nämnden inte beslutar annat enligt 10 kap. 4 § PBL.

Om byggnadsverket tas i bruk innan slutbesked har utfärdats påförs en byggsanktionsavgift enligt 11 kap. 51 § PBL.

För natur- och
byggnadsnämnden (Uppgift
utelämnas)

Kopia till:

Kontrollansvarig

Från: [\(Uppgift utelämnas\)](#)
Till: [\(Uppgift utelämnas\)](#)
Kopia: [\(Uppgifter utelämnas\)](#) Flemingsbergstation, komplettering _____
Ärende: den 16 mars 2018 11:00:00
Datum: [Protokoll fört vid slutsamråd.Pdf](#)
Bilagor: _____
[image002.png](#)

Hej!

För ett beslut om interimistiskt slutbesked begärdes följande handlingar enligt slutsamråds protokollet 15 februari 2018, se bifogad protokoll:

- Besiktningsprotokoll för imkanal
- Slutlig brandskyddsdokumentation
- Besiktningsprotokoll angående hiss och andra motordrivna anordningar
- Utlåtande från berörd kontrollansvarig enligt 10 kap. 11 § 6 pkt PBL i utlåtande ska det framgå tydligt vilka utrymmen och hyresgäster ska tas i bruk.

Ni har kommit in med följande handlingar 13 februari 2018:

- Intyg från brandsakkunnig

Ni har kommit in med följande handlingar 16 februari 2018:

- Plan- och lägeskontroll

Ni har kommit in med följande handlingar 23 februari 2018:

- Besiktningsprotokoll för imkanal
  - o Ej godkänd.
- Förklaring gällande sotarintyget
- OVK för hela byggnaden
- Intyg passivt brandskydd
- Sakkunnighetsintyg om fuktskydd
- Intyg från brandsakkunnig
  - o Slutlig brandskyddsdokumentation har begärts, relationshandlingar ska lämnas in enligt slutsamrådet
- Utförandekontroll brandskydd
  - o Slutlig brandskyddsdokumentation har begärts, relationshandlingar ska lämnas in enligt slutsamrådet
- Besiktningsprotokoll angående hiss
  - o Saknade fastighetsbeteckning, revidering inlämnades 7 mars 2018
- VA-installationsritningar

Följande handlingar kvarstår för ett beslut om slutbesked:

- Relationsritningar, skärmtaket redovisas från fasaden
- Fuktsäkerhetsdokumentation
- Radonmätning
- Sakkunnighetsintyg om buller (inomhus), brist ska åtgärdas och nytt

sakkunnighetsintyg om buller lämnas in

- Luftflödesprotokoll
- Besiktningsprotokoll för imkanal
- Slutlig brandskyddsdocumentation
- Besiktningsprotokoll angående motordrivna anordningar

Följande handlingar kvarstår för ett beslut om interimistiskt slutbesked:

- Besiktningsprotokoll för imkanal
- Slutlig brandskyddsdocumentation
- Besiktningsprotokoll angående motordrivna anordningar
- Utlåtande från berörd kontrollansvarig enligt 10 kap. 11 § 6 pkt PBL i utlåtande ska det framgå tydligt vilka utrymmen och hyresgäster ska tas i bruk.

Följande handlingar är inlämnade och klara:

- OVK-protokoll
- Plan- och lägeskontroll
- Sakkunnighetsutlåtande avseende tillgängligheten
- Relationsritningar
- Bestyrkt kontrollplan om att byggnadsåtgärderna överensstämmer med beviljat bygglov
- VA-installationsritningar
- Sakkunnighetsintyg om fuktskydd
- Besiktningsprotokoll angående hiss

Med vänliga hälsningar

(Uppgift utelämnas)

Bygglovsavdelning

Natur- och byggnadsförvaltningen

Huddinge kommun

141 85 Huddinge

huddinge.se

Från: [\(Uppgift utelämnas\)](#)
Till: [\(Uppgift utelämnas\)](#)
Kopia: [\(Uppgift utelämnas\) SV:](#)
Ärende: Flemingsbergs station
Datum: den 20 mars 2018 08:53:00
Bilagor: [image001.jpg](#)

Hej (Uppgift utelämnas)!

Svar på er fråga har besvarats i tidigare mailkonversationer samt under slutsamrådet, framgår i protokollet vad ni ska komma in med.

Se svar i rött på samtliga punkter ni efterfrågar.

- Utlåtande tillgänglighet, denna handlingar har meddelats är godkänd. Framgår i tidigare mailkonversationer.
- Relationsritningar, förpackade lika bygglov, denna handlingar har ni kommit in med och för slutbesked har vi begärt en relation för skärmtaket. Framgår i tidigare mailkonversationer.
- Sotarintyg, denna handlingar har ni fortfarande inte kommit in med, samtliga föregående handlingar ni har kommit in med är kopior. Skicka in rätt handlingar enligt vad som begärdes under slutsamrådet, i besiktningsprotokollet för imkanal ska det framgå klart och tydligt om den är godkänd.
- Brandskyddsdocumentation med bilagor och ritningar, ni har fortfarande inte skickat in någon slutlig brandskyddsdocumentation med relationshandlingar, framgår i protokollet samt tidigare mailkonversationer. Ni lämnar in endast intyg och ett protokoll detta har vi meddelat er är inte godkänt.

Ni har nu den 16 mars 2018 kommit in med handlingar till bygglovsavdelningen, när vi har tagit del av samtliga handlingar återkommer vi till er med ett beslut.

Med vänliga hälsningar

(Uppgift utelämnas)

Bygglovsavdelning

Natur- och byggnadsförvaltningen

Huddinge kommun

141 85 Huddinge

huddinge.se

Från: (Uppgift utelämnas)] **Skickat:** den 19 mars 2018

14:18

Till: (Uppgift utelämnas)

Kopia: (Uppgift utelämnas)

Ämne: Flemingsbergs station

Hej,

Tacksam om du kan meddela varför interimistiskt slutbesked ännu inte meddelats. Vid vårt möte den 15 februari meddelade du att ni ville få in fyra handlingar innan interimistiskt slutbesked skulle kunna meddelas. Detta var:

- Utlåtande tillgänglighet
- Relationsritningar, förpackade lika bygglov
- Sotarintyg
- Brandskyddsdocumentation med bilagor och ritningar

Såvitt jag förstår överlämnades samtliga dessa handlingar tämligen omgående men ändå har vi, en månad senare, ännu inget interimistiskt slutbesked.

Hälsningar

(Uppgift utelämnas)

Korrespondans och inlämning av handlingar

Datum Specifikation

- 201 7-1 0-1 Inbjudan till slutsamråd /platsbesök
- 201 7-1 1 -1 (Uppgift utelämnas) avböjt mötet
- 201 7-1 0-2 Påpekande att ett möte är viktigt anser Micke återkom med tid som passar er
- 201 7-1 0-2 2017-11-03 inlagt slutsamråd svar från Hanna
- 201 7-1 1 -1 Protokoll från slutsamråd
- 201 7-1 1 -1 Hanna fel tolkar att det endast är två hyresgäster
- 201 7-1 1 -1 Ansökan om interimistiskt slutintyg för karusell dörrar (erhållits ännu) inlämnat både digitalt och via receptionen på byggnadsnämnden
- 2017-11-20 Ny förfrågan om ett slutmöte ang resterande delar
- 2017-11-20 Bestämnd tid 2017-12-12
- 2017-12-02 Samtliga arbetstagar intyg lämnas in
- 2017-12-13 protokoll från slutsamråd 2017-12-12 inkl vad som ska bifogas för ansökan
- 2017-12-20 Följande handlingar ska ni inkomma med för ett beslut om interimistiskt slutbesked:
- Sakkunnighetsintyg om buller (inomhus) **levererat**
  - Besiktningssprotokoll angående hiss **Levererat**
  - Besiktningssprotokoll angående andra motordrivna anordningar (karusell dörrar) **Levererat**
  - Sakkunnighetsutlåtande avseende tillgängligheten, gällande berörd del **Levererat**
  - Plan- och lägeskontroll **är inte relevant för interimistiskt Tomas Marimon är sjuk Maria Grum färdigställer idag**
  - Besiktningssprotokoll för imkanal **Levererat**
  - Sakkunnighetsintyg om fuktskydd, gällande berörd del **Levererat**
  - Utlåtande från berörd kontrollansvarig **Levererat**
  - Bestyrkt kontrollplan **ja för sökt del levererat**
  - Relationshandlingar **Levererat**
- Följande handlingar har mottagits:
- OVK-protokoll
  - Intyg från Brandsakkunnig
  - Arbetsgivarintyg för:

(Uppgifter utelämnas)

- 201 7-1 2-20 Judmätning levereras
- 201 7-1 2-20 Relations ritningar lämnas in 2017-12-21 Mail från (Uppgift utelämnas) (Uppgift utelämnas !)

Jag förstår inte alls vad du menar, dom handlingar som ska vara inlämnade för att få ett interimistiskt slut intyg för sökt del är uppfyllda. (samt inlämnade)
Pga sjukdom av (Uppgift utelämnas) på inmätning, så har (Uppgift utelämnas) tagit över.
Detta kan ju inte vara avgörande, för att du inte skulle utfärda ett interimistiskt slut intyg.

Vore ytterst tacksam för ett interimistiskt slut intyg.

Då även jag kommer vara ledig i mellan dagarna

201 7-1 2-2 (Uppgift utelämnas) anser att (Uppgift utelämnas) ska behandlas som separat ärende (ansökts som separat av entreprenaden)

201 7-1 2-2 (Uppgift utelämnas) ifrågasätter varför detta ska behandlas separat

201 7-1 2-2 (Uppgift utelämnas) kan inte förklara varför men pga av tidsbrist lämnas en anmälan in 201 7-1 2-2 Separat brandutlåtande enbart för (Uppgift utelämnas) lämnas in

201 8-01 -08 lämnar även in avtalet mellan Jernhusen och Södertörns brandförvar

201 8-01 -1 lämnar in utförandekontroll brandskydd

201 8-01 -1 Mail från (Uppgift utelämnas)

Hej (Uppgift utelämnas) !

Varför får jag inte mitt interimistiska slut intyg??

det kan inte saknas något.

201 8-01 -1 svar från (Uppgift utelämnas);

Hej!

När jag har möjligheten att ta en del av handlingarna, återkommer jag med ett beslut gällande ärendet.

Med vänliga hälsningar

(Uppgift utelämnas)

201 8-01 -2 Mail från (Uppgift utelämnas)

Hej (Uppgift utelämnas)!

Har du haft möjlighet ännu, att inkomma med interimistiskt slut intyg inkommer strax med interimistisk för resten huset.

201 8-01 -2 Svar från (Uppgift utelämnas);

Hej (Uppgift utelämnas)!

Sitter med ert ärende har tyvärr inte hunnit gå igenom allt än, dock är det för många brister för ett beslut.

Behöver gå igenom allt för att återkomma till er med vad som saknas.

Med vänliga hälsningar

(Uppgift utelämnas)

201 8-01 -2 Mail från (Uppgift utelämnas);

Hej (Uppgift utelämnas) !

Märkligt då det är ansökan om interimistiskt slut intyg.

Då behövs inte prick fria dokument.

i vilket fall som helst så är nu ansökan om interimistiskt slut intyg för hela huset snart klart.

201 8-02-01 Brandskydds dokumentation för resterande hus lämnas in

201 8-02-05 Mail från (Uppgift utelämnas)

Hej (Uppgift utelämnas)

Snälla prioritera

Och skriv ut ett interimistiskt slutintyg jag ber

201 8-02-05 Mail (Uppgift utelämnas);

Hej vi kan boka ett möte omgående

Jag har skickat nya brandutlåtandet

Och haft möte med Södertörns brandförsvaret. Det finns inga problem. Förstår inte varför detta tar sådan tid. När man söker ett interimistiskt slutintyg innebär det att allt inte är komplett. Utan ka avgör vad som kan anses som försumbart. I detta fall utsättning samt komplett sotarintyg. Ansvaret ligger hos ka div (mig). Vi kommer inte söka slutintyg förrän i mars då relationshandlingar har upprättats. Återkom med förslag på mötets tid. Jag kan när som helst detta är prio 1 för mig. Mvh

(Uppgift utelämnas)

201 8.02.1 Svar från (Uppgift utelämnas);

> Hej!

> Ert ärende är ett sådan "prio" ärende fortsatt tar det tid att handlägga ärendet.

> Vi behöver boka in ett slutsamråd för att se över resterande delarna av ombyggnationen.

> Hur har brandproblemet gått? Har ni kommit fram till en lösning?

> Med vänliga hälsningar

> (Uppgift utelämnas)

201 8-02-07 Mail från (Uppgift utelämnas);

Hej!

Innan ett beslut om interimistiskt slutbesked kan ges ska ett slutsamråd hållas, detta hade vi sist gällande (Uppgift utelämnas).

Beslut om interimistiskt slutbesked kunde inte ges då det var för många brister.

För resterande delen av bygglovets ska tas i bruk med ett beslut om interimistiskt slutbesked ska ett nytt slutsamråd hållas, slutsamråd kan bokas Onsdag 14/2 kl. 15:00.

Byggnadsnämnden bedömer vad som anses vara försumbar.

Med vänliga hälsningar

201 8-02-07 Mail från (Uppgift utelämnas);

Då vi har kompletterat efter ert önske mål angående burger king och vi har haft slutsamråd .

bör jag få ett interimistiskt slutintyg

201 8-02-08 Mail från (Uppgift utelämnas)

Hej!

Se bifogad startbesked gällande ombyggnation av Visättra 1:13, Generatoren 3 samt Grantorp 5:5:

Utlåtande från berörd kontrollansvarig enligt 10 kap. 11 § 6 pkt PBL

Har förekommit brister utlåtandet ska revideras och inlämnas när samtliga brister är lösta. [se utlåtande 2017-12-14](#)

Besiktningssprotokoll för imkanal

Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen [se inlämnat 2017-12-14](#)

Slutlig brandskyddsdocumentation

Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen [Se inlämnat 2017-12-19 \(självklart inte slutlig brandskydd documentation, då det enbart gäller Burger King kök plan 1\)](#)

VA-installationsritning

Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen [Se PBL 10:36](#)

OVK-protokoll

Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen [Se inlämnat 2017-12-19](#)

Luftflödesprotokoll

Har ej mottagit **Se inlämnat 2017-12-19**

Plan- och lägeskontroll

Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **ingår inte i denna ansökan**

Fuktsäkerhetsdokumentation

Lämnats in, dock förekommer det inte vilken fastighetsbeteckning eller ärendet det gäller **Se inlämnat 2017-12- 19**

Besiktningssprotokoll angående hissar och motordrivna anordningar: **ingår inte i denna ansökan**

Innehar brister, ska vara åtgärdade enligt protokollet

Fastighetsbeteckning saknas

Besiktningssprotokoll gällande motordrivna anordningar har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **ingår inte i denna ansökan**

Sakkunnighetsutlåtande avseende tillgängligheten **Se inlämnat 2017-12-19**

Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen

Sakkunnighetsintyg om buller (inomhus) : **se PBL 10:36 ingår i ansökan vid senare skede och gäller ventilations rummet plan 3 enbart.**

Innehar brister, ska uppfylla kraven enligt BBR

Fastighetsbeteckning saknas

Sakkunnighetsintyg om fuktskydd

Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen **Se inlämnat 2017-12-15**

Radonmätning **Se PBL 10:36 inlämnas i ansökan vid senare tillfälle gällande hela huset.**

Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen

Bestyrkt kontrollplan om att byggnadsåtgärderna överensstämmer med beviljat bygglov

Inlämnat

En del kontrollpunkter gällande säkerhet vid användning inte är bestyrkta

Relationshandlingar

Inlämnat

Se bifogad startbesked gällande hyresgäst Anpassning för Burger King:

Bestyrkt kontrollplan

Inlämnat

OVK-protokoll

Inlämnat

Luftflödesprotokoll

Inlämnat

Utlåtande från kontrollansvarig enligt 10 kap. 11 § 6 pkt PBL

Har förekommit brister utlåtandet ska revideras och inlämnas när samtliga brister är lösta.

Besiktningssprotokoll för imkanal

Ej godkänd **Se besiktning utlåtande inlämnat 2017-12-15 det står inte att den inte är godkänd enbart att rensluckor saknas.**

Slutlig brandskyddsdokumentation

Inlämnad slutlig brandskyddsdokumentation innehar brister

Bristerna ska vara lösta :**Det har du själv kontrollerat med Södertörns brandförsvaret , anläggning är helt i drift och överlämnad.**

Slutlig yttrande från tillgänglighetssakkunnig

Har inte lämnats in till bygglovsavdelningen [Se inlämnat 2017-12-15](#)

Sakkunnighetsintyg om fuktskydd

Inlämnat

Samtliga punkter ska ses över och redovisas på plats under ett slutsamråd.

Slutsamråd kan bokas Ons 15/2 Kl. 15:00, återkom om ni har möjlighet.

201 8-02-08 Hej(Uppgift utelämnas !

se svar i rött (se ovan i detta dokument)

Vi söker ett interimistiskt slut intyg för Burger King som en del av entreprenaden. på plan 1.

det ingår ingen hiss eller motordrivna anordningar i denna ansökan.

verkar som inlämnade dokument försvunnit hos er trots att vi lämnat in dubbla kopior.

201 8-02-08 Mail från (Uppgift utelämnas)

Interimistiskt slutbesked ges inte, då det inte är komplett samt för många brister.

Ni har inkommit med en begäran om slutbesked, beslut om slutbesked vägras kan ges då det inte är komplett.

Nytt slutsamråd ska hållas och kan bokas 15/2 Kl. 15:00.

Under slutsamrådet ska förutsättningarna för ett beslut om interimistiskt slutbesked/slutbesked diskuteras enligt beviljat startbesked.

Återkom om ni har möjlighet att boka in ett slutsamråd.

201 8-02-1 Mail från (Uppgift utelämnas)ang slutligt

brandutlåtande
Hej Hanna

Här kommer slutligt brandutlåtande

Är det nu något mer som krävs för att vi ska få ett interimistiskt slutintyg omg ???

Jag skulle vilja att du tar med en av dina chefer på torsdag

Mvh Micke

201 8-02-1 Mail från (Uppgift utelämnas);

Hej (Uppgift utelämnas)!

nu kommer komplett

om du inte hinner skriva ut ett intyg idag räcker det med ett mail

inskickat för tredje gången

Meddelandet kan nu skickas med följande bifogade filer eller länkar:

ansökan om interimistiskt bk inter

Brandutlåtande enbart BK

Bygglovsritning med moln ändring BK

kontrollplan

OVK hela entreprenaden inkl BK

Ritning med svartplåtskanal molnade ej ingående

Sotar intyg med förklaring

Tillgänglighetsutlåtande 2018-02-16

Visättra 1.13 (Flemingsberg pendeltågstation), Huddinge utlatandeutfortbrandskydd 2018-02-13 totalt

201 8-02-1 Inlämning av samtliga ritningar och ovk kontrollplan m.m

201 8-02-1 Separat inlämning av svartplåtskanalen

201 8-02-21 Mail från (Uppgift utelämnas)

Hur går det med det interimistiska slut intyget ??
vill ha det innan denna vecka är slut

201 8-02-1 Mail från (Uppgift utelämnas);

Fanns inget bifogad av er.

Förutsättningarna för ett beslut om interimistiskt slutbesked diskuteras under slutsamrådet.

Önskar min chef närvarande är ni välkommen att kontakta honom, Rickard Castillo.

201 8-02-22 Mail från (Uppgift utelämnas)

Hej (Uppgift utelämnas)

Kan man få ett svar iallafall

Jag hinner inte

Eller visst det kommer

201 8-02-22 Mail från (Uppgift utelämnas);

Svar kommer från byggnadsnämnden när vi tagit del av samtliga handlingar och samlat ihop allt.

201 8-02-22 Mail från (Uppgift utelämnas);

Men vad är det för handlingar som saknas Vi frågade fyra gånger under slutmötet och då var det sex dokument som skulle in vilka har levererats Blir väldigt frustrerad

201 8-02-23 (Uppgift utelämnas)

Sotarintyget är ett godkänt utförande. Hur tydligt ska han skriva??

Skickar med säkerhetsutlåtandet igen för hiss.

Även brandutlåtandet skickar jag igen, byggnaden är godkänd.

kompletterar med övrigt till ansökan om slut intyg.

2018-02-23 Inlämning ytterligare än gång Brand /sotar intyg har nu tappat räkningen på hur många gånger dessa skickats

201 8-02-27 Ett ännu tydligare sotar intyg lämnas in

201 8-03-07 Slututlåtande hiss lämnas in

201 8-03-07 Mail från (Uppgift utelämnas)

Hej vad är det som dröjer är det ytterligare något du

saknar ???2018-03-13 Mail från (Uppgift utelämnas)

Hej (Uppgift utelämnas) !

Då detta inte fungerar, behöver vi få till ett möte OMG.

Bjud även in (Uppgift utelämnas) Till mötet.

201 8-03-1 Mail från (Uppgift utelämnas);

jag bokar ett möte omgående

201 8-03-1 Mail från (Uppgift utelämnas) om vilka bilagor han anser saknas

201 8-03-1 Leverans av handlingar för att förtydliga det redan inskickade

201 8-03-20 Leverans av handlingar för att förtydliga det redan inskickade

Upprättad av *(Uppgift utelämnas)*

HANDLÄGGARE
Mikael Lindbom
mikael.lindbom@huddinge.se
08-535 364 16

Natur- och byggnadsnämnden

FORSEN 62 (Uppgift utelämnas) - Anmälan om olovlig mur m.m.

Förslag till beslut

Natur- och byggnadsnämnden tar ut en byggsanktionsavgift av fastighetens ägare (Uppgift utelämnas). Betalningsansvaret är solidariskt. Avgiften uppgår till 5 232 kronor.

Natur- och byggnadsnämnden avskriver ärendet.

Ärendets bakgrund

Den 22 juli 2015 inkom en anonym anmälan om olovliga markförändringar, en anlagd parkeringsyta, trädfällning samt byggnation av murar.

I augusti 2015 utförde bygglovsavdelningen en besiktning av fastigheten. Då konstaterades att en parkeringsyta och en mur hade anlagts. 9,26 meter av muren har en höjd på mellan 50 och 68 cm. Den har uppförts utan bygglov och startbesked.

Efter fråga om förklaring svarade den ena fastighetsägaren (*Uppgift utelämnas*) den 5 augusti 2015 att de hade varit i kontakt med kommunen i juni 2015 och då fått besked av bygglovsavdelningen om att det inte gick att uppföra en carport eller ett garage på prickad mark på fastigheten, men att de kunde anlägga en parkering.

Den 10 augusti 2015 meddelade bygglovsavdelningen fastighetsägarna att de behövde söka bygglov i efterhand för den del av muren som var högre än 50 centimeter och att den preliminära bedömningen var att bygglov kunde ges.

Den 1 juni 2017 gjorde bygglovsavdelningen en ny besiktning av fastigheten.

Den 12 april 2018 kontaktade bygglovsavdelningen fastighetsägaren för att utföra ännu en besiktning. Den 20 april 2018 utfördes besiktningen. Då konstaterades igen att muren står kvar och kräver bygglov i efterhand och att den preliminära bedömningen var att bygglov i efterhand kunde ges samt att en byggsanktionsavgift skulle tas ut eftersom åtgärden hade utförts utan bygglov och startbesked.

Fastighetsägaren, (*Uppgift utelämnas*), ansökte den 21 maj 2018 om bygglov för uppförande av mur/plank. Ansökan var komplett den 13 augusti 2018. Bygglov i efterhand gavs den 27 augusti 2018.

Planförhållanden

Fastigheten omfattas av detaljplan med aktbeteckning 0126K-13675 från den 5 juni 2003. Fastigheten är enligt detaljplanen avsedd för bostäder. Punktprickad mark är mark som inte får bebyggas. Högst fyra parkeringsplatser får anordnas på tomten.

Förvaltningens bedömning

Markförändring

Inom områden med detaljplan krävs marklov för schaktningar eller fyllningar som avsevärt ändrar markens höjdläge. Utförd markförändring bedöms vara mellan 0 och 20 - 30 cm. Förändringen bedöms inte ändra markens höjdläge avsevärt. Den är därmed inte marklovspliktig och lämnas utan åtgärd.

Anlagd parkeringsyta

Enligt 6 kap. 2 § 3 plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, krävs det inte bygglov för att anordna en parkeringsplats om det på fastigheten finns endast ett eller två enbostadshus eller ett tvåbostadshus och parkeringsplatsen är avsedd uteslutande för fastighetens behov. Den aktuella parkeringsytan bedöms vara en sådan bygglovsbefriad parkeringsplats.

Parkeringsplatsen är delvis anlagd på prickad mark som enligt detaljplanen inte får bebyggas. Detaljplanen är från 2003. Vid tolkning av detaljplanebestämmelserna ska den lagstiftning tillämpas som gällde när planen beslutades, dvs. den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL. Att anlägga parkeringsplatser var inte att bebygga enligt ÄPBL. Det finns således inte något hinder mot att anlägga parkeringsytan på den prickade marken, jfr MÖD:s dom den 6 november 2012 i mål nr P 5924-12.

Detaljplanen föreskriver att högst 4 parkeringsplatser får anordnas på tomten. Anlagd parkeringsyta är cirka 7 gånger 10,5 meter och vilket ger 3-4 parkeringsplatser.

Trädfällning

Enligt detaljplanen krävs inget marklov för trädfällning. Frågan om trädfällning föranleder därmed inte någon åtgärd enligt 11 kap. PBL.

Murar

Enligt 6 kap. 1 § 7 plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, krävs bygglov för murar.

Den anmälda muren har uppförts utan lov och startbesked under 2015.

Fastighetsägaren har sökt bygglov i efterhand för muren. Bygglov gavs den 27 augusti 2018.

Eftersom muren uppfördes utan lov och startbesked ska en byggsanktionsavgift tas ut enligt 11 kap. 51 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Byggsanktionsavgiften fastställs till 5 232 kronor enligt 9 kap. 12 § 8 PBF, se bilaga 3 för beräkningen.

Byggsanktionsavgiften ska tas ut av den som var ägare till den fastighet eller det byggnadsverk som överträdelsen avser, när överträdelsen begicks.

Faktura avseende byggsanktionsavgiften kommer att skickas ut separat. Avgiften ska betalas enligt det förfalldatum som anges på fakturan. Om ett beslut om byggsanktionsavgift upphävs ska tillsynsmyndigheten återbetala avgiften jämte ränta.

Kommunicering med sökande

Förslag till beslut har kommunicerats med sökande, (Uppgift utelämnas) under tiden den 3 oktober 2018 till den 18 oktober 2018.

Inget yttrande har inkommit.

Camilla Adolfsson
bygglovchef

Mikael Lindbom
handläggare

Bilagor

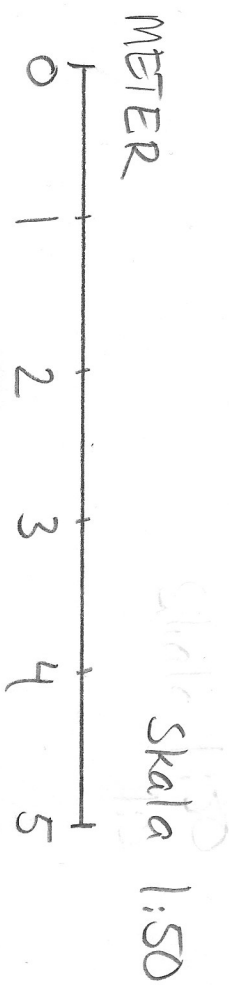
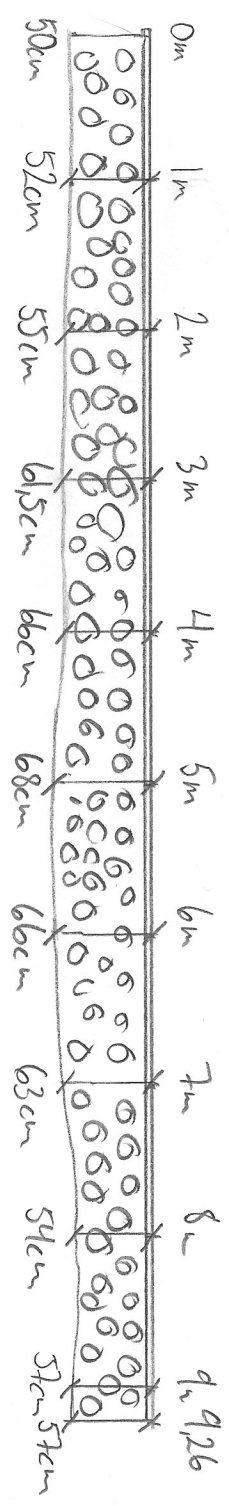
1. Ritningar från beviljat bygglov.
2. Besiktningens utlåtande
3. Beräkning, sanktionsavgift

Beslutet delges

*Sökande/Byggherre/Fastighetsägare
(Uppgift utelämnas)*

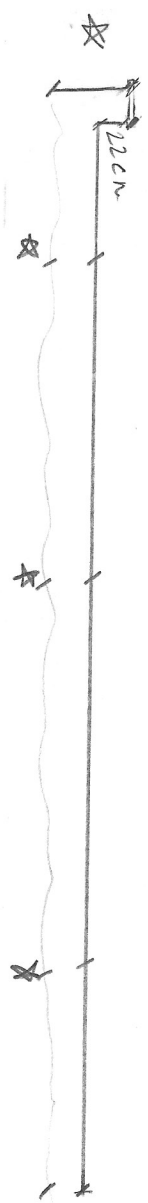
*Fastighetsägare
(Uppgift utelämnas)*

Mör ved matt från B → A
(Muren sett från huset mot gatan)

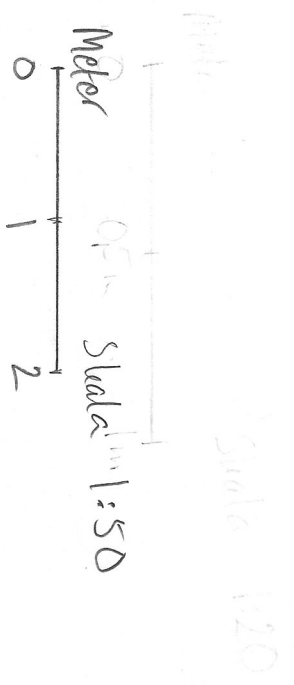

Ritning från C → D

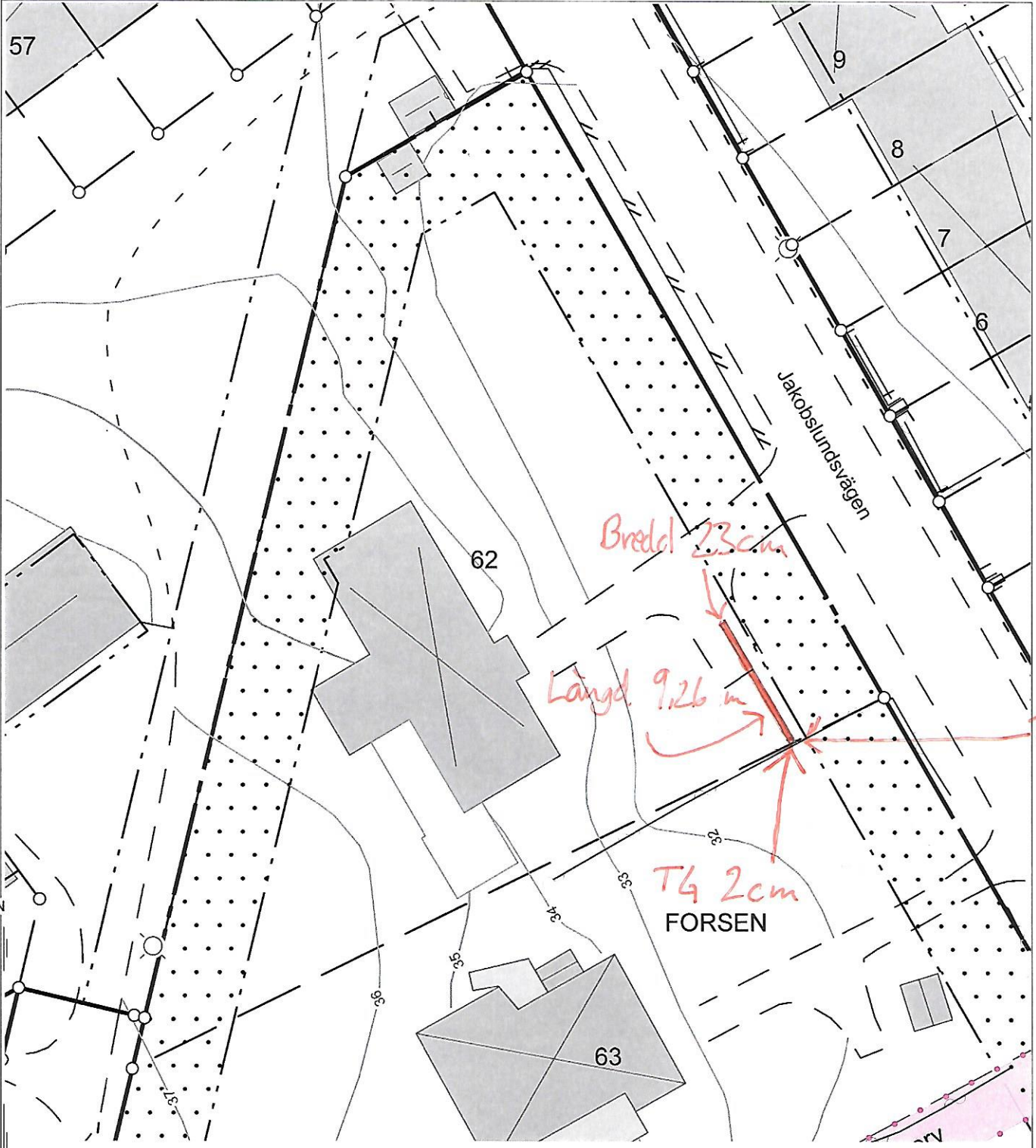
6/11 2018

✶ Här har grannen grävt upp sin häck för att sedan återfylla och jämnas ut marken inkl. våran parkering.

0 4 8 12 16 20 m

Format: A4S
Skala: 1:400

Koordinatsystem: SWEREF 99 18 00
Höjdsystem: RH 2000

Plus höjd på mur max 32,68 m

Grannemedgivande Forsen 63

Huddinge

Lantmäteriafdelningen
Natur- och byggnadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Markus Leoson
Markus Leoson 2018-08-12
Catalina Leoson
Catalina Leoson 2018-08-12

**UTDRAG UR KARTDATABAS
FORSEN 62**

Dnr: NBF18-2063

Adress: Gamla Kyrkvägen 88, 14171 Segeltorp
Areal (m²): 1747
Upprättad: 2018-06-28 av: Raffaele Mandoli

Övriga uppgifter:

Giltighetstid: 1 år
Fastigheten är inte fältkontrollerad
Kvalité på gräns: +/- 0,05m
Detaljprojektering bör ej ske efter nivåkurvor.

(Uppgift utelämnas)

Utlåtande från besiktning av fastigheten FORSEN 62 (Uppgift utelämnas) i Huddinge kommun

Besiktningdatum: 2018-04-20

Ärendet avser: Olovlig åtgärd, olovlig mur samt ändrad marknivå.

Närvarande: (Uppgift utelämnas)

Vi har varit på er fastighet och gjort en besiktning med anledning av att det inkommit en anmälan om att höjning av marken har gjorts med mer än 50 cm, en mur har byggts och träd har fällts utmed vägen.

Vid besiktningen noterade vi följande:

En stenlagd parkeringsplats har byggts. Marknivån har höjts och murar har uppförts runt parkeringen. Murarna som omgärdar parkeringsytan har en höjd som varierar mellan 50cm och 68cm.

När en bygglovspliktig åtgärd vidtagits utan lov ska natur- och byggnadsnämnden se till att det som har utförts blir undanröjt eller på annat sätt rättat.

Bedömning

Bygglovsavdelningen bedömer att den olovliga åtgärden kräver bygglov. Det som kräver bygglov är de delar av muren som överstiger 50 centimeters höjd. Den preliminära bedömningen är att bygglov i efterhand bör kunna ges. Av den anledningen föreläggs ni att inkomma med en ansökan om bygglov senast den 28 maj 2018.

(se <https://www.huddinge.se/bostad-och-miljo/bygglov/>).

Om bygglov i efterhand ges kommer en byggsanktionsavgift tas ut. Om föreläggandet inte följs kan vi, på ägarens bekostnad, komma att upprätta de ritningar och vidta de åtgärder som är nödvändiga för att pröva frågan om lov.

Ni har även möjlighet att riva de delar av muren som bedöms kräva bygglov.

När en åtgärd utförs utan startbesked tas en byggsanktionsavgift ut om inte rättelse sker innan frågan om påföljd eller ingripande tas upp till överläggning vid sammanträde med natur- och byggnadsnämnden. Med rättelse avses i detta sammanhang att det olovliga rivs.

Som fastighetens ägare uppmanas ni att senast den 28 maj 2018 komma in med en skriftlig förklaring. Om ni avser att vidta rättelse, bör det framgå på vilket sätt ni avser att rätta er och när rättelsen kommer att vara vidtagen. Om vi inte har fått in någon skriftlig förklaring kommer bygglovsavdelningen gå vidare med beslut i ärendet.

Vid frågor kontakta bygglovsavdelningen på telefon 08-535 300 00 eller via e-post: bygglov@huddinge.se

Med vänlig hälsning

BYGGLOVSAVDELNINGEN

Byggsanktionsavgift

Fastighetsbeteckning	Forsen 62
Bilaga nummer	3
Byggnadsnämndens diarienummer	NBF 2015-002243

Ärendebeskrivning

Ärende	Påbörjat åtgärd utan startbesked
Vad berör åtgärden?	Lov- eller anmälningspliktiga åtgärder som rör andra byggnadsverk, anläggningar, skyltar och ljusanordningar samt markåtgärder
Vilken typ av åtgärd gäller ditt ärende?	Andra anläggningar än byggnader
Vilken typ av byggnad eller ändring berör åtgärden?	Mur eller plank
Fanns beviljat bygglov eller var anmälan inlämnad innan åtgärden påbörjades?	Nej

Plan- och byggförordning (2011:338) 9 kap 12 § 8 p

12 § Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) påbörja en sådan åtgärd i fråga om en annan anläggning än en byggnad som kräver lov enligt 9 kap. 8 § första stycket 5 plan- och bygglagen eller 6 kap. 1 § eller anmälan enligt 5 § första stycket 8 innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är:
8. 0,025 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,01 prisbasbelopp per löpmeter när det gäller en mur eller ett plank.

Beräkning

Löpmeter	9
Aktuellt prisbasbelopp (pbb)	45 500 kr (2018)
Beräkningsgrundande formel	$(0,025 * pbb) + (0,01 * pbb * löpmeter)$
Beräkning	$(0,025 * 45500) + (0,01 * 45500 * 9)$

Beräknad sanktionsavgift	5 232 kr
---------------------------------	-----------------

HUDDINGE
KOMMUN

NATUR- OCH BYGGNADSFÖRVALTNINGEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE

DATUM
2018-10-04

DIARIENR
NBF 2018-001033

SIDA
1 (4)

HANDLÄGGARE
Anton Rosenberg
anton.rosenberg@huddinge.se

Natur- och byggnadsnämnden

PARADISBACKEN 31 (Uppgift utelämnas) - Anmälan om åtgärd i efterhand för inre ombyggnad av affärshus

Förslag till beslut

1. Natur- och byggnadsnämnden vägrar startbesked.
2. Natur- och byggnadsnämnden tar ut en byggsanktionsavgift av (Uppgift utelämnas) . Avgiften uppgår till 28 381 kronor.
3. Natur- och byggnadsnämnden beslutar om förbud mot användning av serveringsytan tillhörande (*Uppgift utelämnas*), se bilaga 1. Användningsförbudet är förenat med ett vite om 500 000 kronor som kan dömas ut av mark- och miljödomstol om förbudet inte följs. Användningsförbudet träder ikraft omedelbart och gäller fram tills slutbesked har getts.

Ärendets bakgrund

(*Uppgift utelämnas*) anmälde den 8 mars 2018 i efterhand om inre ombyggnad av affärshus. Av anmälan framgår att åtgärden redan är genomförd i samband med en renovering under juli 2017. Åtgärden har genomförts utan anmälan eller startbesked. Åtgärden beskrivs i anmälan som rivning av innervägg för att utöka serveringsyta för (*Uppgift utelämnas*). Lokalen bredvid inhyser kemtvätt/skrädderi. Ansökan har en medföljande planritning där det framgår att en vägg rivs och en vägg tillkommer för att avskilja lokalerna samt att båda väggarna är brandskyddsväggar.

Det 20 mars 2018 skickade bygglovsavdelningen en begäran om komplettering då anmälan inte var fullständig. Den 10 april 2018 inkom vissa kompletteringar. Den 2 maj 2018 skickades ett nytt kompletteringsbrev. Den 1 juni 2018 skickades ett föreläggande om komplettering och att efterfrågade handlingar skulle inkomma senast den 15 juni 2018. Inga ytterligare handlingar har inkommit.

POSTADRESS
Natur- och byggnadsförvaltningen
Bygglovsavdelningen
141 85 Huddinge

BESÖKSADRESS
Sjödalsvägen 29
Huddinge

TELEFON (VX) OCH FAX
08-535 301 00 (servicecenter)

E-POST OCH WEBB
bygglov@huddinge.se
www.huddinge.se

Förvaltningens bedömning

Startbesked

Enligt 9 kap. 16 § plan- och bygglagen (2010:900) (PBL) får en åtgärd inte påbörjas i strid med föreskrifter om skyldighet att anmäla åtgärden.

Enligt 6 kap. 5 § 3 plan- och byggförordningen (2011:338) (PBF) krävs anmälan för en åtgärd som avser att ändringen som innebär att konstruktionen av byggnadens bärande delar berörs eller byggandets planlösning påverkas avsevärt. Enligt 6 kap. 5 § 6 PBF krävs anmälan vid ändring av byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden.

Om en anmälan är ofullständig, får byggnadsnämnden enligt 6 kap. 10 § PBF förelägga sökanden att avhjälpa bristen inom en viss tid. Om föreläggandet inte följs, får byggnadsnämnden avvisa anmälan eller avgöra ärendet i befintligt skick.

Eftersom Planritning i skala 1:100, förslag till kontrollplan och yttrande från skyddsombud/skyddskommitté eller den organisation som företräder arbetstagarna inte har inkommit saknas förutsättning att ge startbesked. Startbesked bör därmed vägras.

Byggsanktionsavgift

Enligt 10 kap. 3 § PBL 2 får en åtgärd inte påbörjas innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked, om åtgärden kräver en anmälan enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 8 §.

Eftersom åtgärden är genomförd utan startbesked har en överträdelse skett.

Enligt 11 kap. 5 § PBL ska en tillsynsmyndighet pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd så snart det finns anledning att anta att något inte har följt en bestämmelse enligt PBL.

Eftersom åtgärden har utförts utan att startbesked ska en byggsanktionsavgift tas ut enligt 11 kap. 51 § PBL.

Byggsanktionsavgiften för att trots 9 kap. 8 § 3 PBF ändra användning innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked baserat på 2018 års prisbasbelopp och sanktionsarea om 44,9 kvm är $(0,25*45500)+(0,0125*45500*29,9)$.

Byggsanktionsavgiften fastställs till 28 381 kronor. Sanktionsarean grundar sig på den intilliggande lokalyta som har gjorts om till serveringsyta för (*Uppgift utelämnas*), se bilaga 1.

Sanktionsavgiften tas ut av (*Uppgift utelämnas*) såsom den som både begick överträdelsen och har haft en fördel av densamma enligt 11 kap. 57 § PBL.

Förbud mot användning av byggnadsverk

Enligt 11 kap. 33 § PBL får byggnadsnämnden förbjuda den som äger eller har nyttjanderätt till ett byggnadsverk att använda hela eller delar av byggnadsverket, om

1. byggnadsverket har brister som kan äventyra säkerheten för dem som uppehåller sig i eller i närheten av byggnadsverket, eller
2. det inte finns förutsättningar för att ge slutbesked enligt 10 kap. 34 eller 35 §.

Eftersom lokalen har tagits i bruk av nyttjanderättshavaren (*Uppgift utelämnas*) utan att man har säkerställt att kraven på brandsäkerhet uppfylls, vilket kan innebära fara för människors säkerhet och då förutsättning för att ge slutbesked saknas finns skäl att besluta om förbud mot användning av serveringsytan.

Förbudet mot användning av serveringsytan får enligt 11 kap. 37 § PBL förenas med vite. Vitesbeloppet bestäms till 500 000 kronor för att vara tillräckligt högt för att förbudet ska följas. Beslutet om användningsförbud gäller omedelbart i enlighet med 11 kap. 38 § andra stycket PBL.

Kommunicering med sökande

Förslag till beslut har kommunicerats med sökande (*Uppgift utelämnas*) och fastighetsägaren (*Uppgift utelämnas*) under tiden den 8 oktober 2018 till den 22 oktober 2018.

(*Uppgift utelämnas*) har inte inkommit med yttrande.

(*Uppgift utelämnas*) har inkommit med yttrande den 9 oktober 2018, se bilaga 2. Sökande uppger i huvudsak följande. Tjänsteutlåtandet och förslag till beslut bestrids och ansökan ska bifallas. De fick information om att rivning av innervägg inte kräver bygglov eller anmälan. Denna information gavs i slutet av 2016 på ett av bygglovsavdelningens ”Öppet hus”-tillfällen. Våren 2018 var de i kontakt med bygglovsavdelningen igen och bygglovsavdelningen förstod då att det rörde sig om en brandvägg. De uppmanades att inkomma med en ansökan vilket de också gjorde. Därefter begärdes kompletteringar, vilka inlämnades. De gjorde ett nytt besök juni 2018 och fick då information om hur

kontrollplan och byggnmälan ska utformas. Därefter inlämnades kontrollplan och brandskyddsutlåtande.

Tillsammans med yttrandet bifogades följande handlingar. ”Ifylld blankett för byggnmälan från den 19 juni 2018”, ”Kontrollplan”, ”Brandskyddsutlåtande”, ”Åtgärdslista Brandskyddsutlåtande” och ”Planskiss” – som lämnats in tidigare”.

Yttrandet ändrar inte förvaltningens förslag till beslut. Fortfarande saknas planritning i skala 1:100, godtagbart förslag till kontrollplan och yttrande från skyddsombud/skyddskommitté eller den organisation som företräder arbetstagarna. Förutsättning att ge startbesked saknas därmed alltså. Av medföljande bilagor till yttrandet kan konstateras att planskissen är densamma som lämnats in tidigare och som inte är korrekt utformad. På samma sätt innehåller inte kontrollplanen de nödvändiga efterfrågade kontroller som behövs för åtgärden.

Betalning av avgifter

Faktura avseende byggsanktionsavgiften kommer att skickas ut separat. Avgiften ska betalas enligt det förfallodatum som anges på fakturan. Om ett beslut om byggsanktionsavgift upphävs ska tillsynsmyndigheten återbetala avgiften jämte ränta.

Camilla Adolfsson
bygglovchef

Anton Rosenberg
handläggare

Beslutet delges

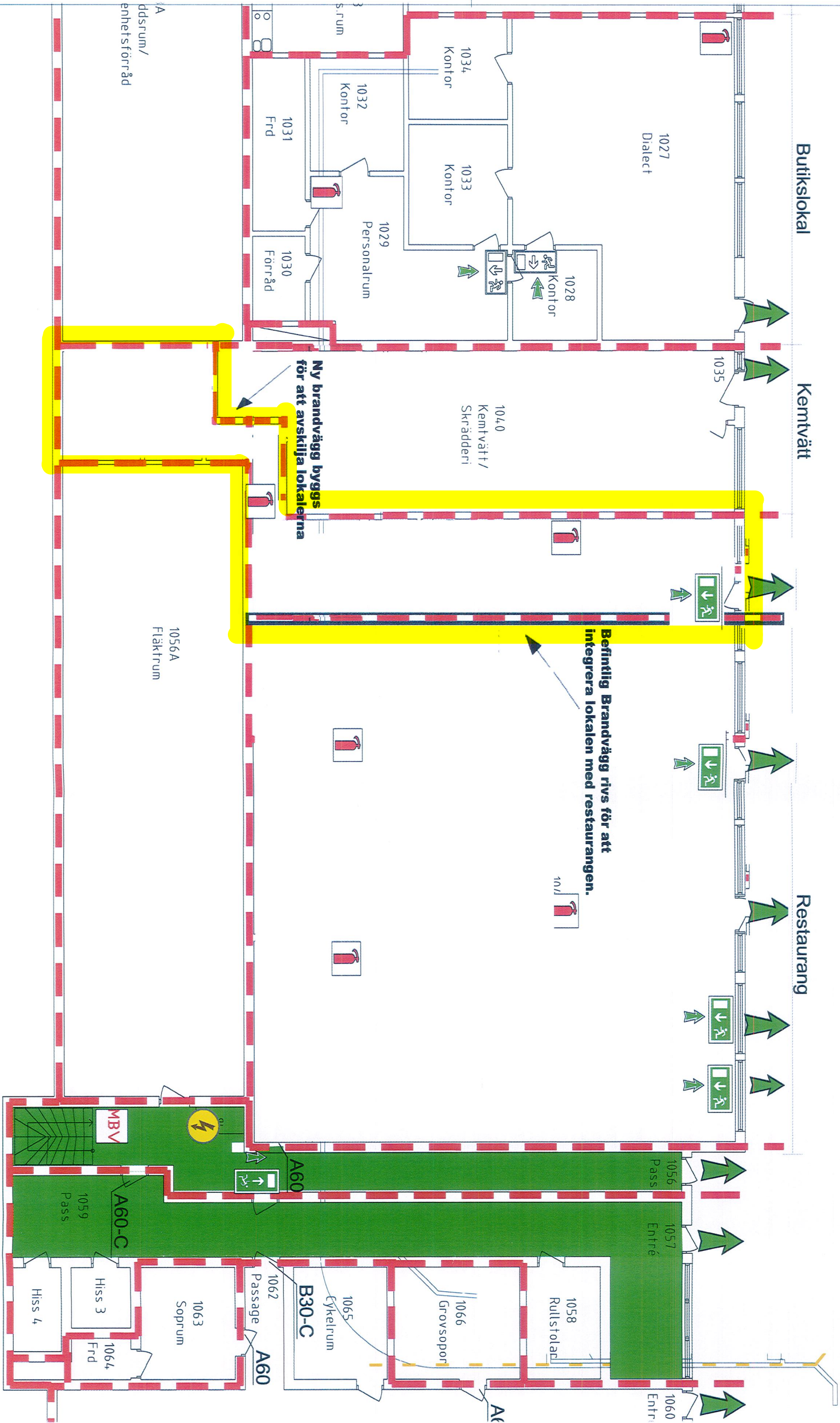
*Sökande/Byggherre
(Uppgift utelämnas)*

*Fastighetsägare
(Uppgift utelämnas)*

Ny Brandcellsindelning Casa Buongiorno Restaurang

Forklaringar

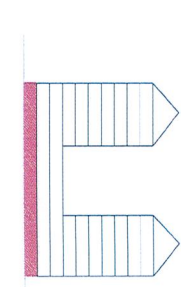
- Brandcellsgräns EI 60
- Brandcellsgräns EI 120
- Utrymningsväg
- Stiglednings
- Stigareledning
- Manöverbrandgasventilation
- MBV
- Handbrandsäckare
- EI30/B15 Brandass dörrar
- A60
- Dörrslangare
- Utrymningsriktning
- Genomlyst eller belyst utrymnings skylt
- Ethenlysande utrymnings skylt
- Etencentral

Ny brandvägg byggs för att avskilja lokalerna

Befintlig Brandvägg rivs för att integrera lokalen med restaurangen.

Sanktionsarea

PRELIMINÄRHANDLING

PARADISBACKEN 31
SBA-INVENTERING

FASTIGHETSPROJEKTANT: PROJEKTANT: PROJEKTANT
2257 01 FIRETECH ENGINEERING EMKRON AB E. Magnusson

INVESTERARE: FÖRÄDLING: MBV
2859 245 EPT E. PALMKLINT
2015-05-31 TOBIAS OLOFSSON

PARADISBACKEN 31
PLAN 1
ÖVERSIKT
BRANDSKYDDSRITNING

SKALA: A1 1:150 A3 1:300
RITNINGSNUMMER: B400-10100-225701

XREFS:

LAGER:

HUDDINGE
KOMMUN

HANDLÄGGARE
Agnetha Sjödin
agnetha.sjodin@huddinge.se
08-535 363 05

Natur- och byggnadsnämnden

VÅRBY GÅRD 1:23 (Uppgift utelämnas) - Bygglov för tillbyggnad av enbostadshus med balkong, ändring av tidigare lov NBF 2016-1768

Förslag till beslut

1. Natur- och byggnadsnämnden avslår ansökan om bygglov för tillbyggnad av enbostadshus med balkong, ändring av tidigare lov NBF 2016-1768 för fastighet VÅRBY GÅRD 1:23.
2. Natur- och byggnadsnämnden tar ut en byggsanktionsavgift av fastighetens ägare (Uppgift utelämnas). Avgiften uppgår till 22 750 kronor.
3. Fastighetens ägare (*Uppgift utelämnas*), SOLLENTUNA, föreläggs att vid vite om 50 000 kronor, senast 2 månader från det att nämndens beslut har vunnit laga kraft, ha rivit den olovligt uppförda balkongen på stolpar. Följs inte föreläggandet kan mark- och miljödomstolen komma att döma ut vitet till betalning.
4. Avgiften för lovärendet är 2 750 kronor.

Ritningar som ingår i beslutet

Dokument/ritningar:	Ankomstdatum:
Fasadritningar, 2 st	2018-05-30
Sektion	2018-07-11

Ärendets bakgrund

(*Uppgift utelämnas*) ansökte den 2 maj 2018 om bygglov för tillbyggnad av enbostadshus med balkong, ändring av tidigare lov NBF 2016-1768. Ansökan var komplett den 11 juli 2018. Beslut om förlängd handläggningstid fattades den 13 september 2018.

Ändringen av tidigare ansökt åtgärd är att en balkong på stolpar om 3 kvm byggnadsarea/öppenarea utförts på fasad mot öster.

Planförhållanden

Fastigheten omfattas av detaljplan Västra Vårberget, 26-E-3, med aktbeteckning 0126K-15212 från den 15 mars 2010. Enligt planbestämmelserna får en huvudbyggnad på fastigheten uppföras i högst två våningar. Utöver detta får souterrängvåning anordnas i de delar där detta är lämpligt med hänsyn till terrängen.

Enligt planbestämmelserna får huvudbyggnad som uppförs i mer än en våning bebyggas med högst 120 m² byggnadsarea. En generationsbostad om max 65 m² får inredas i huvudbyggnaden. Huvudbyggnad ska placeras minst 4 m och komplementbyggnad minst 1 m från fastighetsgräns. Högsta tillåtna nockhöjd är 8,5 m för huvudbyggnad och 4 m för garage. Garage ska placeras minst 6 m från fastighetsgräns

Fastigheten är enligt detaljplanen avsedd för bostadsändamål.

Kulturmiljö

Området som fastigheten ligger inom är utpekat som värdefullt i den kulturmiljöinventering som antagits av kommunfullmäktige 2013. Vårby gårds mångfasetterade miljö, där de olika delarna, från forntid till 1970-tal, tillsammans berättar om områdets historia och utveckling har ett stort kulturhistoriskt värde. I riktlinjerna för kulturmiljöinventeringen anges följande: ”för att miljöns attraktivitet ska bestå krävs vid nybyggnation långtgående anpassning till natur- och kulturvärden. Det innebär omsorgsfull placering, välavvägda volymer och höga krav på kvalitet i utförandet. Vårberget med sin småskaliga miljö av fritidsbebyggelse bör nuvarande tomtstorlekar, terränganpassning och volymer vara vägledande vid nybebyggelse.”

Förvaltningens bedömning

Enligt 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL ska bygglov ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser
  - a) överensstämmer med detaljplanen, eller
  - b) avviker från detaljplanen men avvikelsen har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),
2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,
3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar

löpa, och

4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9–11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1.

Enligt 9 kap. 31 b § PBL får trots 30 § första stycket 2, 31 § 1 och 31 a § 2 bygglov ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan eller områdesbestämmelser, om avvikelsen är förenlig med detaljplanens eller områdesbestämmelsernas syfte och

1. avvikelsen är liten, eller
2. åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt.

Enligt 2 och 8 kap. PBL ska bland annat bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och en god helhetsverkan.

Ansökt åtgärd är en balkong om 3 kvm på stolpar som ger byggnadsarea även om balkongen placeras 3 meter ovan marknivå eftersom den med stolpar inte bedöms vara en utkragande byggnadsdel. Eftersom bygglov för enbostadshus om 120 kvm redan getts i tidigare lov (NBF 2016-1768) blir ansökt åtgärd att den enligt detaljplanen tillåtna byggnadsarean på 120 kvm överskrids med 3 kvm, hela balkongens storlek.

Förvaltningen bedömer att ansökt åtgärd strider mot planen och därmed inte uppfyller förutsättningarna för bygglov enligt 9 kap. 30 § PBL samt utformningskraven i 2 och 8 kap. PBL.

Förvaltningen bedömer vidare att ansökt åtgärd inte är en sådan avvikelse från detaljplanen som enligt 9 kap. 31 b § 1 PBL kan ses som liten och vara förenlig med detaljplanens syfte. Denna bedömning görs utifrån att det inte finns tillräckliga skäl för att få bygga större byggnadsarea än tillåten med en balkong på stolpar på fasad mot öster. En byggnadsarea om 120 kvm med möjlighet till två våningar samt sluttningsvåning, vilket ger en boarea på ca 300 kvm är högst tillräcklig för en familj samt att det finns tillräckligt med uteplatser och utrymmen för utevistelse i redan uppförd bostadsbyggnad och på tomten.

Bygglov kan därför inte ges.

Påföljder och ingripanden enligt 11 kap. PBL

Åtgärden att uppföra balkongen har utförts utan startbesked under 2018. Detta medför att en byggsanktionsavgift ska tas ut enligt 11 kap. 51 § PBL.

Byggsanktionsavgiften fastställs till 22 750 kronor enligt 9 kap. 7 § 1 plan- och byggförordningen (2011:338), PBF.

Byggsanktionsavgiften för att trots förbudet i 10 kap. 3 § PBL påbörja en sådan tillbyggnad som kräver lov enligt 9 kap. 2 § första stycket 2 eller 8 § första stycket 3 eller 4 plan- och bygglagen eller kräver anmälan enligt 6 kap. 5 § första stycket 2, 9, 10, 12 eller 13 innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked är för ett en eller tvåbostadshus, 0,5 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea. Prisbasbelopp för 2018 är 45 500 kronor och sanktionsarean beräknas till 0. $(0,5*45500)+(0,005*45500*0) = 22\ 750$

Byggsanktionsavgiften ska tas ut av den som var ägare till den fastighet eller det byggnadsverk som överträdelsen avser, när överträdelsen begicks.

Byggsanktionsavgiften tas inte ut om rättelse sker innan frågan tas upp till överläggning vid sammanträde med natur- och byggnadsnämnden. Med rättelse avses i detta sammanhang att det olovliga tas bort/rivs och marken återställs enligt tidigare givet lov.

Faktura avseende byggsanktionsavgiften kommer att skickas ut separat. Avgiften ska betalas enligt det förfalldatum som anges på fakturan. Om ett beslut om byggsanktionsavgift upphävs ska tillsynsmyndigheten återbetala avgiften jämte ränta.

Natur- och byggnadsnämnden får enligt 11 kap. 20 § PBL förelägga ägaren av fastigheten att inom viss tid vidta rättelse. Föreläggandet får enligt 11 kap. 37 § PBL förenas med vite.

Med stöd av 11 kap. 20 § PBL förelägger natur- och byggnadsnämnden ägaren av fastigheten att inom viss tid vidta rättelse.

Med rättelse avses i detta sammanhang att den olovligt uppförda balkongen på pelare om 3 kvm ska tas bort/rivas och marken återställas enligt tidigare givet lov.

Föreläggandet förenas med ett vite enligt 11 kap. 37 § PBL. Vitet om 50 000 kronor bedöms skäligt i förhållande till den olovliga åtgärd som fastighetsägaren utfört på fastigheten.

Kommunicering med sökande

Förslag till beslut har kommunicerats med sökande, (*Uppgift utelämnas*) under tiden den 5 oktober 2018 till den 19 oktober 2018.

Sökande yttrar sig sammanfattningsvis att bygglovsavdelningen givit missledande information om bygglovsbefriade balkonger och att om de tar bort balkongen på stolpar så skadas husets helhetssyn. Sökande tycker vidare att han borde få ha kvar sin balkong eftersom andra i omgivningen fått ha det och att det borde kunna bedömas som en liten avvikelse eller som en bygglovsbefriad balkong enligt 9 kap. 5 a § PBL. Om inget av dessa förslag som givits i yttrandet godkänns kan sökande gå med på att riva bort stolparna så att balkongen ses som en utkragande byggnadsdel. För hela yttrandet, se bilaga 3.

Yttrandet ändrar inte förvaltningens förslag till beslut. Dels på grund av att balkongen inte kan bedömas vara en bygglovsbefriad balkong enligt 9 kap. 5 a § PBL då storleken ska följa planbestämmelserna och i detta ärende överskrids tillåten storlek på 120 kvm med balkongens 3 kvm. Att balkongen inte skulle ses som tillbyggnad utan endast som utkragande byggnadsdel enligt svensk standard kräver inte bara att stolpar tas bort men också att markens nivå i sin helhet ska ligga mer än 3 meter nedanför balkongens läge. I ärendet föreslås av sökande att den del av marken som är precis under balkongen grävs ur till en nivå av 3 meter från balkongens läge. En sådan konstruktion bedöms inte som lämplig och ändrar inte förvaltningens bedömning.

Avgifter

Avgiften för administration av ärendet är 2 750 kronor enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige. Avgiften faktureras separat.

Camilla Adolfsson
bygglovchef

Agnetha Sjödin
handläggare

Bilagor

1. Ritningar som ingår i beslutet
2. Uträkning av byggsanktionsavgift
3. Sökandes yttrande

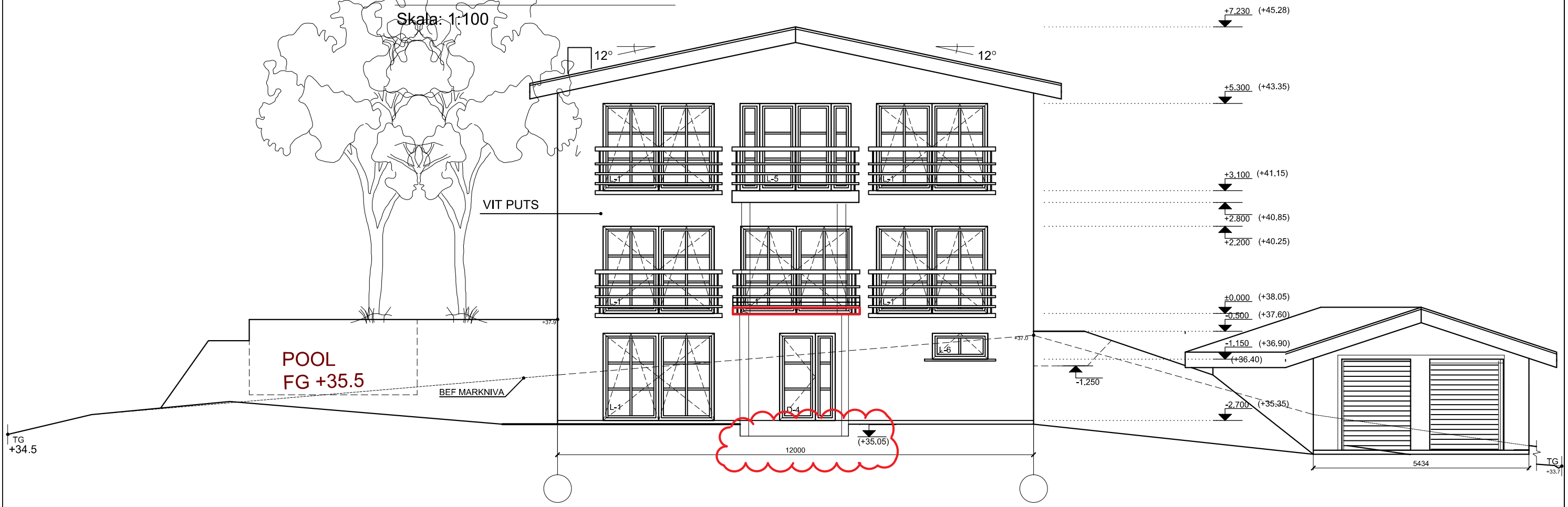
Beslutet delges

*Sökande/Byggherre/Fastighetsägare
(Uppgift utelämnas)*

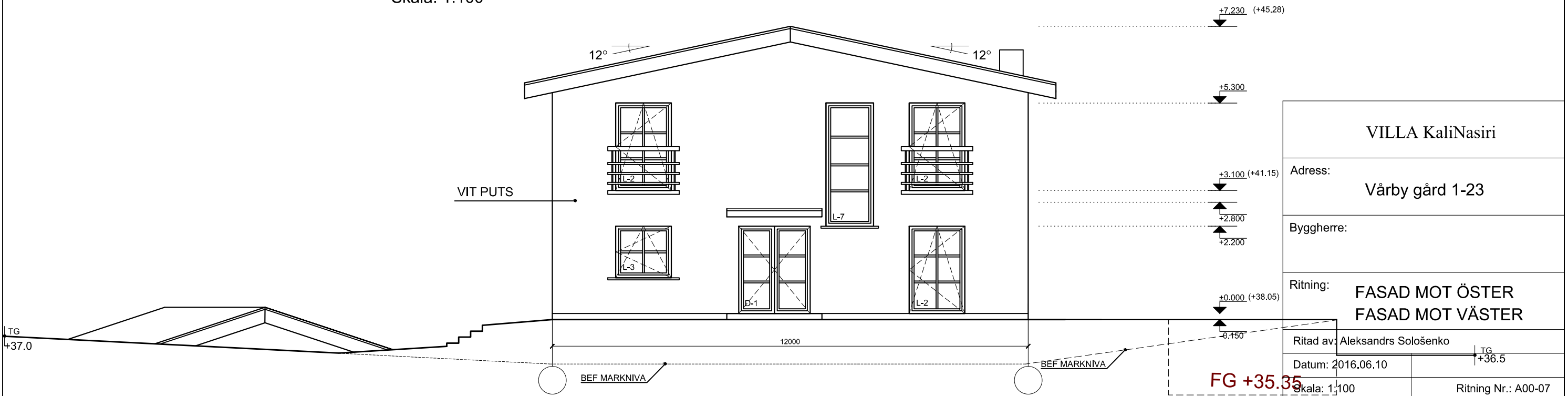
FASAD MOT VÄSTER

Skala: 1:100

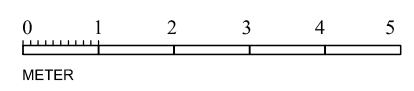

FASAD MOT ÖSTER

Skala: 1:100

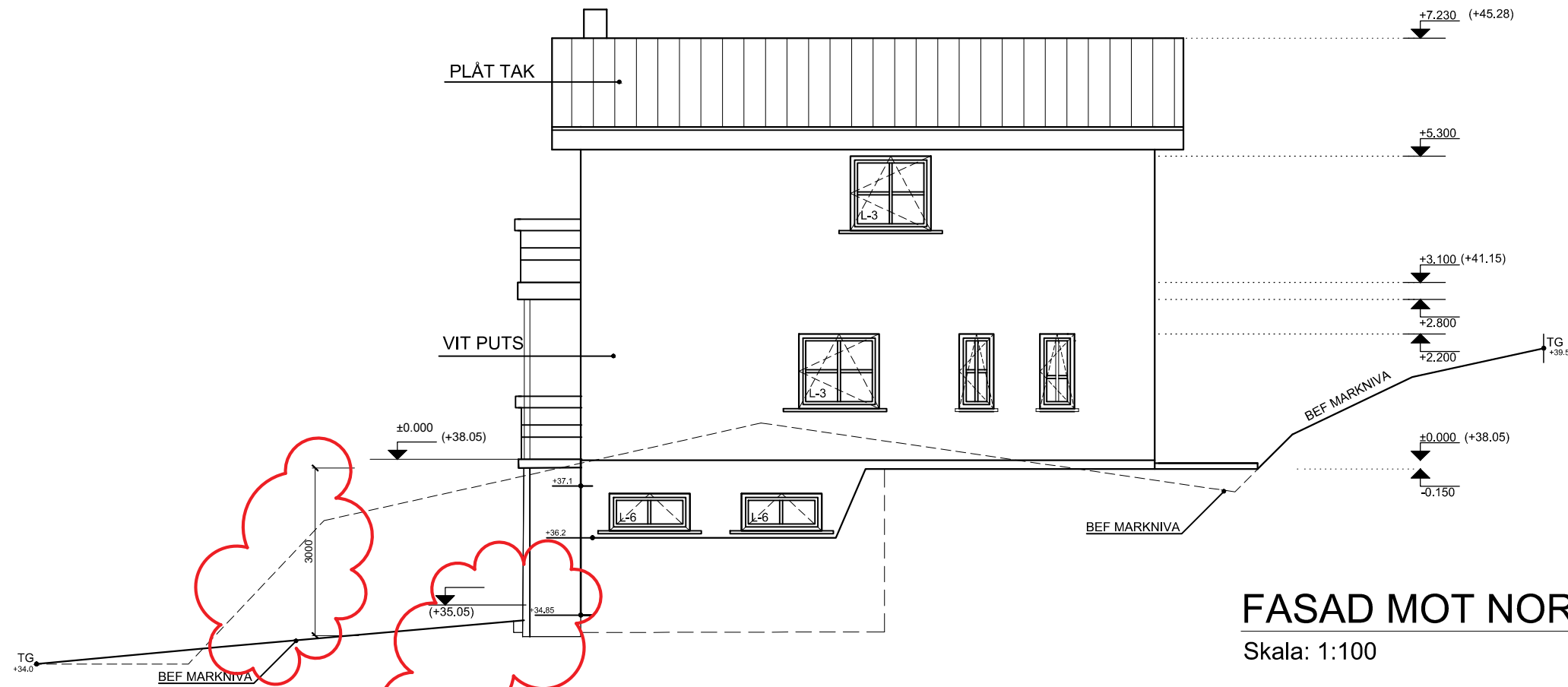

VILLA KaliNasiri	
Adress:	Vårby gård 1-23
Byggherre:	
Ritning:	FASAD MOT ÖSTER FASAD MOT VÄSTER
Ritad av:	Aleksandrs Sološenko
Datum:	2016.06.10
Skala:	1:100
	Ritning Nr.: A00-07

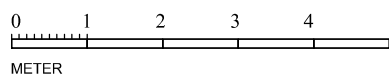
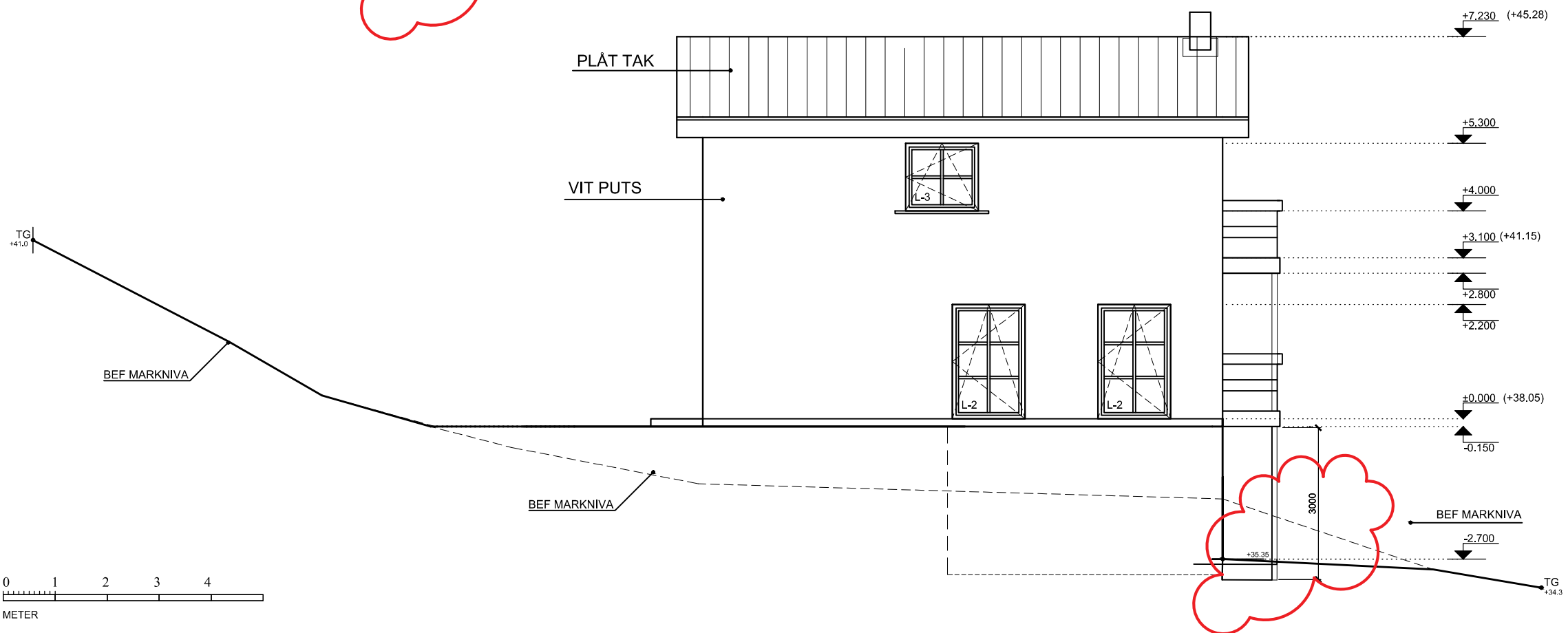
FASAD MOT SÖDER

Skala: 1:100

FASAD MOT NORR

Skala: 1:100

Adress: Vårby gård 1-23

Byggherre:

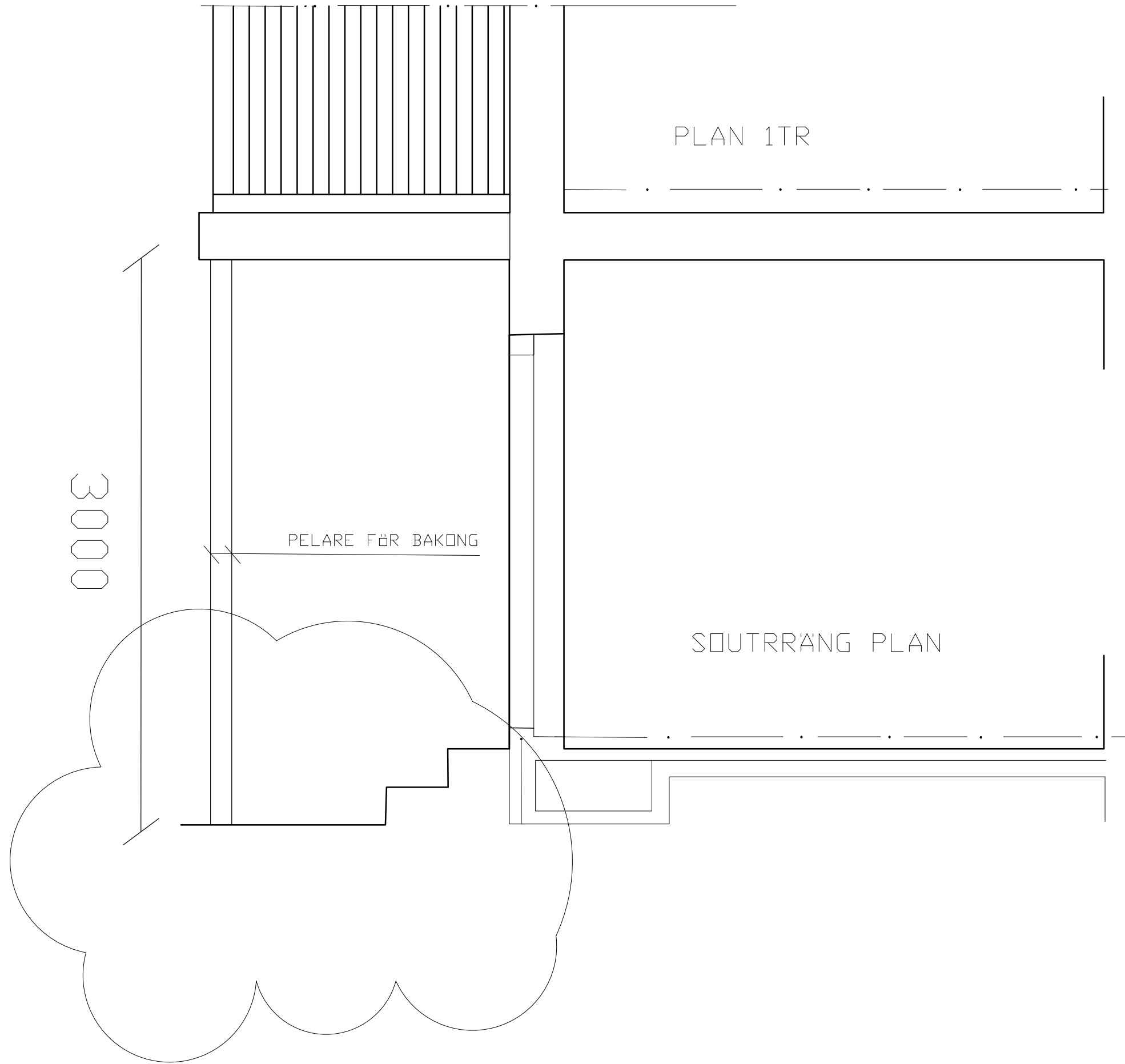
Ritning: FASAD MOT SÖDER
FASAD MOT NORR

Ritad av: Aleksandrs Sološenko

Datum: 2016.06.10

Skala: 1:100

Ritning Nr.: A00-08

Byggsanktionsavgift

Ärendebeskrivning

Ärende	Påbörjat åtgärd utan startbesked
Vad berör åtgärden?	Lov- eller anmälningspliktiga åtgärder som rör en byggnad
Vilken typ av åtgärd gäller ditt ärende?	Tillbyggnad
Vilken typ av byggnad berör åtgärden?	En- eller tvåbostadshus
Fanns beviljat bygglov eller var anmälan inlämnad innan åtgärden påbörjades?	Nej
Area	3

Beräkning

Sanktionsarea	0
Aktuellt prisbasbelopp (pbb)	45 500 kr (2018)
Beräkningsgrundande formel	$(0,5 * pbb) + (0,005 * pbb * \text{sanktionsarea})$
Beräkning	$(0,5 * 45500) + (0,005 * 45500 * 0)$

Beräknad sanktionsavgift	22 750 kr
---------------------------------	------------------

2018-10-15

Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
Bygglövsavdelningen/ Agnetha Sjödin
141 85 Huddinge

Yttrande, avser tjänsteutlåtande med Diarie nummer: NBF
2018-001557 VÅRBY GÅRD 1:23 (Uppgift utelämnas), Huddinge
kommun.

Jag får härmed yttra mig angående ert tjänsteutlåtande, daterat 2018-08-28 som jag fick del av 2018-10-08 vilket är en orimlig tidsfördröjning.

Bakgrund

Ända fram till augusti 2017 hade Huddinge kommun inte kunnat ge mig några fastställda regler gällande bygglovsfria balkonger. Jag anmodades att söka nytt bygglov avseende "ett nytt fönster på entréplan" (fasad mot öster) hade kommunikation med min bygglovshandledare Kristoffer Olofsson. Han var personligen på plats och pratade med mig och två av mina grannar. Jag frågade samtidigt vilka regler gällde för en balkong. Han sa att det går bra att bygga en balkong upp till 15 kvm, om den inte sticker ut mer än 1,5 m från fasaden, bygglovsfritt. Efter det valde flera grannar att bygga balkonger och en av dem har slutbesked, trots att hans balkong är 15 kvm.

Jag anser att bygglovsenheten i Huddinge kommun i så fall misslett mig och skött det hela ganska klandervärt.

När min bygglovshandläggare Kristoffer Olofsson och bygginspektör Leo Blym slutade fick jag inget besked om detta. Jag lämnade åtskilliga meddelanden utan att någon återkom. Huset blev färdigbyggt december 2017 men det tog fyra månader innan jag fick kontakt med en ny bygginspektör. Utöver detta anser jag att man ska kunna lita på att få rätt information från sin bygglovshandläggare.

Jag finner det orimligt att komma efteråt och förkasta tidigare information i ärendet och drabbas när min bygglovshandläggare ger mig och mina grannar felaktiga upplysningar om bygglovsfria balkonger.

Ni har i ert utlåtande angett bland annat att kvalitet och bra helhetsverkan ska eftersträvas. Tar vi bort denna balkong skadas husets helhetssyn.

Yrkande.

Jag anser att gjorda tjänstemannaskrivelse bör omprövas och kommunikation med mig som fastighetsägare med hänsyn till vad som behandlats i ärendet och i behandlingen av ärenden för närliggande byggnader inom samma område.

Jag anser att det är fråga om en mindre avvikelse som bör kunna accepteras mot bakgrund vad som beviljats i området.

I 9 kap. 5a § PBL står det att för en- och tvåbostadshus inom ett område med detaljplan krävs det, trots 2 §, inte bygglov för en liten tillbyggnad i form av balkong, burspråk och uppstickande byggnadsdel, om den inte placeras närmare gränsen än 4,5 meter.

I Ert utlåtande har ni angett att "Ansökt åtgärd är en balkong om 3 kvm på stolpar som ger byggnadsarea även om balkongen placeras 3 meter ovan marknivå eftersom den med stolpar inte bedöms vara en utkragande byggnadsdel".

Vilket kan tolkas att balkongen skulle räknas som en utkragande byggnadsdel om stolparna tas bort? I första hand skulle jag vilja ha stolparna kvar eftersom detta ger en finare helhetssyn och samtidigt har en stödande syfte. Men om detta inte tillåts kan jag gå med på att riva stolparna.

Jag gavs bara tio dagar för att skicka in en yttrande. Det är inte lätt för en privatperson att få fram tillräckliga motargument och hitta relevant lagstöd på så kort tid. Kanske hade jag inte alls fått den om jag inte kontaktat Agnetha Sjödin själv den 2018-09-28 och frågade hur långt mitt ärende hade kommit. Redan i april 2018 informerade jag Anette Svensson om min önskan att ärendet skulle skickas till byggnadsnämnden, varför dröjde detta så länge?

Tacksam för en bättre kommunikation i ärendet än som förevarit. Jag väntar på kontakt med Er i ärendet.

Sollentuna
2018-10-12

(Uppgift utelämnas)

HUDDINGE
KOMMUN

HANDLÄGGARE
Fanny Norsten
fanny.norsten@huddinge.se

Natur- och byggnadsnämnden

PUKAN 6 (Uppgift utelämnas) - Ansökan om bygglov för uppförande av stödmur i efterhand

Förslag till beslut

1. Natur- och byggnadsnämnden ger bygglov i efterhand för uppförande av två stödmurar på västra delen av fastigheten.
2. Natur- och byggnadsnämnden ger marklov för ändrad marknivå.
3. Natur- och byggnadsnämnden ger startbesked för att påbörja beviljade åtgärder.

Med detta startbesked bestämmer bygglovsavdelningen att kontrollplan fastställs enligt nedan;

- Åtgärden får påbörjas.
- Tekniskt samråd och kontrollansvarig krävs inte i detta ärende.

4. Följande handlingar ska lämnas in till bygglovsavdelningen inför slutbesked:

- intyg att kontrollplanen har följts och att byggnadsåtgärden överensstämmer med givet bygglov.

5. Natur- och byggnadsnämnden tar ut en byggsanktionsavgift av fastighetens ägare (*Uppgift utelämnas*). Avgiften uppgår till 18 246 kronor.

6. Avgiften för lovet är 6 875 kronor.

Lovet upphör att gälla om åtgärden inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Ritningar som ingår i beslutet

Dokument/ritningar:	Ankomstdatum:
Lägeskontroll	2018-06-05
Situationsplan	2018-10-26

Ärendets bakgrund

(Uppgift utelämnas) ansökte den 9 april 2018 om bygglov för uppförande av stödmurar i efterhand om totalt 67 meter. Murarna som ansökan avser är två murar på den västra delen av tomten som tillsammans har en längd på 37,6 och en mur på ”prickmark” om 29,4 meter, av den muren är 1 meter inte på prickmark. Ansökan var komplett den 5 juli 2018. Beslut om förlängd handläggningstid fattades den 10 september 2018. Bygglovsavdelningen gjorde bedömningen att bygglov för muren som placeras på prickmark inte kunde ges och kommunicerade förslag till beslut till fastighetsägaren under perioden 8 oktober till 22 oktober 2018. Fastighetsägaren valde då att ändra sin ansökan till att bara avse murarna på den västra delen av tomten och riva den mur som placerats på prickmark längst med gatan. Den 5 november 2018 inkom fastighetsägarna med bilder där muren längst gatan är borttagen, se bilaga 5.

Planförhållanden

För området gäller detaljplan/områdesbestämmelser med aktbeteckning 0126K-7962 från den 4 november 1968.

Fastigheten är enligt detaljplanen avsedd för bostadsändamål. Marken som har punktprickning får inte bebyggas, s.k. prickmark.

Förvaltningens bedömning

För prövningen gäller bestämmelser i plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Enligt 9 kap. 30 § PBL ska bygglov ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser
  - a) överensstämmer med detaljplanen, eller
  - b) avviker från detaljplanen men avvikelsen har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),
2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,

3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och
4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9–11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1.

Enligt 2 och 8 kap. PBL ska bland annat bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och en god helhetsverkan.

Förvaltningen bedömer att de två stödmurar som ansökan avser är planenliga och uppfyller förutsättningarna för bygglov enligt 9 kap. 30 § PBL samt utformningskraven i 2 och 8 kap. PBL. Bygglov i efterhand för dessa kan därför ges.

Påföljder och ingripanden enligt 11 kap. PBL

Åtgärden att uppföra murarna har utförts utan lov och startbesked under perioden 2014 till 2017, se bilaga 3. Detta medför att en byggsanktionsavgift ska tas ut enligt 11 kap. 51 § PBL.

Byggsanktionsavgiften fastställs till 18 246 kronor enligt 9 kap. 12 § 8 PBF. Ena muren är 15,1 meter och andra muren är 22,5 meter. Det ger en sammanlagd löpmeter om 37,6 meter ($0,025 \times 45500 + 0,01 \times 45500 \times 37,6 = 18\,245,5$).

Byggsanktionsavgiften ska tas ut av den som var ägare till den fastighet eller det byggnadsverk som överträdelsen avser, när överträdelsen begicks.

Faktura avseende byggsanktionsavgiften kommer att skickas ut separat. Avgiften ska betalas enligt det förfalldatum som anges på fakturan. Om ett beslut om byggsanktionsavgift upphävs ska tillsynsmyndigheten återbetala avgiften jämte ränta.

Kommunicering med sökande

Förslag till beslut har kommunicerats med sökande, (*Uppgift utelämnas*) under tiden 8 oktober 2018 till 22 oktober 2018.

Ett yttrande har inkommit den 18 oktober 2018. I yttrandet anges att murarna funnits sedan 70-talet, att nuvarande ägare ändrat infarten samt att det sedan tidigare funnits en gjuten sula med staket på längst med tomtgränsen. Vidare anges att det inte är nya murar utan renovering på grund av rasrisk. Till svaret fanns bilder bifogade. För yttrandet i sin helhet se bilaga 5.

Yttrandet ändrar inte förvaltningens förslag till beslut då flygfoton som förvaltningen har att tillgå tydligt visar att de murar som ansökan avser har tillkommit under åren 2014-2017. Den mur som uppförts längs med tomtgränsen kan inte ses som en renovering av det staket som funnits där sedan tidigare.

Avgifter

Avgiften för lovet är 6 875 kronor enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige. Avgiften faktureras separat.

Camilla Adolfsson
bygglovchef

Fanny Norsten
handläggare

Bilagor

1. Ritningar som ingår i beslutet
2. Intyg om slutfört byggnadsarbete
3. Flygfoton 2014 till 2017
4. Svar på kommunikering
5. Bilder där muren vid gatan är borttagen

Beslutet delges

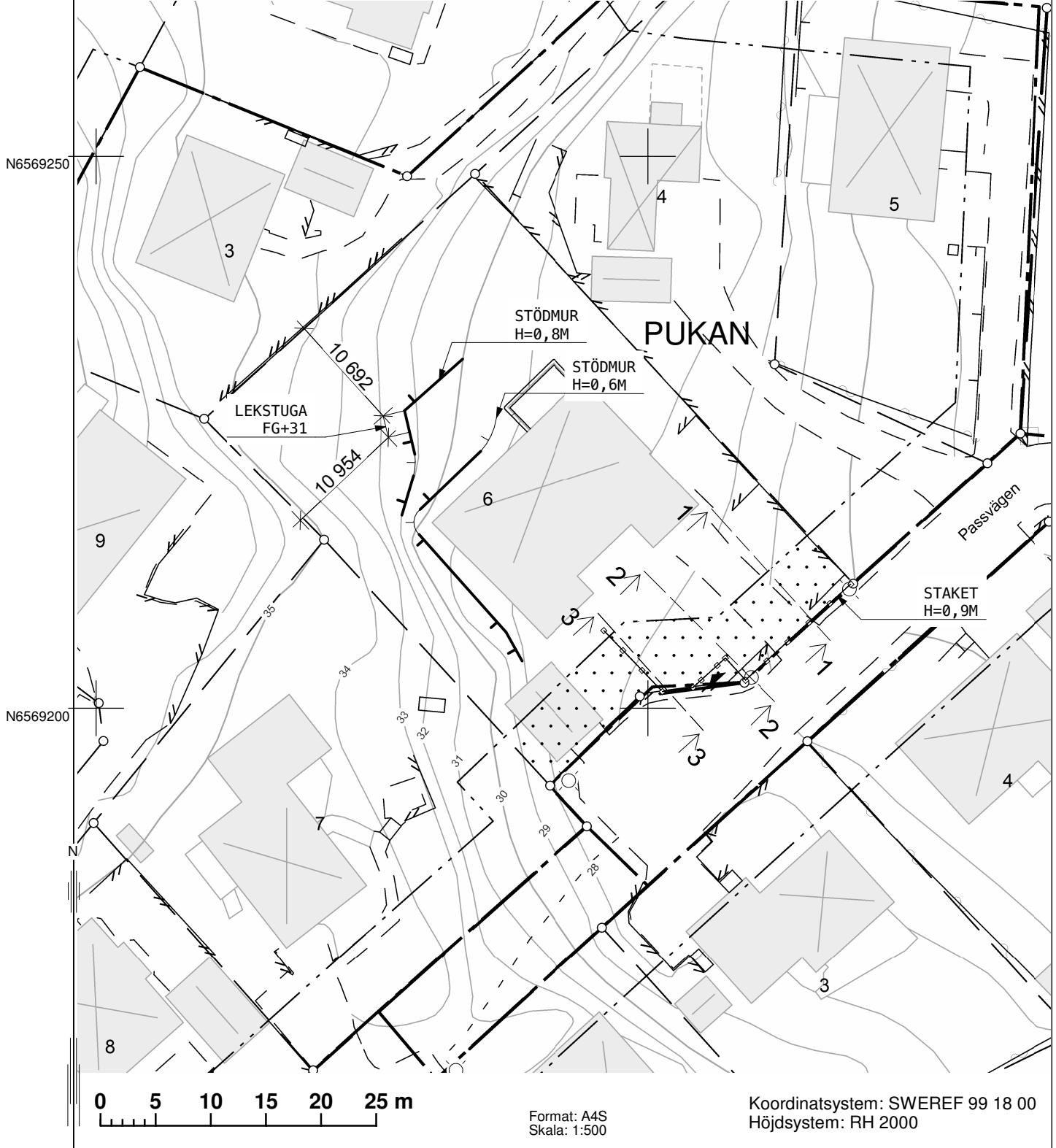
*Sökande/Byggherre/Fastighetsägare
(Uppgift utelämnas)*

*Fastighetsägare(
Uppgift utelämnas)*

Beslutet kungörs i Post- och Inrikes Tidningar

Meddelande om beslut skickas till berörda fastighetsägare.

Lantmäteriafdelningen
 Natur- och byggnadsförvaltningen
 141 85 Huddinge

Övriga uppgifter:

Giltighetstid: 1 år
 Fastigheten är inte fältkontrollerad
 Kvalité på gräns: +0.05m
 Detaljprojektering bör ej ske efter nivåkurvor.

**UTDRAG UR KARTDATABAS
 PUKAN 6**

Dnr: NBF18-171

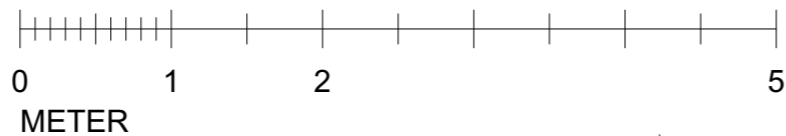
Adress: Printz väg 41, 14266 Trångsund
 Areal (m²): 1570
 Upprättad: 2018-02-01 av: Samer Aiyan

Sektion 1-1
1:50

Sektion 2-2
1:50

Sektion 3-3
1:50

SKALA 1:50

kors
Architecture and Structural Engineering
& partners
PUKAN 6
Lekstuga

BYGGLOVSHANDLING

Sektioner
Sektion 1-1, Sektion 2-2, Sektion 3-3

UPPDRAG NR
E-180224

RITAD/KONSTR AV
Emil Korsian

HANDLÄGGARE
NS

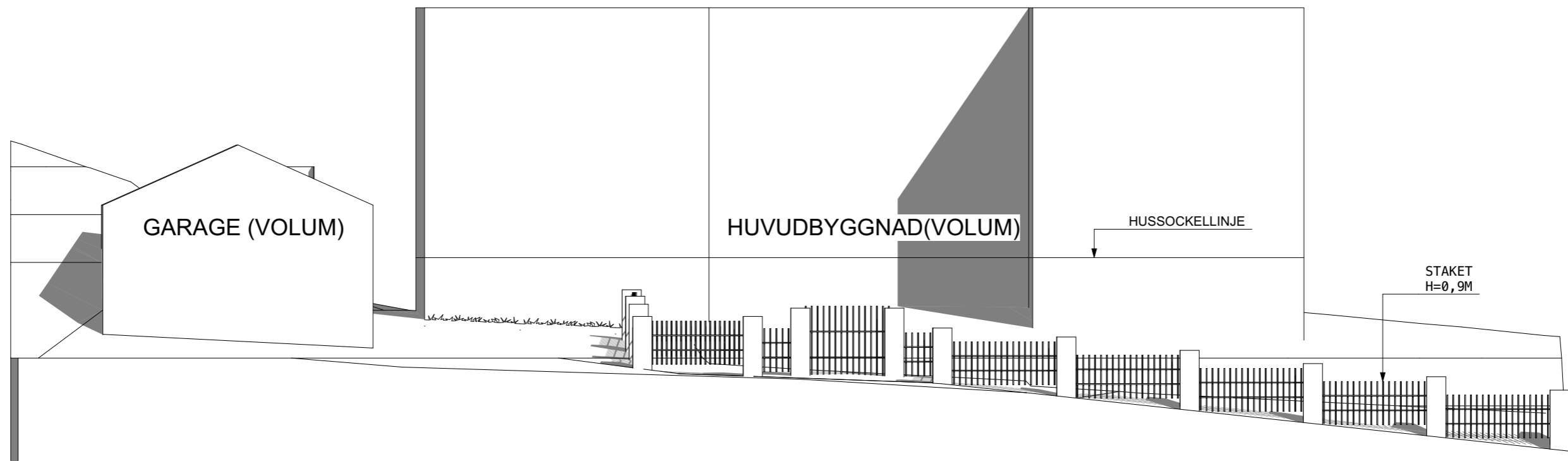
DATUM 2018-10-25

ANSVARIG

SKALA 1:50 (A3)

NUMMER
A-40.2-100

BET

ELEVATION MOT GATAN
1:100

SKALA 1:100

kors
Architecture and Structural Engineering
& partners
PUKAN 6
Lekstuga

BYGGLOVSHANDLING

Fasader

ELEVATION MOT GATAN

UPPDRAG NR
E-180224

RITAD/KONSTR AV
Emil Korsian

HANDLÄGGARE
NS

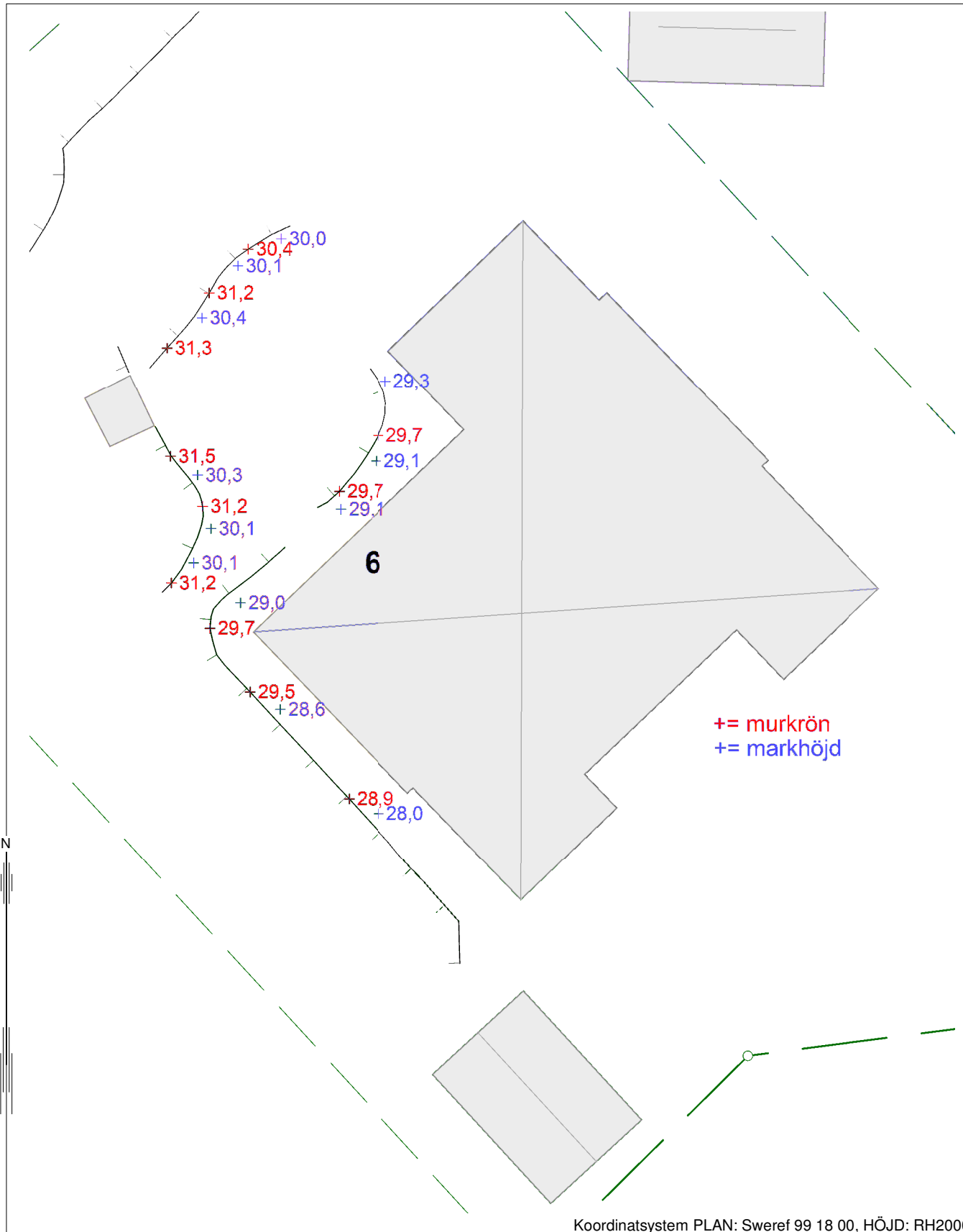
DATUM 2018-10-25

ANSVARIG

SKALA 1:100 (A3)

NUMMER
A-40.3-100

BET

Koordinatsystem PLAN: Sweref 99 18 00, HÖJD: RH2000

Huddinge

**Lägeskontroll
av murar**

Pukan 6

Kopia inlämnad till Bygglövsavdelningen för granskning

Intyg om slutfört byggnadsarbete för fastigheten PU-KAN 6 (Uppgift utelämnas)

Ärendet avser: Bygglov för uppförande av mur i efterhand

Bygglov beviljat: 2018-10-22

Härmed intygas, att åtgärderna fullgjorts i överensstämmelse med gällande lov beträffande placering på tomten, markplanering, mått på anläggning, samt att de tekniska egenskapskraven enligt plan- och byggförordning, SFS 2011:338, 3 kap, tillgodoses.

_____
Ort och datum

_____
Namnteckning

_____
Namnförtydligande

_____
Kontrollansvarig/Byggherre

Från: [\(Uppgift utelämnas\)](#)
Till: [Postlåda-NBF Bygglovsavdelningen \(Registrator\)](#)
Ärende: VB: NBF 2018-001310
Datum: den 22 oktober 2018 13:26:06

Från: [\(uppgift utelämnas\)](#)] **Skickat:** den 18 oktober 2018 15:26
Till: Norsten, Fanny <[\(Uppgift utelämnas\)](#)> **Ämne:**
Re: NBF 2018-001310

Hej (Uppgift utelämnas),

Tack för bilagan.

Vi har haft et genomgå av det hela med fastighetsägaren och tänker informera dig om följande:

Dessa stödmurar har funnits på samma plats sedan 70-talet, nuvarande ägaren har flyttat på infarten närmare garaget. Bifogar fotodokumentation där det framgår ganska tydligt att det finns en gjuten sula och staket på.

Alltså det handlar inte om uppförande av nya murar - endast renovering pga rasrisk.

Infartsförflyttningen blev till en fördel för att samtliga servisledningar hamnar precis under nuvarande infarten.

Hoppas att ni kan se över ärendet och återkomma med annat besked.

Med vänlig hälsning,
[\(Uppgift utelämnas\)](#)

15 okt. 2018 kl. 14:56 skrev (Uppgift utelämnas): _____

Hej

Jag bifogar bilaga 3 till tjutet. Hör gärna av er om ni har några frågor.

Med vänliga hälsningar

[\(Uppgift utelämnas\)](#)

Bygglovsavdelningen
Natur- och byggnadsförvaltningen
Huddinge kommun
141 85 Huddinge

huddinge.se

Från: *(Uppgift utelämnas)* **Skickat:** den 15 oktober
2018 11:59
Till: *(Uppgift utelämnas)* **Ämne:** NBF 2018-001310

Hej!

Via min uppdragsgivare har jag tagit del av ert förslag till beslutet om bygglovsärendet gällande stödmur. Jag är intagen som ombud för att svara för fastighetsägaren.

Tjänsteutlåtandets p.2 hänvisar till bilaga 3 som vi inte hittar med i brevet, jag är tacksam om vi får den för att kunna utvärdera möjliga tillvägagångssätt.

Med vänlig hälsning,
(Uppgift utelämnas)

E-post, brev eller fax som kommer till Huddinge kommun blir allmän handling enligt [offentlighetsprincipen](#).
Personuppgifter hanteras enligt [dataskyddsförordningen \(GDPR\)](#).
<PUKAN6_NBF2018-001310_1.pdf>

(Uppgift utelämnas)

(Uppgift utelämnas)

Från: (Uppgift utelämnas) den 5
Skickat: november 2018 07:34 (Uppgift
Till: utelämnas)
Ämne:

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Hej (Uppgift utelämnas)

Vidarebefordrar bilder som bevisar att muren har rivits ner.

Med vänlig hälsning,
[\(Uppgift utelämnas\)](#)

Vidarebefordrat brev:

Från: (Uppgift utelämnas) _____
Datum: 4 november 2018 16:12:49 CET
Till: (Uppgift utelämnas) _____

(Uppgift utelämnas)

Från: ((uppgift utelämnas)
Till: (Uppgift utelämnas)
Ärende: Fwd:
Datum: den 5 november 2018 07:34:00
Bilagor: [IMG_2677.jpeg](#)
[IMG_2689.jpeg](#)
[IMG_2693.jpeg](#)

Hej (Uppgift utelämnas,

Vidarebefordrar bilder som bevisar att muren har rivits ner.

Med vänlig hälsning,
[\(Uppgift utelämnas\)](#)

Vidarebefordrat brev:

Från: (Uppgift utelämnas)
Datum: 4 november 2018 16:12:49 CET
Till: "[\(Uppgift utelämnas\)](#)>

Skickat från min iPhone

HUDDINGE
KOMMUN

HANDLÄGGARE
Josefine Israelsson
josefine.israelsson@huddinge.se

Natur- och byggnadsnämnden

BOPLATSEN 1 - Anmälan om eftersatt underhåll av kulturhistoriskt värdefull byggnad

Förslag till beslut

Fastighetens ägare, mark och exploateringssektionen, Huddinge kommun föreläggs att vid vite om 500 000 kronor, senast 12 månader från det att nämndens beslut har vunnit laga kraft, ha sanerat byggnaden från hussvamp och återställt skadade delar. Följs inte föreläggandet kan mark- och miljödomstolen komma att döma ut vitet till betalning.

Ärendets bakgrund

(Uppgift utelämnas) ansökte den 7 september 2017 i ärende NBF 2017–002739 om lov för att riva byggnaden på fastigheten Boplatsen 1. Fastigheten har sedan dess övergått i Huddinge kommuns ägo då mark- och exploateringssektionen köpt fastigheten av (*Uppgift utelämnas*). Med ansökan inkom även ritningar på aktuell byggnad samt dokument framtaget av (*Uppgift utelämnas*), som konfirmerar att äkta hussvamp har hittats i byggnaden.

Sökande har på förvaltningens begäran inkommit med en kulturhistorisk värdering som beskriver byggnadens stora kulturhistoriska värde och särskilt bevarandevärda karaktärsdrag.

Förvaltningen förelade sökande den 17 oktober 2017 att inkomma med underlag som mer detaljerat visar skadornas omfattning i byggnaden. I skrivelse inkommen den 24 november 2017 meddelade (Uppgift utelämnas) att det inte fanns någon anledning att upprätta efterfrågade handlingar då nuvarande fastighetsägare avsåg att riva byggnaden.

Den 26 april 2018 återkallade sökande ansökan om rivning efter att en ny rapport från (Uppgift utelämnas) inkommit om skadornas omfattning. Med anledning av återkallandet avskrevs ärendet om rivningslov.

Av rapporten från (*Uppgift utelämnas*) från den 13 april 2018, se bilaga 3, framgår att svampangreppet förmodligen startat i samband med en större vattenläcka. När undersökningen gjordes sågs inte några tecken på

ung och högaktiv svamp, men man bör säkerställa att angreppet stoppas så snart som möjligt. När man med säkerhet fått stopp på angreppen bör skadesituationen analyseras och en saneringsplan läggas upp. Årliga inspektioner bör göras några år efter saneringen för att säkerställa att svampen försvunnit.

Bygglovsavdelningen startade den 29 maj 2018 ett tillsynsärende då ett byggnadsverk enligt 8 kap. 14 § PBL ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i 4 § i huvudsak bevaras.

Planförhållanden

Fastigheten Boplatsen 1 omfattas av detaljplan med aktbeteckning 0126K-12606 från den 30 januari 1997. Fastigheten är i detaljplan avsedd för Glömsta fritidsgård, föreningslokal. Byggnaden är i detaljplan märkt med lilla q2 vilket i bestämmelserna betyder värdefull miljö. Ändring av byggnad får inte förvanska dess karaktär.

Kulturmiljö

Byggnaden kallas traditionellt Glömstastugan och är uppförd på Glömsta gård vars huvudbyggnad fortfarande finns bevarad på ursprunglig plats i närheten.

Byggnaden har troligtvis tillkommit under 1800-talets senare del då Glömsta gård, dåvarande Glömsta Säteri, utvecklade ett statarsystem för godset. En tillbyggnad i vinkel med ursprunglig huskropp har sedan dess tillkommit, troligtvis under 1900-talets första hälft. Byggnaden är en av mycket få kvarvarande gårdsbyggnader till godset och tydliggör därför vad platsen en gång har varit. I området finns idag fritidshusbebyggelse från mitten av 1900-talet, men det är framförallt ett villaområde. Glömsta gård är upptagen i Huddinge kommuns kulturmiljöinventering från 2003.

Platsen avspeglar en typisk utveckling från jordbruk till sommarstugeområde och vidare till villaområde. Med sin långsmala form och flera ingångar är byggnaden ett typexempel på statarlänga och tillför därmed ett stort samhällshistoriskt värde. Invändigt har byggnaden förändrats kraftigt under 1900-talet, men planlösningen är i huvudsak bevarad tillsammans med ett par interiöra detaljer. Glömstastugan bedöms av Stockholms länsmuseum som en viktig förmedlare av platsens och samhällets historia.

Yttranden

I rivningslovsärendet NBF 2017–002739 hörde flertalet grannar i området av sig på eget bevåg för att motsätta sig förslaget kring rivning och framförde att tidigare ägare (*Uppgift utelämnas*) inte har underhållit byggnaden samt att

den har stor miljömässig betydelse för omkringliggande område och berättar om platsens historia, se grannarnas yttrande i bilaga 5.

Glömsta fastighetsägarförening skriver att man motsätter sig en rivning av byggnaden då den har ett stort kulturhistoriskt värde. Den utgör en del av den unika miljön i Glömsta samt ingår i den av Huddinge kommun nyinvidga "Fornstigen". Föreningen vill att Huddinge kommun säkerställer att Glömstastugan med kringliggande miljö på längre sikt bevaras för kommande generationer samt att befintlig ansökan om rivningslov (ärende NBF 2017-2739) inte beviljas med hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värde.

Glömsta hembygdsförening påpekar att svampangreppen uppkommit på grund av eftersatt underhåll av byggnaden. Föreningen skriver att byggnaden och platsen har ett konstaterat stort kulturhistoriskt värde och att man därför tycker det är anmärkningsvärt att rivning diskuteras över huvud taget. Föreningen konstaterar också att hussvamp går att åtgärda och hänvisar till Byggnadsvårdsföreningens hemsida där det går att läsa om hur svampangrepp saneras. Slutligen begär Huddinge byggnadsvårdsförening att Glömstastugan bevaras och rustas upp. För yttrandena i sin helhet, se bilaga 4.

Förvaltningens bedömning

Enligt 8 kap. 14 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL ska ett byggnadsverk hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i 4 § i huvudsak bevaras. Underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt.

Om byggnadsverket är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, ska det underhållas så att de särskilda värdena bevaras.

En anordning för ett syfte som avses i 4 § första stycket 2-4, 6 eller 8, ska hållas i sådant skick att den alltid fyller sitt ändamål.

Enligt 11 kap. 19 § PBL får byggnadsnämnden förelägga en byggherre, ägare, nyttjanderättshavare, vägghållare, kontrollansvarig, sakkunnig eller huvudman för en allmän plats att inom en viss tid vidta åtgärd (åtgärdsföreläggande) om denne låtit bli att vidta en åtgärd och därigenom bryter mot en skyldighet enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.

För att åtgärda uppkommen skada behöver angripna delar som förlorat sin bärförmåga i timmerkonstruktionen bytas och svampangreppet avbrytas. Traditionella material och tekniker behöver användas vid reparation för att

utpekade värden inte ska förvanskas. Den skadliga kombinationen av komponenterna fukt, värme och tillgång på kalk som har möjliggjort svampen att frodas behöver byggas bort för att förhindra att motsvarande skada uppkommer i framtiden, se konsultens utlåtande i bilaga 3.

Förvaltningen förelägger därför fastighetens ägare att åtgärda de skador som uppkommit i byggnaden så att byggnadens utformning, tekniska egenskapskrav samt kulturhistoriska värde kan bevaras.

Föreläggandet får enligt 11 kap. 37 § PBL förenas med vite. Vitesbeloppet sätts till 500 000 kronor. Vitesbeloppet bedöms skäligt med hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värde och kostnaderna för att utföra förelagda åtgärder.

Kommunicering med sökande

Förslag till beslut har kommunicerats med fastighetsägaren, Huddinge kommun mark- och exploateringssektionen, under tiden den 5 oktober 2018 till den 19 oktober 2018.

Svar har inkommit från ägaren till fastigheten Boplatsen 1, Huddinge kommun (företrädd av mark- och exploateringssektionen), se bilaga 6. I yttrandet framförs att 6 månader är en orimligt kort tid för att sanera Glömstastugan från hussvamp och att de anser att 18 månader är en mer acceptabel tid för att hinna med upphandling samt arbete. De anser även att vite inte är nödvändigt i detta fall.

Med anledning av yttrandet ändrar förvaltningen sitt förslag till beslut på så sätt att tiden för åtgärdernas utförande förlängs till 12 månader. Vitet bör dock kvarstå.

Camilla Adolfsson
bygglovchef

Josefine Israelsson
handläggare

Bilagor

1. Kulturhistorisk värdering
2. Provtagningsprotokoll Ocab
3. Utlåtande från Byggkonsult AB
4. Yttrande från föreningarna
5. Yttrande från grannar
6. Yttrande från fastighetsägare

HUDDINGE
KOMMUN

Beslutet delges

Fastighetsägare
(Uppgift utelämnas)

Glömstastugan (Glömsta 1:195),
Huddinge socken och kommun,
Södermanland
Kulturhistorisk värdering

2016-05-20

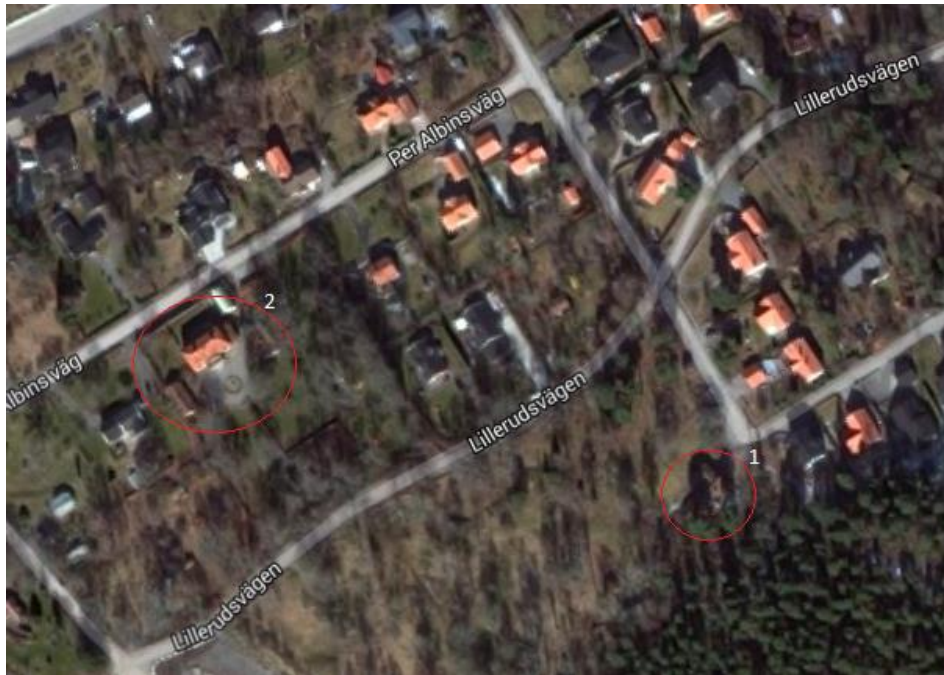
Diarienummer: 2016: 034

Glömstastugan i april 2016.

Bakgrund

I april år 2016 dokumenterades den så kallade Glömstastugan, fastigheten Glömsta 1:195, som underlag för en kulturhistorisk värdering. Dokumentationen skedde på uppdrag av Huga fastigheter AB i Huddinge. Samtliga fotografier är tagna 16-04-13 av Sara Borgesjö, Stockholms läns museum.

Glömstastugan är markerad med nr 1 i kartbilden, och Glömsta gård med nr 2. Montage av rapportförfattaren. Källa: Google maps

Historik

Glömstastugan är en av få kvarvarande byggnader som tillhört Glömsta gård, en egendom med vikingatida anor, i tidiga källor kallad Glumestället.¹ År 1691 blev Glömsta ett säteri, vilket förutsätter att gårdens byggnader var ståndsmissiga.

Säker uppgift saknas om Glömstastugans byggnadsår, men sannolikt mitten av 1800-talet, att döma av dåtida kartmaterial.² Dess tillkomst var en följd av att statarsystem utvecklades på Glömsta säteri. Åren 1877-1878 beboddes Glömstastugan av fem statarfamiljer, med inalles 24 barn. En tillbyggnad i vinkel har tillkommit senare, eventuellt 1940.

Mellan Glömstastugan och Glömsta gårds manbyggnad fanns gårdens ekonomibygnader, vilka fungerade som barriär.

Glömsta under 1900-talet fram till idag

Glömsta säteri var en av Huddinge sockens större jordbruksfastigheter. På 1920-talet styckades marken på initiativ av dåvarande ägaren, ryttmästare Hjalmar Carlsson. Avsikten var att möjliggöra permanent bebyggelse i området. Eftersom avståndet till större samhällen var stort och förbindelserna dåliga utvecklades inget villasamhälle som tänkt. I stället utvecklades ett sommarstugeområde, med enstaka villor bland stugorna.

Idag är platsen långt mer bebyggd av villor. Få sommarstugor från mitten av 1900-talet finns kvar. Villorna som tillkommit är till stor del uppförda på 1990- och 2000-talet.

Glömstastugan ligger högt, i utkanten av ett sentida villaområde. Ett skogsparti vidtar i sydost och en öppen beteshage i sydväst. Lillerudsvägen (gamla Tingsvägen, med bevarad sträckning från forntiden) passerar

Statarna var helårsanställd arbetskraft som började förekomma på svenska gods på 1770-talet, då jordbruket intensifierades och arealerna ökade. Efter år 1800 fick statarsystemet allmän utbredning på större jordegendomar. Särskilt många statare fanns i Östra Svealand, med sina många större gods.

Arbetsgivaren stod för husrum. Statarna blev i regel inhysta i hus med flera sammanhängande bostadsrum eller lägenheter. Begreppet statarlänga myntades av Ivar Lo-Johansson. Ofta var statarlängan dåligt byggd och eftersatt i underhåll. I lönen, förutom husrum, ingick även den så kallade staten, en naturallön i form av mat. Somliga statare, ibland kallade statorpare, tilldelades även lite mark och en ko, för att kunna livnära sig själva. (Källa: *Den agrara revolutionen 1700-1870. Carl Johan Gadd, år 2000*)

¹ *Torp och gårdar i Huddinge*, utgiven av Huddinges hembygdsförening år 1999

² *Varför river ni inte dom här gamla husen? En historia om Huddinges äldsta byggnader*, Huddinge 2004: Huga fastigheter AB

cirka 50 meter nedanför stugan i nordväst. Sibyllavägen leder fram till stugan och kantas av nyuppförda villor. Glömsta gårds mangårdsbyggnad ligger bland villatomter cirka 200 meter nordväst om Glömstastugan.

Närmast väster om Glömstastugan finns en alljämt betad fårhage. På platsen stod förr ekonomibyggnaderna som tillhörde Glömsta gård. Kvar finns en jordkällare i rött tegel och en bod på plintar. Dessa tillhör också fastigheten Glömsta 1:195. Rester av en ladugård, i form av en stengrund och gjutna trappsteg, finns kvar på platsen där ekonomibyggnaderna stått.

Under 1900-talet har Glömstastugan fungerat som fritidsgård, senare som lokal för uthyrning vid fester och andra tillställningar. Idag står den oanvänd och är i behov av upprustning för att åter kunna brukas.

När ekonomibyggnaderna revs är oklart, men på ekonomiska kartan från år 1951 står utmärkt en dansbana på platsen.

Glömstastugan är märkt med nr 1, och Glömsta gård med nr 2. Sydöst om Glömstastugan, där ekonomibyggnaderna förr stod finns år 1951 en dansbana. Källa: Lantmäteriet, Ekonomiska kartan 1951.

I det som idag är beteshage finns rester efter Glömsta gårds gamla ekonomibyggnader såsom stengrunder och gjutna trappsteg. I bakgrunden syns jordkällaren och boden tillhörande Glömstastugan.

Beskrivning av Glömstastugan

Glömstastugan är byggd i vinkel i sträckningen nordöst-sydväst. Möjligt blev ursprungligen två byggnader flyttade till platsen och sammanfogade. Två bräddörrar leder in från en gårdsplan, som i länsmuséets byggandsinventering från år 1970 beskrevs som grusad. Idag är den övervuxen med gräs och mossa. Dessutom finns en ingång från östra gaveln in till köket. I inventeringen från 1970-talet beskrevs en terrasserad gräsmatta, fruktträd, löv- och barrträd och en flaggstång. Då fanns även en syrenberså på tomten. Idag återstår endast träden och ett snår av okänd art nedanför huset.

Byggnaden har gråstensgrund och stomme av liggtimmer med utknutar. Fasaderna består av faluröd lockpanel, jämte vitmålade vindskivor, dörr- och fönstersnickerier. Ytterdörrarna är klädda med fasspontpanel och har stora, långa bandgångjärn, varav några är smidda. Fönstren är av tvåluftstyp, troligen tillkomna runt 1950, med två rutor i varje luft samt kopplade och försedda med moderna gångjärn och beslag. Taket på längan är ett åstak med en kroppås och två sidoåsar, därpå ett brädtak och överst tvåkupigt tegel med huvtegel pånocken. Vinkelbyggnaden har ett valmat sadeltak med tvåkupigt tegel och huvtegel pånocken. Fasaden är utförd i en bred falurödfärgad lockpanel.

Två höga tegelskorstenar av nyare typ, finns i östra takfallet. En skorsten är placerad i vinkelbyggnaden i nordöst.

Glömstastugan har invändigt indelats i tre rum och en hall, placerade i fil. I vinkelbyggnaden finns ett något större rum samt ett kök. Tillbyggt WC (troligen från 2000-talet) nås via hallen, placerad i en utanpåliggande byggnadsvolym. Här finns flera toaletter samt dusch.

Baksidan med den utanpåliggande byggnadsvolymen innehållandes toaletter.

Rörspisar finns i alla rum, frånsett hallen. I köket har ursprungligen en stor spishäll stått. Av denna kvarstår en putsad spiskåpa, dock inbyggd. Köksinredning i form av väggskåp och bänkar har tillkommit runt 1950-talet. På grund av en vattenläcka i köket har golvet fått svåra rötskador. Golvbrädor, och bjälklag har gått helt av. Ett stort hål ner i grunden finns mitt i golvet.

I alla rum är ytskikten på väggarna utbytta. Dock har hallen bröstpaneler av äldre typ, och i ett rum finns pärlspontpanel på väggarna.

Innertaket i stugan är lågt, med synliga takbjälkar. I vinkelbyggnaden är de dock utbytta under senare tid mot industriellt tillverkade bjälkar och takbrädor. I den längre byggnadsdelen är bearbetade för

hand och har en slät, lite oregelbunden yta. Taket är målat i olika kulörer i alla rum; vitt, grått och beige. Vindsvåningen nås via takluckor (den kunde tyvärr inte beses på grund av brist på stege vid besökstillfället).

Golven i rummen är utbytta under senare tid, och i köket liksom stora rummet i vinkelbyggnaden ligger plast- eller linoleummattor. På grund av ett brunt smutsskikt vid besökstillfället var det svårt att avgöra utseende och färg golv mattorna. Möjligen är de inlagda samtidigt som köksbänkar och skåp installerats runt år 1950, eller så är de tillkomna senare. Golvet i hallen och rummet nordöst om hallen har nyare golv, möjligen inlagda på 1990-talet. Golven i det sydvästra rummet, och rummet bredvid har smalare plankgolv som troligen är inlagda i början av 1900-talet. Golvlistor och dörrfoder är av olika typ och inte ursprungliga, utom möjligen dörrfodret ut från västra rummet i längan. Samtliga fönsterfoder är utbytta till enkla, släta samtidigt som fönstren byttes runt år 1950.

På fastigheten, en bit ut i hagen, står även en jordkällare som delvis är placerad under marken. Väggarna har synligt rött tegel, som till stor del är frostsprängt och i dåligt skick. Sadeltaket är täckt med betongpannor

som bytts ut efter 1970. I länsmuséets inventering år 1970 låg ännu ett enkupigt tegel med brädklädd nock. Utöver jordkällaren finns även en bod ståendes på betongplintar sydväst om jordkällaren. Den har rödfärgade brädväggar och sadeltak med tvåkupigt lertegel.

Dörrfodret runt dörren i det sydvästra rummet är troligtvis i originalutförande. På bilden ser man tvärs över de fyra parallellt placerade rummen i längan, från sydväst till nordöst.

Stora rummet i vinkelbyggnaden. Taket är utbytt under senare tid, och på golvet ligger ett plastgolv. Den öppna spisen är troligen tillkommen mellan 40- och 60-talet.

Rörspis och takbjälkar är original i längans nordöstra rum.

En upptäckt vattenläcka i köket skapade röta i golvet som gett vika. Köksbänkar och skåp är tillkomna runt 1950. Den äldre murstocken är synlig liksom nederdelen av ursprunglig spiskåpa. Överdelen har byggts in.

Värdering

Glömsta har varit bebott sedan förhistorisk tid. Här finns förhistoriska gravfält och boplatser. Den gamla Tingsvägen, numera Lillerudsvägens sträckning, är en av länets få bevarade i länet av så hög ålder.³ De kvarvarande byggnaderna som tillhört Glömsta gård bildar ytterligare historiska årsringar i miljön och vittnar om en epok i platsens långa historia.

Platsen avspeglar en typisk utveckling från jordbruk till sommarstugeområde som sen kom att bli villaområde. Glömstastugan utgör i sammanhanget en betydelsefull årsring på platsen, särskilt med sitt samhällshistoriska värde som före detta statarbostad. Med sin långsmala form och flera ingångar är byggnaden ett typexempel på statarlänga. Invändigt har byggnaden förändrats kraftigt under 1900-talet, men planlösningen är i huvudsak bevarad, liksom den låga takhöjden, synliga takbjälkar samt rörsisar. Glömstastugan är en viktig förmedlare av platsens och samhällets tidigare historia.

För att slå vakt om Glömstastugans nuvarande exteriör bör i första hand bevaras:

- Yttertakets röda lertegel
- Grunden av gråsten
- Fönster av trä, med nuvarande storlek och spröjsindelning.
- Den breda lockpanelen, målad med falu rödfärg
- Ytterdörrarna intill varandra täckta av fasspont
- Tegelskorstenarna

Stockholms läns museum 2016-05-20

(Uppgift utelämnas)

---

³ Huddinge- reviderad kulturmiljöinventering, 2004

Huddinge Hembygdsförening

Huddinge 2017-10-02

Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
Kultur- och Fritidsförvaltningen

Skrivelse angående Glömstastugan

Glömstastugan är en viktig länk till Huddinges ursprung och har högt kulturhistoriskt värde. Den hotas nu att utplånas efter att Huga Fastigheter AB har ansökt om rivningslov. Glömstastugan är med i Olle Magnussons bok "Varför river ni inte dom där gamla husen" från 2004 (bilaga 1). Boken gavs ut av Huga som ett led i satsningen på kulturhistoriskt viktiga byggnader i kommunen. Stockholms läns museum har dessutom gjort bedömningen att "Glömstastugan är en viktig förmedlare av platsens och samhällets tidigare historia." (bilaga 2)

Vid ett besök i september 2017 ges intrycket att Glömstastugan är övergiven, alltså att ingen tillsyn har skett under de senaste åren. Torpet har en sönderslagen ruta som inte åtgärdats, fasadens färg flagnar och det är skräpigt omkring. Huset är annars i gott skick med hela takpannor och har en kraftig stengrund. Den stora skadan är golvet i köket som förstörts vid en vattenläcka. Detta förefaller ha skett för flera år sedan utan att ha åtgärdats. Därefter har skadorna kunnat sprida sig obehindrat. Utlåtandet från Ocab Byggnadsmiljö (bilaga 3) om att hussvamp kräver rivning och brännande av virke baseras på en idag förlegad uppfattning om hur dessa angrepp kan hanteras. Se exempelvis:

<http://byggnadsvard.se/kunskapsbanken/artiklar/röta-svamp-insekter/hussvamp-en-av-husets-fiender>

Det är anmärkningsvärt att rivning av Glömstastugan över huvud taget diskuteras med tanke på det dokumenterade kulturhistoriska värdet och att det forna statortorpet ligger i anslutning till Fornstigen som Huddinge kommun har gjort stora satsningar med. Det är också mycket beklagligt att Glömstastugan inte har underhållits så att förfallet kunnat uppstå. Huddinge Hembygdsförening begär därför att Glömstastugan bevaras och rustas upp.

(Uppgift utelämnas)
Arkitekturhistoriker och ordförande i Huddinge Hembygdsförening

Avsändare
(Uppgift utelämnas)

Yttrande gällande kommunikering av tjänsteutlåtande NBF 2018-1841

Huddinge kommun, lagfaren ägare till fastigheten Boplatsen 1, har mottagit tjänsteutlåtande upprättat 2018-08-01 i ärende NBF 2018-1841, som skickades från bygglovsavdelningen i Huddinge kommun för kommunikering 2018-10-04. Tjänsteutlåtandet behandlar Glömstastugan och föreläggande om åtgärd till följd av äkta hussvamp.

Sammanfattning

Huddinge kommun anser, utifrån nedan, att 6 månader är en orimlig tid för återställande av Glömstastugan. En rimligare tid för återställande anses vara 18 månader. Huddinge kommun anser även att vite i detta fall ej är nödvändigt, utifrån att Huddinge kommun har en pågående process kring Glömstastugan och de åtgärder som tjänsteutlåtandet behandlar.

Bakgrund

Dialogen om Glömstastugan har pågått en längre tid med bygglovsavdelningen i olika ärenden. Dialogen inleddes under 2017 i ärende NBF 2017-2739 gällande ansökan om rivningslov för byggnad inom fastigheten Boplatsen 1 i Huddinge kommun. Ansökan om rivningslov drogs tillbaka 2018-05-17 av sökande, Huddinge samhällsfastigheter, tidigare ägare till Boplatsen 1. Därefter upprättades ärende NBF 2018-1841 om eftersatt underhåll av byggnad på Boplatsen 1 som det aktuella tjänsteutlåtandet behandlar.

Inom ramen för ärende NBF 2017-2739 hölls ett möte mellan Huddinge kommun, bygglovsavdelningen i Huddinge kommun och Huddinge samhällsfastigheter. Efter detta möte genomfördes kompletterande utredningar som efterfrågades av bygglovsavdelningen. Efter att dessa utredningar var levererade till bygglovsavdelningen drogs ansökan om rivningslov tillbaka av sökande, Huddinge samhällsfastigheter, eftersom handläggare på bygglovsavdelningen förespråkade avslag på ansökan om rivningslov. Bygglovsavdelningen avskrev därefter ärendet 2018-05-17.

Synpunkter

Det som Huddinge kommun invänder emot i tjänsteutlåtandet är de sex månader som föreslås för att husvampangreppet ska åtgärdas. Den föreslagna tiden anses inte rimlig. Huddinge kommun anser även att det i detta fall inte är nödvändigt med ett vite. Invändningarna grundar sig i följande aspekter:

Kvalificerad byggaktör

I dialog som fördes inom ramen för ärende NBF 2017-2739 framförde bygglovshandläggare att en byggare som både kan åtgärda hussvampen och återställa byggnaden, som anses ha ett kulturhistoriskt värde, kräver vissa specialistkunskaper. I skrivande stund vet vi inte om Huddinge kommun har upphandlade ramavtalsaktörer som är kvalificerade för detta uppdrag.

Om det skulle visa sig att en ramavtalsaktör är kvalificerad är det högst osäkert om denna aktör kan genomföra arbetet enligt den föreslagna tidsramen i tjänsteutlåtandet. Om ingen av Huddinge kommuns ramavtalsaktörer är kvalificerade kommer kommunen behöva göra en LOU-upphandling, vilket innebär att det kommer ta lång tid innan några arbeten kan påbörjas.

Tid för återställande

Huddinge kommun äger inte kännedom om hur lång tid återställande av hussvamp eller återställande av Glömstastugan skulle ta, efter att byggare är upphandlad. Ur ett lekmansperspektiv förefaller 6 månader vara snävt tilltaget också med hänsyn till att flera av dessa månader skulle utfalla under vintermånaderna, vilket gissningsvis inte är föredragen period att genomföra arbetena på Glömstastugan.

Ekonomiska medel

För att kunna finansiera återställandet av Glömstastugan måste medel avsättas från kommunstyrelsen i Huddinge kommun. Detta måste föregås av att en kostnadsuppskattning görs för sanering av hussvamp och återställande av byggnad, vilket är en pågående process i skrivande stund. Först när medel är avsatta för arbetena kan upphandling/avrop av byggare ske.

Behov av vite

Det föreslagna föreläggandet får förenas med vite. Det är dock inte nödvändigt att ett föreläggande förenas med vite. Behovet av en sådan sanktion måste bedömas mot bakgrund av förhållandena i det enskilda fallet. Kan det förutsättas att föreläggandets adressat rättar sig efter föreläggandet även om det inte är förenat med någon sanktion, kan det vara onödigt att sätta ett vite. Eftersom kommun är inne i en process som behöver genomföras innan åtgärder kan genomföras, enligt föreläggandet, anser kommunen att det inte föreligger något behov utav vite.

Datum
2018-11-07

Diarienummer
NBN-2018/61.111

Handläggare
Ewa-Marie Ås
ewa-marie.as@huddinge.se

Natur- och byggnadsnämnden

Delgivningar oktober 2018

Förslag till beslut

Natur- och byggnadsnämnden godkänner redovisningen.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen Stockholm

2018-10-29

Saken: Överklagande av beslut att avskryva en anmälan avseende fastigheten Vänhem 11 i Huddinge kommun.

Beslut: Länsstyrelsen upphäver det överklagade beslutet och visar ärendet åter till natur- och byggnadsnämnden för fortsatt handläggning i enlighet med detta beslut

2018-10-26

Saken: Överklagande av beslut om nekat slutbesked för tillbyggnad på fastigheten Skorpionen 11 i Huddinge kommun.

Beslut: Länsstyrelsen avslår överklagandet.

2018-10-25

Saken: Överklagande av bygglov för stödmur samt marklov på fastigheten Vidar 15 i Huddinge kommun.

Beslut: Länsstyrelsen avslår överklagandet.

2018-10-15

Saken: Överklagande av beslut att avskryva en anmälan om olovliga åtgärder på fastigheten Froste 2 i Huddinge kommun.

Beslut: Länsstyrelsen upphäver det överklagade beslutet såvitt avser ingripande mot olovligt plank och visar ärendet tillbaka till natur- och byggnadsnämnden för fortsatt handläggning i enlighet med detta beslut. Länsstyrelsen avslår överklagandet i övriga delar.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsvägen 29

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Datum
2018-11-07

Diarienummer
NBN-2018/61.111

2018-10-12

Saken: Överklagande av nekat startbesked för komplementbyggnad på fastigheten Sagoskogen 15.

Beslut: Länsstyrelsen avslår överklagandet

2018-10-12

Saken: Överklagande av beslut om avvisning av en ansökan om bygglov på fastigheten Bronsluren 15 i Huddinge kommun.

Beslut: Länsstyrelsen upphäver nämndens beslut och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt handläggning av ansökan.

2018-10-12

Saken: Överklagande av beslut om avvisning av en ansökan om bygglov på fastigheten Bronsluren 14 i Huddinge kommun.

Beslut: Länsstyrelsen upphäver nämndens beslut och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt handläggning av ansökan.

2018-10-12

Saken: Överklagande av beslut om avvisning av en ansökan om bygglov på fastigheten Bronsluren 13 i Huddinge kommun.

Beslut: Länsstyrelsen upphäver nämndens beslut och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt handläggning av ansökan.

2018-10-12

Saken: Överklagande av beslut om avvisning av en ansökan om bygglov på fastigheten Bronsluren 3 i Huddinge kommun.

Beslut: Länsstyrelsen upphäver nämndens beslut och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt handläggning av ansökan.

2018-10-10

Saken: Överklagande av ett beslut om positivt förhandsbesked för nybyggnad av ett fritidshus på fastigheten Lissma 4:95 i Huddinge kommun.

Beslut: Länsstyrelsen upphäver det överklagade beslutet och återförvisar ärendet till natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun för ny handläggning.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsvägen 29

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Datum
2018-11-07

Diarienummer
NBN-2018/61.111

2018-10-09

Saken: Överklagande av ett beslut att bevilja rivningslov för fyra byggnader på fastigheten Vargen 14 i Huddinge kommun.

Beslut: Länsstyrelsen avvisar överklagandet.

2018-10-03

Saken: Överklagande av Huddinge kommuns beslut om bygglov för nybyggnad av ett enbostadshus på fastigheten Norrskenet 13.

Beslut: Länsstyrelsen upphäver det överklagade beslutet och återförvisar ärendet till natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun för fortsatt handläggning.

Mark- och miljödomstolen

2018-10-11

Saken: Beslut att avskrika anmälan om uppfört plank över tomtgräns samt utfyllnad m.m. på fastigheten Huddinge Skölden 5.

Domslut: Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Förvaltningsrätten

Dom 2018-10-04

Saken: Bostadsanpassningsbidrag

Förvaltningsrättens avgörande: Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dom 2018-10-04

Saken: Bostadsanpassningsbidrag

Förvaltningsrättens avgörande: Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Kammarrätten

2018-10-18

Saken: Bostadsanpassningsbidrag; fråga om prövningstillstånd.

Kammarrättens avgörande: Kammarrätten meddelar inte prövningstillstånd.

Förvaltningsrättens avgörande står därför fast.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsvägen 29

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Datum
2018-11-07

Diarienummer
NBN-2018/61.111

Tillsynsnämnden

2018-09-26

Ärende: §16 - Ansökan om strandskyddsdispens för högspänningsledning

Beslut:

1. Strandskyddsdispens medges enligt ansökan och bifogade handlingar för anläggande av byggvägar, schaktning och nedläggning av jordkabel och lågspänningskabel, erforderlig trädfällning och de övriga åtgärder som behövs för att genomföra arbetet med utbytet av högspänningsledningen .
2. Anläggningarna saknar tomtplats; endast deras utbredning i markområdet samt det område som behöver tas i anspråk för att möjliggöra deras funktion får användas för det avsedda ändamålet.
3. Svenska kraftnät (202100-4284) ska betala avgift på 10 260 kronor enligt gällande taxa för prövning av ansökan. Faktura skickas separat.
4. Avgiften ska betalas även om beslutet överklagas.

Kommunstyrelsen

2018-10-03

Ärende: §9 – Avsiktsförklaring mellan Huddinge kommun, polisområde Stockholms syd och Södertörns brandförsvarsförbund 2019-2022

Beslut:

1. Avsiktsförklaring om samverkan mellan Huddinge kommun, polisområde Stockholm syd och Södertörns brandförsvarsförbund för åren 2019-2022, enligt bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 september 2018, godkänns.
2. I den samverkansöverenskommelse som utifrån avsiktsförklaringen ska tecknas för åren 2019-2020 ska följande 5 områden vara prioriterade: ungdomsbrottslighet och ungas brottsutsatthet, kriminella nätverk, trygghet i offentlig miljö, trafiksäkerhet, samt bostadsinbrott.
3. Kommundirektören ges i uppdrag att utifrån avsiktsförklaringen och de prioriterade områdena enligt punkt 2 upprätta en samverkansöverenskommelse för åren 2019-2020.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsvägen 29

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Datum
2018-11-07

Diarienummer
NBN-2018/61.111

Ärende: §21 –Exploateringsavtal mellan Huddinge kommun och Stenhus Kungens kurva Förvaltning AB inom Cirkeln 2

Beslut: Exploateringsavtal mellan Huddinge kommun och Stenhus Kungens kurva Förvaltning AB rörande fastigheten Cirkeln 2 i kommundelen Kungens kurva godkänns enlighet med bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 augusti 2018.

Ärende: §22 – Exploateringsavtal mellan Huddinge kommun och HB Segment 1 inom Segment 1

Beslut: Exploateringsavtal mellan Huddinge kommun och HB Segment 1 rörande fastigheten Segment 1 i kommundelen Kungens kurva godkänns enlighet med bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 30 augusti 2018.

Kommunfullmäktige

2018-10-15

Ärende: §8 – Beslut om ordningen för ersättares i8nträde i styrelser, nämnder och beredningar och kommittéer

Beslut: Se bilaga

Ärende: §9 – Avsägelse

Beslut: Se bilaga

Ärende: §10 – Fyllnadsval

Beslut: Se bilaga

2018-08-20

Ärende: §12 – Avsiktsförklaring avseende åtgärdsvalsstudie väg 226 Huddingevägen Vårsta Södra-länken

Beslut: Avsiktsförklaring mellan Huddinge kommun, Stockholms läns landsting genom trafikförvaltningen och trafikverket avseende åtgärdsvalsstudie väg 226 Huddingevägen Vårsta-Södra länken godkänns i enlighet med bilaga till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 maj 2018.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsvägen 29

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Datum
2018-11-07

Diarienummer
NBN-2018/61.111

Ärende: §13 – Medfinansieringsavtal mellan Huddinge kommun och Trafikverket om tunnellsättning genom Glömstadalen för del av Tvärförbindelse Södertörn.

Beslut: Medfinansieringsavtal mellan Huddinge kommun och Trafikverket om tunnellsättning genom Glömstadalen för del av Tvärförbindelse Södertörn godkänns i enlighet med bilaga till kommunstyrelsens tjänsteutlåtande daterat den 31 maj 2018.

Ärende: §14 – Namnsättning av bebyggelseområde inom planprogram för fastigheterna Gambrinus mfl i Vårby

Beslut: Ortnamnet Vårby udde för det kommande bebyggelseområdet Gambrinus 2 m.fl antas.

Ärende: §15 – Avsiktsförklaring om att utveckla Flemingsbergs stadscentrum inom kommundelen Flemingsberg

Beslut:

1. Avsiktsförklaring mellan Huddinge kommun och Stockholm Syd SBD Utvecklings AB Fabege AB (publ) om att utveckla Flemingsbergs stadscentrum till en internationell och attraktiv stadsdel för kontor, bostäder och besöksmål godkänns i enlighet med bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtandedaterat den 6 augusti 2018.
2. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att besluta om godkännanden enligt 9.1-9.5 i avsiktsförklaringen.
3. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att besluta om ny avsiktsförklaring eller förlängning av avsiktsförklaringen enligt punkt 10:3 i avsiktsförklaringen.
4. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att besluta om eventuell förlängning av tidsfristen för Fabege AB:s aktieteckning enligt punkt 11.ii) i avsiktsförklaringen.

Ärende: §16 –Revidering av gemensamt reglemente för nämnder och styrelser i Huddinge kommun – HKF 9010

Beslut: Gemensamt reglemente för nämnder och styrelser i Huddinge kommun – HKF 9010 – ska ha följande lydelse vad avser § 23 Ansvar för behandling av personuppgifter: ”Styrelsen/nämnden, som bestämmer ändamålen med och medlen för behandling av personuppgifter, är personuppgiftsansvarig enligt dataskyddsförordningen ((EU) 2016/679)) och ska förordna om dataskyddsbud.”

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsvägen 29

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00
www.huddinge.se

Datum
2018-11-07

Diarienummer
NBN-2018/61.111

Ärende: §17 – Kulturpolitiskt program för Huddinge kommun

Beslut: Förslag till Kulturpolitiskt program för Huddinge kommun 2018-2023, bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 maj 2018, antas.

Ärende: §18 – Riktlinjer för att förebygga och förhindra våldsbejakande extremism.

Beslut: Riktlinjer för att förebygga och förhindra våldsbejakande extremism i Huddinge kommun, i enlighet med bilaga 1 till tjänsteutlåtande från kommunstyrelsens förvaltning daterat den 15 maj, antas

Anders Lindelöf
Teknisk direktör

Daniela Fuciu
Administrativ- och personalchef

Ewa-Marie Ås
Nämndsekreterare

Datum
2018-09-12

Diarienummer
NBN-2018/62.111

Handläggare
Ewa-Marie As
Ewa-Marie.as@huddinge.se

Mottagare
Natur- och byggnadsnämnden

Delegationsbeslut natur- och byggnadsnämnden redovisade oktober 2018

Förslag till beslut

Redovisningen godkänns.

Sammanfattning

Natur- och byggnadsnämnden har överlåtit sin beslutanderätt till arbetsutskott, ordföranden och tjänstemän i enlighet med nämndens delegationsförteckning. Dessa beslut ska redovisas till nämnden. Redovisning innebär inte att nämnden omprövar eller fastställer delegationsbesluten. Däremot får nämnden återta lämnad delegering eller föregripa ett beslut i ett enskilt ärende av den som fått beslutanderätten genom att själv ta över ärendet.

Anders Lindelöf
Teknisk direktör

Daniela Fuciu
Administrativ- och personalchef

Ewa-Marie Ås
Nämndsekreterare

Bilagor

1) Delegationsbeslut Lov med startbesked	2018-10-01 – 2018-10-31
2) Delegationsbeslut Lov utan startbesked	2018-10-01 – 2018-10-31
3) Delegationsbeslut startbesked anmälningsärenden	2018-10-01 – 2018-10-31
4) Delegationsbeslut för bostadsanpassning	2018-10-01 – 2018-10-31

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsvägen 29

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se